

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 122 E

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

53 tomas

2010 m. gegužės 11 d.

Pranešimo Nr.

Turinys

Puslapis

III Parengiamieji aktai

Taryba

2010/C 122 E/01	Tarybos pozicija (ES) Nr. 4/2010 pirmojo svarstymo metu, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, iš dalies keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 Tarybos priimta 2010 m. kovo 11 d. ⁽¹⁾	1
2010/C 122 E/02	Tarybos pozicija (ES) Nr. 5/2010 pirmojo svarstymo metu, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl jūrų ir vidaus vandenų keliais vykstančių keleivių teisių, iš dalies keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 Tarybos priimta 2010 m. kovo 11 d. ⁽¹⁾	19
2010/C 122 E/03	Tarybos pozicija (ES) Nr. 6/2010 pirmuoju svarstymu metu, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl naujų maisto produktų, iš dalies keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 1331/2008 ir panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 258/97 bei Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1852/2001 Tarybos priimta 2010 m. kovo 15 d. ⁽¹⁾	38

LT

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

III

(Parengiamieji aktai)

TARYBA

TARYBOS POZICIJA (ES) Nr. 4/2010 PIRMOJO SVARSTYMO METU,

siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, iš dalies keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 2006/2004

Tarybos priimta 2010 m. kovo 11 d.

(Tekstas svarbus EEE)

(2010/C 122 E/01)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 91 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

spręsdami pagal įprastą teisėkūros procedūrą ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Sąjungos veiksmais miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto srityje, be kita ko, turėtų būti siekiama užtikrinti aukštą keleivių apsaugos lygį, panašų į kitose transporto rūšyse užtikrinamą keleivių apsaugos lygį, nesvarbu, kur jie keliautų. Be to, reikėtų visapusiškai atsižvelgti į bendrus vartotojų apsaugos reikalavimus.

⁽¹⁾ 2009 m. liepos 16 d. nuomonė (OL C 317, 2009 12 23, p. 99).

⁽²⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje), 2010 m. kovo 11 d. Tarybos pozicija ir ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

- (2) Kadangi miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais vykstantis keleivis yra silpnesnė vežimo sutarties šalis, visiems keleiviams turėtų būti užtikrinamas būtiniausias apsaugos lygis.

- (3) Nustatant Sąjungos priemones, kuriomis siekiama geriau užtikrinti keleivių teises miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų sektoriuje, turėtų būti atsižvelgta į specifines šio sektoriaus, kurį daugiausia sudaro mažosios ir vidutinės įmonės, ypatybes.

- (4) Atsižvelgiant į specifines specialių reguliarių paslaugų ir vežimo savo sąskaita veiklos ypatybes, šios vežimo rūšys neturėtų patekti į šio reglamento taikymo sritį. Specialioms reguliarioms paslaugoms turėtų būti priskiriamos neįgalųjų ir riboto judumo asmenų vežimui skirtos paslaugos, darbuotojų vežimas iš namų į darbovietę ir atgal, moksleivių ir studentų vežimas į mokymo įstaigą ir atgal.

- (5) Atsižvelgiant į specifines reguliarių vežimo miesto, priemiestinio ir regioninio susisiekimo maršrutais paslaugų ypatybes, valstybėms narėms turėtų būti suteikta teisė šioms transporto rūšims netaikyti didelės šio reglamento dalies. Nustatydamos, kurias paslaugas priskirti reguliarioms vežimo miesto, priemiestinio ir regioninio susisiekimo maršrutais paslaugoms, valstybės narės turėtų atsižvelgti į tokius kriterijus kaip antai atstumas, paslaugų teikimo dažnumas, pagal tvarkaraštį numatytų sustojimų skaičius, naudojamų miesto arba tolimojo susisiekimo autobusų tipas, bilietų pardavimo sistemos, skirtingas keleivių skaičius piko ir ne piko valandomis, vežimo autobusais taisyklės ir tvarkaraščiai.

- (6) Atsižvelgiant į 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo⁽¹⁾, keleiviams ir bent asmenims, kuriuos keleivis turėjo arba būtų turėjęs teisinę pareigą išlaikyti, turėtų būti užtikrinta teisė į tinkamą apsaugą nelaimingo atsitikimo, įvykusio važiuojant miesto ar tolimojo susisiekimo autobusu, atveju.
- (7) Pasirenkant nacionalinės teisės aktus, taikomus kompensavimui mirties ar kūno sužalojimo, taip pat багаžo dingimo ar jo sugadinimo nelaimingų atsitikimų, įvykusių važiuojant miesto ar tolimojo susisiekimo autobusu, atveju, reikėtų atsižvelgti į 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 864/2007 dėl nesutartinės prievolės taikytinos teisės (Roma II)⁽²⁾ ir 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės (Roma I)⁽³⁾.
- (8) Vadovaujantis taikoma nacionaline teise keleiviai turėtų turėti teisę ne tik į kompensaciją mirties ar kūno sužalojimo arba багаžo dingimo ar jo sugadinimo dėl nelaimingų atsitikimų, įvykusių važiuojant miesto ar tolimojo susisiekimo autobusu, atveju, bet ir į pagalbą, kad būtų patenkinti skubūs jų praktiniai poreikiai po nelaimingo atsitikimo. Tokia pagalba galėtų apimti pirmąją pagalbą, apgyvendinimą, maitinimą, aprūpinimą drabužiais ir vežimą.
- (9) Miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų keleiviams teikiamos paslaugos turėtų būti naudingos visiems piliečiams. Todėl neigalieji ir riboto judumo – dėl negalios, amžiaus arba bet kurios kitos priežasties – asmenys turėtų turėti tokias pačias galimybes naudotis vežimo miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais paslaugomis, kaip ir kiti piliečiai. Neigalieji ir riboto judumo asmenys turi tokias pačias teises į judėjimo laisvę, pasirinkimo laisvę ir nediskriminavimą, kaip ir kiti piliečiai.
- (10) Atsižvelgiant į Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencijos 9 straipsnį ir siekiant suteikti neigaliesiems ir riboto judumo asmenims panašias galimybes keliauti miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais, kaip ir kitiems piliečiams, turėtų būti nustatytos nediskriminavimo ir pagalbos keliaujant taisyklės. Todėl tie asmenys turėtų būti priimami vežti, ir jiems neturėtų būti neleista naudotis transporto priemonėmis dėl jų negalios ar riboto judumo, nebent tai būtų daroma dėl saugos sumetimų arba transporto priemonių konstrukcija ar infrastruktūra pagrįstų priežasčių. Vadovaujantis atitinkamais teisės aktais dėl darbuotojų, neigaliųjų ir riboto judumo asmenų apsaugos, jie turėtų turėti teisę naudotis pagalba stotyse ir transporto priemonėse. Socialinės įtraukties sumetimais atitinkami asmenys pagalbą turėtų gauti nemokamai. Vežėjai turėtų nustatyti prieigos sąlygas, pageidautina remdamiesi Europos standartizacijos sistema.
- (11) Stotis valdančios įstaigos, priimdamos sprendimą dėl naujų stočių projektų arba iš esmės jas atnaujinamos, turėtų, kai įmanoma, atsižvelgti į neigaliųjų ir riboto judumo asmenų poreikius. Bet kuriuo atveju stotis valdančios įstaigos turėtų nurodyti vietas, kuriose tokie asmenys galėtų pranešti apie savo atvykimą ir paprašyti pagalbos.
- (12) Siekiant, kad būtų patenkinti neigaliųjų ir riboto judumo asmenų poreikiai, personalas turėtų būti tinkamai apmokytas. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas abipusiam vairuotojų nacionalinės kvalifikacijos pripažinimui, žinių apie neigaliuosius gerinimas galėtų būti įtrauktas į pradinės kvalifikacijos ar periodinį mokymą, kaip nurodyta 2003 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2003/59/EB dėl tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinės kvalifikacijos ir periodinio mokymo⁽⁴⁾. Siekiant užtikrinti, kad nustatant mokymo reikalavimus būtų atsižvelgta į toje direktyvoje nustatytus terminus, turėtų būti numatyta galimybė ribotą laikotarpį leisti taikyti išimtį.
- (13) Kai įmanoma, organizuojant mokymą apie neigaliuosius turėtų būti konsultuojamasi su neigaliuosius ar riboto judumo asmenis atstovaujančiomis organizacijomis arba jos turėtų dalyvauti organizuojant tokį mokymą.
- (14) Be kitų teisių, miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų keleiviai turėtų turėti teisę gauti informaciją apie teikiamą paslaugą prieš kelionę ir jos metu. Be to, visa svarbiausia miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų keleiviams teikiama informacija turėtų būti teikiama alternatyviomis formomis, prieinamomis neigaliesiems ir riboto judumo asmenims.
- (15) Šiuo reglamentu neturėtų būti apribotos vežėjų teisės pagal taikomus nacionalinės teisės aktus reikalauti kompensacijos iš bet kurio asmens, įskaitant trečiąsias šalis.
- (16) Būtina mažinti keleivių nepatogumus, patiriamus, jeigu kelionė atšaukiama ar labai vėluojama ją pradėti. Todėl iš stočių išvykstančiais keleiviais turėtų būti tinkamai pasirūpinta ir jiems suteikta tinkama informacija. Be to, keleiviai turėtų turėti galimybę atsisakyti kelionės ir atgauti už bilietus sumokėtus pinigus arba priimtinomis sąlygomis tęsti kelionę ar vykti kitu maršrutu.

⁽¹⁾ OL L 263, 2009 10 7, p. 11.

⁽²⁾ OL L 199, 2007 7 31, p. 40.

⁽³⁾ OL L 177, 2008 7 4, p. 6.

⁽⁴⁾ OL L 226, 2003 9 10, p. 4.

- (17) Vežėjai per savo profesines asociacijas turėtų bendradarbiauti, kad dalyvaujant suinteresuotiesiems subjektams, profesinėms asociacijoms ir vartotojų, keleivių bei neigaliųjų asociacijoms būtų nustatytos priemonės nacionaliniu ar Europos lygiu, siekiant gerinti rūpinimąsi keleiviais, ypač atšaukus kelionę ir kai labai vėluojama ją pradėti.
- (18) Šiuo reglamentu neturėtų būti daroma įtaka keleivių teisėms, nustatytoms 1990 m. birželio 13 d. Tarybos direktyvoje 90/314/EEB dėl kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų ⁽¹⁾. Šis reglamentas neturėtų būti taikomas tuo atveju, kai organizuota turistinė kelionė atšaukiama dėl kitų priežasčių nei keleivių vežimo miesto arba tolimojo susisiekimo autobusais paslaugos atšaukimas.
- (19) Keleiviams turėtų būti suteikiama visa informacija apie pagal šį reglamentą jiems suteiktas teises, kad jie galėtų jomis veiksmingai pasinaudoti.
- (20) Keleiviai turėtų galėti pasinaudoti savo teisėmis remdamiesi atitinkamomis vežėjų nustatytomis skundų procedūromis arba atitinkamu atveju teikdami skundus atitinkamos valstybės narės tuo tikslu paskirtai įstaigai ar įstaigoms.
- (21) Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento ir paskirti kompetentingą įstaigą ar įstaigas priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotims atlikti. Tuo neturėtų būti daroma įtaka keleivių teisėms nacionalinėje teisėje nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl žalos atlyginimo.
- (22) Pageidautina, kad skundas dėl pagalbos būtų teikiamas, atsižvelgiant į valstybių narių nustatytas skundų teikimo procedūras, valstybės narės, kurioje yra įlaipinimo arba išlaipinimo vieta, paskirtai už šio reglamento vykdymo užtikrinimą atsakingai įstaigai ar įstaigoms.
- (23) Valstybės narės turėtų nustatyti sankcijas už šio reglamento pažeidimus ir užtikrinti, kad tos sankcijos būtų taikomos. Tos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.
- (24) Kadangi šio reglamento tikslų, t. y. užtikrinti vienodą keleivių apsaugos ir pagalbos jiems lygį vežant miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais valstybėse narėse, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl veiksmo masto bei poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.
- (25) Šiuo reglamentu neturėtų būti daroma poveikio 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽²⁾.
- (26) Šio reglamento vykdymas turėtų būti grindžiamas 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo (Reglamentas dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje) ⁽³⁾. Todėl tas reglamentas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas.
- (27) Šis reglamentas taikomas nepažeidžiant pagrindinių teisių ir laikantis principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, kaip nurodyta Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje, be kita ko, atsižvelgiant į 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyvą 2000/43/EB, įgyvendinančią vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės ⁽⁴⁾, bei į 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyvą 2004/113/EB, įgyvendinančią vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo ⁽⁵⁾.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos vežimo miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais taisyklės dėl:

- keleivių nediskriminavimo vežėjams siūlant vežimo sąlygas;
- keleivių teisių mirties ar kūno sužalojimo arba bagažo dingimo ar jo sugadinimo nelaimingų atsitikimų, įvykusių važiuojant miesto ar tolimojo susisiekimo autobusu, atveju;
- nediskriminavimo ir privalomos pagalbos neigaliesiems ir riboto judumo asmenims;
- keleivių teisių atšaukus kelionę ar vėluojant ją pradėti;
- būtiniausios keleiviams teiktinos informacijos;

⁽²⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

⁽³⁾ OL L 364, 2004 12 9, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 180, 2000 7 19, p. 22.

⁽⁵⁾ OL L 373, 2004 12 21, p. 37.

⁽¹⁾ OL L 158, 1990 6 23, p. 59.

f) skundų nagrinėjimo;

g) bendrų vykdymo taisyklių.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas keleiviams, kurie keliauja naudodamiesi reguliariomis vežimo paslaugomis:

a) kai keleivio įlaipinimo vieta yra valstybės narės teritorijoje; arba

b) kai keleivio įlaipinimo vieta nėra valstybės narės teritorijoje, o išlaipinimo vieta yra valstybės narės teritorijoje.

2. Be to, šis reglamentas, išskyrus III–VI skyrius, taikomas vienkartinėmis paslaugomis besinaudojantiems keleiviams, kai pradinė keleivio įlaipinimo vieta arba galutinė keleivio išlaipinimo vieta yra valstybės narės teritorijoje.

3. Šis reglamentas netaikomas specialioms reguliarioms paslaugoms ir vežimui savo sąskaita.

4. Valstybės narės šio reglamento, išskyrus 4 straipsnio 2 dalį, 9 straipsnį ir 10 straipsnio 1 dalį, gali netaikyti reguliarioms vežimo miesto, priemiestinio ir regioninio susisiekimo maršrutais paslaugoms, įskaitant tokios rūšies tarpvalstybines paslaugas.

5. Išskyrus 4 straipsnio 2 dalį, 9 straipsnį ir 10 straipsnio 1 dalį, valstybės narės gali skaidriu ir nediskriminaciniu pagrindu suteikti išimtį ir netaikyti šio reglamento reguliarioms vidaus paslaugoms. Tokia išimtis gali būti suteikta ne ilgesniam kaip penkerių metų laikotarpiui ir ji gali būti atnaujinta du kartus.

6. Valstybės narės gali ne ilgesniam kaip penkerių metų laikotarpiui skaidriu ir nediskriminaciniu pagrindu suteikti išimtį ir netaikyti šio reglamento tam tikroms reguliarioms paslaugoms, motyvuodama tuo, kad didelė tų reguliarių paslaugų dalis, įskaitant bent vieną numatytą sustojimą, teikiama už Sąjungos ribų. Tokios išimtys gali būti atnaujinamos.

7. Valstybės narės praneša Komisijai apie įvairių rūšių paslaugoms remiantis 4, 5 ir 6 dalimis suteiktas išimtis. Komisija imasi atitinkamų veiksmų, jei pripažįstama, kad tokia išimtis neatitinka šio straipsnio nuostatų. Komisija iki ... (*) pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pranešimą dėl pagal 4, 5 ir 6 dalis suteiktų išimčių.

8. Šio reglamento nuostatos neturi būti suprantamos kaip techniniai reikalavimai, kuriais vežėjams ar stotis valdančioms įstaigoms nustatomos pareigos modifikuoti ar pakeisti miesto ar

tolimojo susisiekimo autobusus arba infrastruktūrą ar įrangą autobusų stotelėse ir stotyse.

3 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

Šiame reglamente taikomos šios sąvokų apibrėžtys:

a) „reguliarios paslaugos“ – paslaugos, kai miesto arba tolimojo susisiekimo autobusais keleiviai vežami nustatytais laiko tarpais nustatytais maršrutais, juos įlaipinant ir išlaipinant iš anksto numatytose stotelėse;

b) „specialios reguliarios paslaugos“ – reguliarios paslaugos, nesvarbu kas jas organizuotų, kai miesto arba tolimojo susisiekimo autobusais vežami tam tikrų kategorijų keleiviai, nenumatant vežti kitų keleivių;

c) „vežimo savo sąskaita veikla“ – vežimo paslaugos, kurias fizinis ar juridinis asmuo nekomerciniais tikslais ir nesiekdamas pelno vykdo miesto arba tolimojo susisiekimo autobusais, kai:

— vežimo veikla tam fiziniam ar juridiniam asmeniui tėra pagalbinė, ir

— naudojamos transporto priemonės yra to fizinio ar juridinio asmens nuosavybė, arba tas asmuo jas įgijo išsimokėtinai ar pagal ilgalaikės išperkamosios nuomos sutartį, ir jas vairuoja fizinio ar juridinio asmens darbuotojas, arba pats fizinis asmuo, arba personalas, kurį įmonė pagal sutartinę prievolę yra įdarbinusi arba kuris įmonei yra suteiktas;

d) „vienkartinės paslaugos“ – paslaugos, kurioms netaikoma reguliarių paslaugų sąvokos apibrėžtis ir kurių pagrindinė ypatybė yra ta, kad jas teikiant miesto arba tolimojo susisiekimo autobusais vežamos vartotojo ar paties vežėjo iniciatyva sudarytos keleivių grupės;

e) „vežimo sutartis“ – sutartis dėl vežimo, kurią vežėjas ir keleivis sudarė vienai ar daugiau reguliarių arba vienkartinų paslaugų suteikti;

f) „bilietas“ – galiojantis dokumentas arba kitas vežimo sutarties sudarymą patvirtinantis dokumentas;

g) „vežėjas“ – fizinis ar juridinis asmuo, kuris nėra bilietų parduvejas arba kelionių operatorius, teikiantis plačiai visuomenei reguliarias ar vienkartinės vežimo paslaugas;

h) „vykdantysis vežėjas“ – fizinis ar juridinis asmuo, kuris nėra vežėjas, faktiškai vykdomas visą vežimą arba jo dalį;

(*) Penkeri metai nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos.

- i) „bilių pardavėjas“ – tarpininkas, vežėjo vardu sudarantis vežimo sutartis;
- j) „kelionių agentūra“ – tarpininkas, keleivio vardu sudarantis vežimo sutartis;
- k) „kelionių operatorius“ – kelionės organizatorius arba pardavėjas, kaip apibrėžta Direktyvos 90/314/EEB 2 straipsnio 2 ir 3 dalyse, kuris nėra vežėjas;
- l) „neįgalusis“ ar „riboto judumo asmuo“ – asmuo, kurio judumas naudojantis transporto priemone yra ribotas dėl bet kokios fizinės negalios (jutiminės arba judėjimo, nuolatinės arba laikinos), protinės negalios arba sutrikimo ar bet kurios kitos negalios arba amžiaus ir kuriam dėl jo būklės reikia atitinkamo dėmesio, o visiems keleiviams teikiamas paslaugas reikia pritaikyti prie jo specialių poreikių;
- m) „prieigos sąlygos“ – atitinkami autobusų ir (arba) nurodytų stočių, įskaitant jų infrastruktūrą, prieinamumo neįgaliesiems ar riboto judumo asmenims standartai, gairės ir informacija apie jų prieinamumą neįgaliesiems ar riboto judumo asmenims;
- n) „rezervacija“ – sėdimos vietos konkrečiu laiku išvykstančiame miesto arba tolimojo susisiekimo autobuse, teikiančiame reguliarią paslaugą, užsakymas;
- o) „stotis“ – personalo aptarnaujama stotis, kurioje nustatytu maršrutu pagal tvarkaraštį teikiant reguliarią paslaugą sustojama įlaipinti ar išlaipinti keleivius ir kurioje įrengta tokia infrastruktūra kaip registracijos vieta, laukimo salė ar bilių kasa;
- p) „autobuso stotelė“ – vieta, išskyrus stotį, kurioje nustatytu maršrutu pagal tvarkaraštį teikiant reguliarią paslaugą sustojama įlaipinti ir išlaipinti keleivius;
- q) „stotį valdanti įstaiga“ – valstybės narės organizacinis vienetas, atsakingas už nurodytos stoties valdymą;
- r) „atšaukimas“ – iš anksto numatytos reguliarios paslaugos nesuteikimas;
- s) „vėlavimas“ – laiko, kada pagal paskelbtą tvarkaraštį teikiant reguliarią paslaugą turėjo būti išvykta, ir laiko, kada iš tikrųjų buvo išvykta, skirtumas.

4 straipsnis

Bilietai ir nediskriminacinės sutarties sąlygos

1. Vežėjai keleiviui išduoda bilietą, išskyrus atvejus, kai kiti dokumentai suteikia teisę būti vežamam. Gali būti išduotas elektroninis bilietas.

2. Nedarydami poveikio socialiniams tarifams, vežėjai plačiai visuomenei siūlo sutarties sąlygas ir tarifus tiesiogiai ar netiesiogiai nediskriminuodami galutinio vartotojo dėl jo pilietybės arba dėl vežėjų ar bilių pardavėjų įsisteigimo Sąjungoje vietos.

5 straipsnis

Kitos vykdančiosios šalys

1. Jei vykdyti pareigas pagal šį reglamentą pavedama vykdančiajam vežėjui, bilių pardavėjui ar kitam asmeniui, bet kuriuo atveju vežėjas, kelionių agentas, kelionių operatorius ar stotį valdanti įstaiga, kuriam (-iai) pavesta vykdyti tokias pareigas, atsako už tos vykdančiosios šalies veiksmus ir neveikimą.
2. Be to, šaliai, kuriai vežėjas, kelionių agentas, kelionių operatorius ar stotį valdanti įstaiga pavedė vykdyti pareigas, pavestų pareigų atžvilgiu taikomos šio reglamento nuostatos.

6 straipsnis

Atsisakymo draudimas

1. Pagal šį reglamentą numatytos pareigos keleivių atžvilgiu negali būti apribotos arba jų atsisakyta, visų pirma į vežimo sutartį įtraukiant leidžiančią nukrypti arba ribojančią nuostatą.
2. Vežėjai gali pasiūlyti keleiviui palankesnes, nei nustatytos šiame reglamente, sutarties sąlygas.

II SKYRIUS

KOMPENSAVIMAS IR PAGALBA NELAIMINGŲ ATSTITIKŲ ATVEJU

7 straipsnis

Keleivių mirtis ar kūno sužalojimas ir bagažo dingimas arba sugadinimas

1. Pagal taikomą nacionalinę teisę keleiviai turi teisę į kompensaciją mirties ar kūno sužalojimo atveju, taip pat bagažo dingimo ar jo sugadinimo nelaimingų atsitikimų, įvykusių važiuojant miesto ar tolimojo susisiekimo autobusu, atveju. Keleivio mirties atveju ši teisė taikoma bent asmenims, kuriuos keleivis turėjo arba būtų turėjęs išlaikyti.
2. Kompensacijos dydis apskaičiuojamas laikantis taikomos nacionalinės teisės. Nacionalinėje teisėje nustatyta didžiausia kompensacijos mirties ir kūno sužalojimo arba bagažo dingimo ar sugadinimo atveju riba kiekvienu atskiru atveju negali būti mažesnė nei:

- a) 220 000 EUR vienam keleiviui;

- b) reguliarių ar vienkartinį vežimo miesto, priemiestinio ir regioninio susisiekimo maršrutais paslaugų atveju – 500 EUR vienam bagažo vienetui, o visų kitų reguliarių ar vienkartinį paslaugų atveju – 1 200 EUR vienam bagažo vienetui. Neigaliųjų vežimėlių, kitos judėjimo įrangos ar pagalbinių įrenginių sugadinimo atveju išmokama kompensacijos suma visais atvejais turi atitikti dingusios ar sugadintos įrangos pakeitimo kainą ar su taisymu susijusias išlaidas.

8 straipsnis

Skubūs praktiniai keleivių poreikiai

Nelaimingo atsitikimo, įvykusio važiuojant miesto ar tolimojo susisiekimo autobusu, atveju vežėjas teikia tinkamą pagalbą, kad būtų patenkinti skubūs praktiniai keleivių poreikiai po nelaimingo atsitikimo. Pagalbos suteikimas nelaikomas atsakomybės pripažinimu.

III SKYRIUS

NEIGALIŲJŲ IR RIBOTO JUDUMO ASMENŲ TEISĖS

9 straipsnis

Teisė į vežimą

1. Vežėjai, kelionių agentai ir kelionių operatoriai negali atsisakyti rezervuoti, išduoti ar kitaip perduoti bilietą arba įlaipinti asmenį dėl jo negalios ar riboto judumo.
2. Bilietai neigaliesiems ir riboto judumo asmenims rezervuojami ir parduodami be papildomo mokesčio.

10 straipsnis

Išimties ir specialiosios sąlygos

1. Nepaisant 9 straipsnio 1 dalies, vežėjai, kelionių agentai ir kelionių operatoriai gali atsisakyti rezervuoti, išduoti ar kitaip perduoti bilietą arba įlaipinti asmenį dėl jo negalios ar riboto judumo:
 - a) kad įvykdytų taikomus saugos reikalavimus, nustatytus tarptautinėje, Sąjungos ar nacionalinėje teisėje, arba kad įvykdytų sveikatos ir saugos reikalavimus, kuriuos nustatė kompetentingos institucijos;
 - b) kai dėl transporto priemonės konstrukcijos arba infrastruktūros, įskaitant autobusų stoteles ir stotis, neigaliojo arba riboto judumo asmens įlaipinimas, išlaipinimas ar vežimas fiziškai neįmanomas saugiomis ir eksploataciniu požiūriu tinkamomis priemonėmis.
2. Jeigu dėl 1 dalyje nurodytų priežasčių atsisakoma rezervuoti arba išduoti ar kitaip perduoti bilietą, vežėjai, kelionių agentai ir kelionių operatoriai imasi pagrįstų pastangų, kad

informuotų atitinkamą asmenį apie priimtina alternatyvią vežėjo teikiamą paslaugą.

3. Jei neigaliųjį arba riboto judumo asmenį, kuris turi rezervaciją ar bilietą ir atitinka 14 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytus reikalavimus, vis tiek atsisakoma įlaipinti dėl jo negalios ar riboto judumo, tam asmeniui ir lydinčiam asmeniui, kaip nurodyta šio straipsnio 4 dalyje, suteikiama galimybė pasirinkti tarp:

- a) teisės į sumokėtos sumos grąžinimą ir, prireikus, nemokamą grįžimo į pradinę išvykimo vietą, kaip nustatyta vežimo sutartyje, paslaugą esant anksčiausiai galimybei; ir
- b) išskyrus atvejus, kai tai neįmanoma, galimybės tęsti kelionę arba vykti kitu maršrutu naudojantis priimtinomis alternatyviomis vežimo paslaugomis, kad asmuo galėtų pasiekti kelionės tikslą, nurodytą vežimo sutartyje.

Pranešimo pagal 14 straipsnio 1 dalies a punktą nepateikimas nedaro poveikio teisei į sumokėtų pinigų už bilietą grąžinimą.

4. Tokiomis pačiomis, kaip nustatytos 1 dalies a punkte, sąlygomis vežėjas, kelionių agentas ar kelionių operatorius gali reikalauti, jei tai tikrai būtina, kad neigaliuosius ar riboto judumo asmenis lydėtų kitas asmuo, galintis suteikti neigaliajam ar riboto judumo asmeniui reikalingą pagalbą. Toks lydintis asmuo vežamas nemokamai ir, kai įmanoma, jis sodinamas šalia neigaliojo ar riboto judumo asmens.

5. Kai vežėjai, kelionių agentai ar kelionių operatoriai pasinaudoja 1 dalyje numatyta galimybe, jie nedelsdami informuoja neigaliųjį arba riboto judumo asmenį apie priežastis ir, jeigu pateiktas prašymas, informuoja atitinkamą asmenį raštu per penkias darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos.

11 straipsnis

Prieinamumas ir informacija

1. Bendradarbiaudami su neigaliesiems ar riboto judumo asmenims atstovaujančiomis organizacijomis, vežėjai ir stotis valdančios įstaigos, prireikus pasitelkdami savo organizacijas, įdiegia arba taiko nediskriminavimo principu grindžiamas prieigos sąlygas neigaliųjų ar riboto judumo asmenų vežimui.
2. Vežėjai ir stotis valdančios įstaigos viešai fizine forma ar internete skelbia 1 dalyje numatytas prieigos sąlygas tokiomis pačiomis kalbomis, kokiomis paprastai informacija teikiama visiems keleiviams.
3. Kelionių operatoriai suteikia galimybę susipažinti su 1 dalyje numatytomis prieigos sąlygomis, kurios taikomos kelionėms, įtrauktoms į jų organizuojamų, parduodamų ar siūlomų pirkti kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketus.

4. Keleivio prašymu 2 ir 3 dalyse nurodyta informacija apie prieigos sąlygas išplatinama fizine forma.

5. Vežėjai, kelionių agentai ir kelionių operatoriai užtikrina, kad visa svarbi bendra informacija apie kelionę ir vežimo sąlygas būtų teikiama neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims tinkamais ir prieinamais būdais, įskaitant, kai taikoma, jos teikimą užsisakant bilietą ir ieškant informacijos internete. Keleivio prašymu ši informacija išplatinama fizine forma.

12 straipsnis

Stočių nurodymas

Valstybės narės paskiria miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų stotis, kuriose turi būti teikiama pagalba neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims. Šią informaciją valstybės narės praneša Komisijai. Komisija internete pateikia nurodytų miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų stočių sąrašą.

13 straipsnis

Teisė į pagalbą nurodytose stotyse ir miesto bei tolimojo susisiekimo autobusuose

1. Laikydami 11 straipsnio 1 dalyje numatytų prieigos sąlygų, vežėjai ir stotis valdančios įstaigos pagal savo kompetenciją valstybių narių nurodytose stotyse teikia neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims I priedo a dalyje nurodytą nemokamą pagalbą.

2. Laikydami 11 straipsnio 1 dalyje numatytų prieigos sąlygų, vežėjai miesto ir tolimojo susisiekimo autobusuose teikia neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims I priedo b dalyje nurodytą nemokamą pagalbą.

14 straipsnis

Pagalbos teikimo sąlygos

1. Vežėjai ir stotis valdančios įstaigos bendradarbiauja, kad būtų teikiama pagalba neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims, su sąlyga, kad:

a) vežėjams, stotis valdančioms įstaigoms, kelionių agentams ar kelionių operatoriams pranešama, kad asmeniui reikės tokios pagalbos, vėliausiai likus dviem darbo dienoms iki to laiko, kai reikės suteikti pagalbą; ir

b) atitinkami asmenys atvyksta į nurodytą vietą:

i) vežėjo iš anksto nurodytu laiku, tačiau negali būti reikalaujama atvykti anksčiau kaip likus 60 minučių iki paskelbto išvykimo laiko; arba

ii) jei laikas nenurodytas, ne vėliau kaip likus 30 minučių iki paskelbto išvykimo laiko.

2. Be 1 dalies nuostatų, neįgalieji arba riboto judumo asmenys rezervacijos metu arba iš anksto pirkdami bilietą

praneša vežėjui, kelionių agentui arba kelionių operatoriumi apie savo specialius poreikius, susijusius su sėdima vieta, jeigu tie poreikiai yra žinomi tuo metu.

3. Vežėjai, stotis valdančios įstaigos, kelionių agentai ir kelionių operatoriai imasi visų būtinų priemonių sudaryti palankesnes sąlygas gauti neįgaliojo ar riboto judumo asmenų pranešimą apie pagalbos poreikį. Ši pareiga taikoma visoms nurodytoms stotims ir jų prekybos vietoms, įskaitant pardavimą telefonu ar internetu.

4. Jei pranešimas pagal 1 dalies a punktą ir 2 dalį nepateiktas, vežėjai, stotis valdančios įstaigos, kelionių agentai ir kelionių operatoriai imasi visų pagrįstų pastangų užtikrinti, kad pagalba būtų suteikta taip, jog neįgalusis ar riboto judumo asmuo galėtų įlipti į išvykstančią transporto priemonę, persėsti į kitą atitinkamą transporto priemonę ar išlipti iš atvykusios transporto priemonės, į kurią jis nusipirko bilietą.

5. Stotį valdanti įstaiga stoties pastato viduje ar išorėje paskiria vietą, kurioje neįgalieji ar riboto judumo asmenys gali pranešti apie savo atvykimą ir paprašyti pagalbos. Tokia vieta turi būti aiškiai pažymėta ženklu, ir joje prieinamais būdais turi būti teikiama pagrindinė informacija apie stotį ir teikiamą pagalbą.

15 straipsnis

Informacijos perdavimas trečiosioms šalims

Jeigu kelionių agentai ar kelionių operatoriai gauna 14 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą pranešimą, jie kuo greičiau per savo įprastą darbo laiką perduoda tą informaciją vežėjui ar stotį valdančiai įstaigai.

16 straipsnis

Mokymas

1. Vežėjai ir tam tikrais atvejais stotis valdančios įstaigos nustato mokymo apie neįgaliuosius procedūras, įskaitant instrukcijas, bei užtikrina, kad:

a) jų personalas, išskyrus vairuotojus, įskaitant ir bet kurios kitos vykdančiosios šalies įdarbintus darbuotojus, tiesiogiai teikiantis pagalbą neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims, būtų mokomas apie neįgaliuosius arba gautų instrukcijas, kaip nurodyta II priedo a ir b dalyse; ir

b) jų personalas, įskaitant vairuotojus, kuris tiesiogiai dirba su keleiviais arba sprendžia klausimus, susijusius su keleiviais, būtų mokomas apie neįgaliuosius arba gautų instrukcijas, kaip nurodyta II priedo a dalyje.

2. Valstybė narė gali ne ilgesniam kaip dvejų metų laikotarpiui nuo ... (*) suteikti išimtį ir leisti netaikyti 1 dalies b punkto, susijusio su vairuotojų mokymu.

(*) Prašome įrašyti šio reglamento taikymo pradžios datą.

17 straipsnis

Kompensacija už neįgaliųjų vežimėlius ir kitą judėjimo įrangą

1. Vežėjai ir stotis valdančios įstaigos atsako už žalą, patirtą dėl neįgaliųjų vežimėlių, kitos judėjimo įrangos ar pagalbinių įrenginių dingimo ar sugadinimo teikiant pagalbą. Dingimo ar sugadinimo atveju kompensaciją išmoka vežėjas ar stotį valdanti įstaiga, atsakinga(s) už tą dingimą ar sugadinimą.

2. 1 dalyje nurodyta kompensacija atitinka dingusios ar sugadintos įrangos ar įrenginių pakeitimo kainą arba su taisymu susijusias išlaidas.

3. Prireikus, dedamos visos pastangos, kad būtų greitai suteikta laikina pakaitinė įranga ar įrenginiai. Neįgaliųjų vežimėlių, kitos judėjimo įrangos ar pagalbinių įrenginių, jei įmanoma, techninės ir funkcinės savybės turi būti panašios į dingusios ar sugadintos įrangos arba įrenginių savybes.

18 straipsnis

Išimties

1. Nedarant poveikio 2 straipsnio 4 dalies taikymui, valstybės narės gali netaikyti vidaus reguliarių paslaugų teikėjams reikalavimo taikyti visas ar kai kurias šio skyriaus nuostatas, jeigu jos užtikrina, kad neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų apsaugos lygis pagal jų nacionalines taisykles būtų bent toks pat kaip šiame reglamente nustatytas lygis.

2. Valstybės narės praneša Komisijai apie remiantis 1 dalimi suteiktas išimtis. Komisija imasi atitinkamų veiksmų, jei laikoma, kad tokia išimtis neatitinka šio straipsnio nuostatų. Komisija iki ... (*) pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl pagal 1 dalį suteiktų išimčių.

IV SKYRIUS

KELEIVIŲ TEISĖS ATŠAUKUS KELIONĘ AR VĖLUOJANT JĄ PRADĖTI

19 straipsnis

Kelionės tęsimas, vykimas kitu maršrutu ir sumokėtos sumos grąžinimas

1. Kai vežėjas pagrįstai numato, kad reguliari paslauga bus atšaukta arba iš stoties vėluojama išvykti daugiau kaip 120 minučių, keleiviui nedelsiant siūloma pasirinkti:

a) tęsti kelionę arba vykti į galutinę atvykimo vietą kitu maršrutu, panašiomis kelionės sąlygomis, kaip nustatyta vežimo sutartyje, esant anksčiausiai galimybei; arba

b) už bilietą sumokėtos sumos grąžinimą ir, atitinkamais atvejais, nemokamą grįžimo miesto arba tolimojo susisiekimo

(*) Penkeri metai nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos.

autobusu į pradinę išvykimo vietą paslaugą, kaip nustatyta vežimo sutartyje, esant anksčiausiai galimybei.

2. Jei reguliari paslauga atšaukiama arba iš autobuso stotelės vėluojama išvykti daugiau kaip 120 minučių, keleiviai turi teisę į tokį kelionės tęsimą, arba vykimą kitu maršrutu, arba už bilietą sumokėtos sumos grąžinimą iš vežėjo.

3. 1 dalies b punkte ir 2 dalyje numatytas sumokėtos sumos grąžinimas atliekamas per 14 dienų po pasiūlymo pateikimo arba prašymo gavimo dienos. Mokėjimu padengiama visa bilieto kainos suma, už kurią jis buvo įsigytas, už neįvykusią kelionės dalį ar dalis ir už jau įvykusią kelionės dalį ar dalis, jei pagal keleivio pradinį kelionės planą kelionė nebetenka prasmės. Keleiviams, turintiems nuolatinius ar sezoninius bilietus mokėjimas apskaičiuojamas proporcingai visos nuolatinio ar sezoninio bilieto kainos sumos daliai. Sumokėta suma grąžinama pinigais, išskyrus atvejus, kai keleivis sutinka su kita sumokėtos sumos grąžinimo forma.

20 straipsnis

Informavimas

1. Jeigu reguliari paslauga atšaukiama arba vėluojama išvykti, vežėjas arba tam tikrais atvejais stotį valdanti įstaiga kuo greičiau ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip praėjus 30 minučių po numatyto išvykimo laiko informuoja iš stočių išvykstančius keleivius apie padėtį ir numatomą išvykimo laiką, kai tik ši informacija tampa žinoma.

2. Jeigu keleiviai dėl atšaukimo ar vėlavimo nespėja pasinaudoti pagal tvarkaraštį jungiamąja vežimo paslauga, vežėjas arba, atitinkamu atveju, stotį valdanti įstaiga kiek įmanoma stengiasi informuoti atitinkamus keleivius apie alternatyvias jungiamąsias vežimo paslaugas.

3. Vežėjas arba, atitinkamu atveju, stotį valdanti įstaiga užtikrina, kad neįgalieji ir riboto judumo asmenys prieinamais būdais gautų pagal 1 ir 2 dalis privalomą pateikti informaciją.

21 straipsnis

Pagalba atšaukto arba pavėluoto išvykimo atveju

Jeigu kelionės, kurios numatyta trukmė viršija tris valandas, atveju išvykimas atšaukiamas arba iš stoties vėluojama išvykti daugiau kaip dvi valandas, vežėjas keleiviui nemokamai teikia:

a) užkandžius, patiekalus arba gaiviuosius gėrimus atsižvelgiant į pagrįstą laukimo arba vėlavimo laiką, jei jų yra autobuse ar stotyje, arba jie pagrįstai gali būti pateikti;

b) pagalbą surandant viešbučio kambarį ar kitą apgyvendinimo vietą bei pagalbą užtikrinant transportavimą tarp stoties ir apgyvendinimo vietos, kai tenka apsistoti vienai ar kelioms naktims.

Taikydamas šį straipsnį, vežėjas ypač daug dėmesio skiria neigaliųjų ir riboto judumo keleivių bei juos lydinčių asmenų poreikiams.

22 straipsnis

Kiti ieškiniai

Nė viena šio skyriaus nuostata netrukdo keleiviams reikalauti atlyginti žalą, patirtą atšaukus reguliarias paslaugas ar pavėlavus jas suteikti, nacionaliniuose teismuose pagal nacionalinę teisę.

V SKYRIUS

INFORMAVIMĄ IR SKUNDUS REGLAMENTUOJANČIOS BENDROSIOS TAISYKLĖS

23 straipsnis

Teisė gauti informaciją apie kelionę

Vežėjai ir stotis valdančios įstaigos savo atitinkamose kompetencijos srityse per visą kelionę teikia keleiviams tinkamą informaciją. Kai įmanoma, ši informacija prieinamais būdais teikiama jos paprasčiau.

24 straipsnis

Informacija apie keleivių teises

1. Vežėjai ir stotis valdančios įstaigos savo atitinkamose kompetencijos srityse užtikrina, kad keleiviams ne vėliau kaip išvykimo metu būtų suteikta tinkama ir suprantama informacija apie jų teises pagal šį reglamentą. Informacija pateikiama stotyse ir, kai taikoma, internete. Neįgaliojo ar riboto judumo asmens prašymu informacija pateikiama prieinamais būdais. Į tą informaciją taip pat įtraukiami valstybės narės pagal 27 straipsnio 1 dalį paskirtos vykdymo užtikrinimo įstaigos ar įstaigų kontaktiniai duomenys.

2. Siekdami įvykdyti 1 dalyje nurodytą informavimo reikalavimą, vežėjai ir stotis valdančios įstaigos gali naudoti Komisijos visomis oficialiomis Europos Sąjungos institucijų kalbomis parengtą ir jiems pateiktą šio reglamento nuostatų santrauką.

25 straipsnis

Skundai

Vežėjai nustato arba taiko skundų, susijusių su 4, 8 ir 9–24 straipsniuose nustatytomis teisėmis ir pareigomis, nagrinėjimo tvarką.

26 straipsnis

Skundų pateikimas

Jei keleivis, kuriam taikomas šis reglamentas, pageidauja vežėjui pateikti skundą, susijusį su 4, 8 ir 9–24 straipsniais, jis pateikia jį per tris mėnesius nuo tos dienos, kai reguliari paslauga buvo ar turėjo būti suteikta. Per vieną mėnesį nuo skundo gavimo dienos vežėjas keleiviui praneša, kad jo skundas yra patenkintas, atmetas ar kad tebevyksta jo nagrinėjimas. Terminas galutiniam

atsakymui pateikti yra ne ilgesnis kaip trys mėnesiai nuo skundo gavimo dienos.

VI SKYRIUS

VYKDYMO UŽTIKRINIMAS IR NACIONALINĖS VYKDYMO UŽTIKRINIMO ĮSTAIGOS

27 straipsnis

Nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos

1. Kiekviena valstybė narė paskiria naują ar esamą įstaigą ar įstaigas, atsakingas už šio reglamento nuostatų, susijusių su reguliariomis paslaugomis, kai vežama iš jos teritorijoje esančių vietų, ir reguliariomis paslaugomis, kai vežama iš trečiosios valstybės į tas vietas, vykdymo užtikrinimą. Kiekviena įstaiga imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento.

Kiekviena įstaiga, organizuodama savo veiklą, priimdama sprendimus dėl finansavimo, nustatydamą teisinę struktūrą ir priimdama sprendimus, yra nepriklausoma nuo vežėjų, kelionių operatorių ir stotis valdančių įstaigų.

2. Valstybės narės praneša Komisijai apie įstaigą ar įstaigas, paskirtas remiantis šiuo straipsniu.

3. Keleivis pagal 1 dalį paskirtai atitinkamai įstaigai arba bet kuriai kitai valstybės narės paskirtai atitinkamai įstaigai gali pagal nacionalinę teisę pateikti skundą dėl galimo šio reglamento pažeidimo.

Valstybė narė gali nuspręsti:

- a) kad skundą dėl 4, 8 ir 9–24 straipsnių taikymo keleivis pirmiausia pateikia vežėjui; ir (arba)
- b) kad nacionalinė vykdymo užtikrinimo įstaiga arba bet kuri kita valstybės narės paskirta atitinkama įstaiga veikia kaip apeliacinė įstaiga, kuri nagrinėja pagal 26 straipsnį neišspręstus skundus.

28 straipsnis

Vykdymo užtikrinimo ataskaita

Pagal 27 straipsnio 1 dalį paskirtos vykdymo užtikrinimo įstaigos iki ... m. (*) birželio 1 d. ir po to kas dvejus metus paskelbia savo praėjusių dvejų kalendorinių metų veiklos ataskaitą, kurioje visų pirma aprašomi veiksmai, kurių buvo imtasi siekiant įgyvendinti šį reglamentą, ir pateikiami statistiniai duomenys apie skundus bei taikytas sankcijas.

29 straipsnis

Vykdymo užtikrinimo įstaigų bendradarbiavimas

27 straipsnio 1 dalyje nurodytos nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos prireikus keičiasi informacija apie savo darbą ir sprendimų priėmimo principus bei praktiką. Komisija joms padeda vykdyti šią užduotį.

(*) Dveji metai nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos.

30 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų už šio reglamento nuostatų pažeidimus taisykles ir imasi visų būtinų jų įgyvendinimo užtikrinimo priemonių. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Valstybės narės iki ... (*) praneša Komisijai apie tas taisykles ir priemones bei nedelsdamos praneša apie visus vėliau padarytus su jomis susijusius pakeitimus.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31 straipsnis

Ataskaita

Komisija iki ... (**) pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio reglamento veikimo ir poveikio ataskaitą. Prireikus prie ataskaitos pridedami pasiūlymai dėl teisės aktų, kuriais dar išsamiau įgyvendinamos šio reglamento nuostatos arba kuriais šis reglamentas iš dalies keičiamas.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

...

32 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 2006/2004 dalinis pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 2006/2004 priedas papildomas šiuo punktu:

„18. ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. .../2010 dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių (*).

(*) OL ...“.

33 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo ... (**).

34 straipsnis

Paskelbimas

Šis reglamentas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Tarybos vardu
Pirmininkas

...

(*) Prašome įrašyti šio reglamento taikymo pradžios datą.

(**) Treji metai nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos.

(***) Dveji metai po paskelbimo.

I PRIEDAS

Neigaliesiems ir riboto judumo asmenims teikiama pagalba**a) Pagalba nurodytose stotyse**

Pagalba ir tvarka, būtinos, kad neigaliesiems ir riboto judumo asmenims būtų sudarytos sąlygos:

- pranešti apie atvykimą į stotį ir paprašyti pagalbos nurodytose vietose;
- iš nurodytos vietos nuvykti į registracijos vietą, laukimo salę ir įlaipinimo vietą;
- įlipti į transporto priemonę, prireikus naudojantis liftais, neigaliųjų vežimėliais ar kita reikiama pagalba;
- įkelti savo bagažą;
- atsiimti savo bagažą;
- išlipti iš transporto priemonės;
- į miesto ar tolimojo susisiekimo autobusą pasiimti sertifikuotą šunį vedlį;
- atsisėsti į savo vietą.

b) Autobuse teikiama pagalba

Pagalba ir tvarka, būtinos, kad neigaliesiems ir riboto judumo asmenims būtų sudarytos sąlygos:

- keleiviui pateikus prašymą, prieinamais būdais gauti svarbiausią informaciją apie kelionę;
- įlipti ir (arba) išlipti per pertraukas kelionės metu, jei autobuse be vairuotojo dirba ir kiti personalo nariai.

II PRIEDAS

Mokymas apie neigaliuosius**a) Žinių apie neigaliuosius gerinimas**

Personalas, tiesiogiai bendraujantis su keleiviais, mokomas:

- suprasti, kaip tinkamai elgtis su keleiviais, turinčiais fizinę, jutiminę (klausos ir regos), nefizinę negalią ar mokymosi sutrikimų, įskaitant žinias, kaip atskirti skirtingus asmenų, kurių judumas, orientacija ar bendravimas gali būti sutrikę, gebėjimus,
- apie kliūtis, su kuriomis susiduria neigalieji ir riboto judumo asmenys, įskaitant požiūrį į juos, aplinkos ir fizinės bei organizacinės kliūtis,
- apie sertifikuotus šunis vedlius, įskaitant tokio šuns vedlio vaidmenį ir poreikius,
- kaip elgtis netikėtomis aplinkybėmis,
- tarpasmeninių gebėjimų ir bendravimo su kurčiaisiais ir klausos, regos bei kalbos sutrikimų turinčiais asmenimis bei asmenimis su mokymosi sutrikimais būdų,
- kaip atsargiai ir nepadارانt žalos elgtis su neigaliųjų vežimėliais ir kita judėjimo įranga (visiems darbuotojams, kurie rūpinasi bagažu, jei toks yra).

b) Mokymas apie pagalbos teikimą neigaliesiems

Personalas, tiesiogiai padedantis neigaliesiems ir riboto judumo asmenims, mokomas:

- kaip padėti neigaliųjų vežimėliu besinaudojančiam asmeniui atsisėsti į neigaliųjų vežimėlį arba iš jo pakilti,
 - pagalbos neigaliesiems ir riboto judumo asmenims, keliaujantiems su sertifikuotu šunimi vedliu, teikimo įgūdžių, įskaitant tokių šunų vaidmenį ir poreikius,
 - lydėti akluosius ir silpnaregius keleivius bei tinkamai elgtis su sertifikuotais šunimis vedliais ir juos vežti,
 - atskirti įrangos, skirtos padėti neigaliesiems ir riboto judumo asmenims, rūšis ir žinoti, kaip tokia įranga naudotis,
 - naudotis įranga, skirta padėti įlipti ir išlipti, ir žinoti tinkamas pagalbos įlipant ir išlipant procedūras, užtikrinančias neigaliųjų ir riboto judumo asmenų saugumą ir orumą,
 - suvokti patikimos ir profesionalios pagalbos poreikį. Taip pat siekiama, kad personalas suprastų, jog kai kurie neigalieji kelionės metu gali jaustis pažeidžiami, nes yra priklausomi nuo teikiamos pagalbos,
 - suteikti pirmąją pagalbą.
-

TARYBOS MOTYVŲ PAREIŠKIMAS

I. ĮVADAS

2008 m. gruodžio 4 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo ⁽¹⁾.

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamentas priėmė nuomonę per pirmąjį svarstymą ⁽²⁾.

2009 m. gruodžio 17 d. Taryba pasiekė politinį susitarimą dėl reglamento projekto. Teisininkams lingvistams patvirtinus galutinę teksto redakciją, Taryba 2010 m. kovo 11 d. priėmė Tarybos poziciją po pirmojo svarstymo pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnyje nustatytą įprastą teisėkūros procedūrą.

Atlikdama šį darbą Taryba atsižvelgė į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę. Regionų komitetas atsisakė pateikti nuomonę.

II. POZICIJOS PO PIRMOJO SVARSTYMO ANALIZĖ

1. Bendro pobūdžio informacija

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų keleivių teisių yra dalis bendrojo Europos Sąjungos tikslo, kuriuo siekiama užtikrinti vienodą požiūrį į keleivius, nepriklausomai nuo jų pasirinktos transporto rūšies. Panašaus pobūdžio teisės aktai jau priimti oro ⁽³⁾ arba geležinkelių transportu ⁽⁴⁾ vykstančių keleivių atžvilgiu. Jame pateikiamos nuostatos dėl atsakomybės keleivių mirties ar sužalojimo ir bagažo dingimo ar sugadinimo atveju, automatiškai taikomų priemonių kelionės nutraukimo atveju, skundų nagrinėjimo tvarkos ir žalos atlyginimo priemonių, keleiviams teiktinos informacijos ir kitų iniciatyvų. Be to, pasiūlyme nustatomos neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų informavimo ir pagalbos jiems taisyklės.

Nors Taryba pritaria Komisijos pasiūlymo tikslui, ji laikosi nuomonės, kad pirminis pasiūlymas turi būti iš esmės pakeistas. Nemažai siūlomų nuostatų buvo nepriimtinos dėl to, kad jomis sukuriamą pernelyg didelę administracinę našta ir atsiranda su tuo susijusios išlaidos vežėjams bei nacionalinėms administracijoms, nesukuriant keleiviams pridėtinės vertės, kuri kompensuotų šiuos nepatogumus. Kitos nuostatos buvo performuluotos atsižvelgiant į skirtingus valstybėse narėse galiojančius teisės aktus, taip siekiant išvengti šio pasiūlymo dėl reglamento projekto ir galiojančių nacionalinių bei Europos teisės aktų kolizijos. Galiausiai, kitos nuostatos buvo performuluotos siekiant šį reglamentą supaprastinti ir patikslinti.

Laikantis šio požiūrio, Tarybos pozicijoje po pirmojo svarstymo pirminis Komisijos pasiūlymas buvo šiek tiek pakeistas performulavus tekstą ir išbraukus kelias nuostatas. Tai reiškia, kad Taryba nepritarė visiems su šiomis išbrauktomis teksto nuostatomis susijusiems pakeitimams, įtrauktiems į per pirmąjį svarstymą priimtą Europos Parlamento nuomonę.

Tarybos tikslas – rasti suderintą sprendimą, kuriame būtų atsižvelgta ir į keleivių teises, ir į poreikį užtikrinti miesto ir tolimojo susisiekimo transporto sektoriaus, kurio didžiąją dalį sudaro mažosios ir vidutinės įmonės, operatorių ekonominį gyvybingumą, todėl į poziciją po pirmojo svarstymo įtraukė Europos Parlamento 3 pakeitimą.

⁽¹⁾ Dok. 16933/08.

⁽²⁾ Dok. A6-0250/2009.

⁽³⁾ 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinantys Reglamentą (EEB) Nr. 295/91 (OL L 46, 2004 2 17, p. 1), ir 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2006 dėl neįgaliųjų asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru (OL L 204, 2006 7 26, p. 1).

⁽⁴⁾ 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1371/2007 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų (OL L 315, 2007 12 3, p. 14).

2. Pagrindiniai politiniai klausimai

i) Taikymo sritis

Pagal pirminį Komisijos pasiūlymą reglamentas iš esmės turėjo būti taikomas visoms miesto ir (arba) tolimojo susisiekimo autobusų įmonių teikiamoms reguliarioms keleivių vežimo paslaugoms. Valstybės narės galėtų jo netaikyti tik viešųjų paslaugų sutartyse numatytam vežimui miesto, priemiestinio ir regioninio susisiekimo maršrutais, jei šiomis sutartimis užtikrinamas keleivių teisių apsaugos lygis atitiktų reglamente reikalaujamą lygį. Be to, Europos Parlamentas pateikė vieną pakeitimą, pagal kurį valstybės narės, laikantis pirmiau paminėtos sąlygos, būtų leidžiama neįtraukti į reglamento taikymo sritį miesto ir priemiestinio susisiekimo transporto, bet įtraukti regioninio susisiekimo transportą.

Taryba negalėjo pritarti nei Komisijos siūlomai reglamento taikymo sričiai, nei Europos Parlamento pateiktiems su ja susijusiems pakeitimams (1, 2 ir 81 pakeitimai), nes ji laikėsi nuomonės, kad miesto, priemiestinio ir regioninio susisiekimo transportui taikomas subsidiarumo principas.

Į taikymo sritį įtraukiant vežimo regioninio susisiekimo maršrutais transportą, kaip siūlo Europos Parlamentas, gali kilti problemų ir keleiviams, ir šiam sektoriui. Didelėse miesto vietovėse bendrovės paprastai valdo visą transporto tinklą, įskaitant autobusų, metro, vietinio susisiekimo traukinių ir tramvajų paslaugas. Dažnai visos šios paslaugos yra miesto, priemiestinio ir regioninio pobūdžio. Nustatant išimtį tik miesto ir priemiestinio susisiekimo paslaugoms reikėtų, kad šių tinklų dalims būtų taikomos taisyklės, kurios skirtos tolimojo susisiekimo transporto paslaugoms. Šiuos tinklus valdančios bendrovės turėtų tame pačiame tinkle valdyti kelias kompensavimo sistemas – kai kurios iš jų būtų nevisai tinkamos tokio tipo transportui. Dėl to taip pat kiltų neaiškumų keleiviams, kurie keliauja naudodamiesi šių tinklų paslaugomis, nes jiems būtų neaišku, kurios taisyklės iš tikrųjų galioja.

Be to, kadangi pagal galiojantį Reglamentą dėl geležinkelių keleivių teisių yra galimybė taikyti išimtį regioninėms geležinkelių transporto paslaugoms, nesant tokios atitinkamos nuostatos Reglamente dėl autobusų keleivių teisių gali būti iškraipoma konkurencija tarp šių dviejų sektorių. Autobusų ir geležinkelių transporto paslaugos dažnai yra alternatyva viena kitai.

Todėl Taryba negalėjo pritarti su taikymo sritimi susijusiems Europos Parlamento pakeitimams. Dėl šios priežasties Taryba siūlo, kad reglamento projektas būtų taikomas tik keleiviams, besinaudojantiems nacionalinio ir tarptautinio reguliaraus transporto paslaugomis, tačiau su galimybe nacionaliniu lygmeniu taikyti išimtį reguliarioms vežimo miesto, priemiestinio ir regioninio susisiekimo maršrutais paslaugoms. Be to, Taryba siūlo įtraukti nuostatą, užtikrinančią, kad kai kurios pagrindinės teisės būtų taikomos be išimties visoms miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto paslaugoms (t. y. nediskriminuojančios sutarties sąlygos ir tarifai, neigaliųjų ir riboto judumo asmenų teisė į vežimą bei susijusios leidžiančios nukrypti nuostatos).

Valstybės narės suteikiama teisė ne ilgiau kaip penkeriems metams reguliarioms vidaus paslaugoms nustatyti šio reglamento nuostatų taikymo išimtį, kurią būtų galima pratęsti du kartus. Be to, tam tikroms reguliarioms paslaugoms, kurių didelė dalis, įskaitant vieną numatytą sustojimą, teikiama už ES ribų, valstybės narės gali nustatyti ne daugiau kaip penkerių metų išimtį, kurią būtų galima pratęsti.

Taikymo srities klausimu, konkrečia nuostata taip pat nustatoma, kad valstybės narės, galinčios užtikrinti, jog pagal jų nacionalines taisykles neigaliųjų ir riboto judumo asmenų apsaugos lygis yra bent ne mažesnis, nei nustatytas šiame reglamente, gali visiškai nekeisti nacionalinių taisyklių.

ii) Infrastruktūros pakeitimai

Kaip aiškiai išdėstyta konstatuojamoje dalyje, infrastruktūros klausimais Taryba yra pasirengusi skatinti ir remti bet kokią iniciatyvą, susijusią su nauja įranga, kurią reikia įsigyti, ir infrastruktūra, kurią reikia sukurti, atsižvelgiant į neigaliųjų ir riboto judumo asmenų poreikius. Tačiau šis reglamentas yra rengiamas atsižvelgiant į vartotojų apsaugos teisės aktus, todėl į jį negali būti įtraukti įpareigojimai, susiję su techniniais reikalavimais vežėjams modifikuoti arba pakeisti transporto priemonės, infrastruktūrą ar stočių įrangą. Todėl visiems su infrastruktūros keitimu susijusiems Europos Parlamento pakeitimams negalėjo būti pritarta (6–10 pakeitimai).

iii) *Kompensavimas ir pagalba nelaimių atveju*

Komisijos pasiūlyme nustatytos taisyklės dėl miesto ir (arba) tolimojo susisiekimo autobusų įmonių atsakomybės už keleivius ir jų bagažą. Keleiviams būtų naudinga, jei taisyklės dėl miesto ir (arba) tolimojo susisiekimo autobusų įmonių atsakomybės būtų suderintos. Už žalą, kurios dydis neviršija 220 000 EUR, miesto ir (arba) tolimojo susisiekimo autobusų įmonėms turėtų būti taikoma griežta atsakomybė, t. y., įmonės neturėtų turėti galimybės atsisakyti atsakomybės įrodymams, kad nelaimė įvyko ne dėl jų kaltės. Už žalą, kurios dydis viršija 220 000 EUR, atsakomybė būtų grindžiama kalte, bet ji būtų neribota. Nelaimingo įvykio atveju nukentėję keleiviai turėtų teisę į išankstinius mokėjimus, kad galėtų išspręsti ekonominius sunkumus, su kuriais jie arba jų šeimos nariai gali susidurti keleivio mirties arba sužalojimo atveju.

Tačiau valstybėse narėse šiuo metu galiojanti atsakomybės tvarka labai skiriasi atsakomybės pagrindo atžvilgiu (griežta neribota atsakomybė, griežta atsakomybė su išimtimis *force majeure* atvejais ir kalte grindžiama atsakomybė) ir jos neįmanoma suderinti. Be to, atskirų valstybių narių teisės aktai iš dalies grindžiami Direktyva 2009/103/EB dėl motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo ir privalomojo tokios atsakomybės draudimo patikrinimo (vadinamąja „Motorinių transporto priemonių draudimo direktyva“), iš dalies – nacionalinės teisės aktais, kurie nepatenka į ES teisės reglamentavimo sritį. Šiais tektais jau yra reglamentuojama atsakomybė autobusų keleivių atžvilgiu, todėl būtina išvengti prieštaravimų tarp dabartinio teksto ir pirmiau nurodytos „Motorinių transporto priemonių draudimo direktyvos“.

Todėl Taryba laikosi požiūrio, kad reikia taikyti galiojančią sistemą, kartu įtraukiant tam tikrus būtiniausius suderinimo elementus. Siūloma nustatyti minimalią ribą vienam keleiviui ir vienam bagažo vienetai: 220 000 EUR vienam keleiviui mirties arba kūno sužalojimo atveju. Bagažo dingimo arba sugadinimo atveju – 500 EUR vežimo miesto, priemiestinio bei regioninio susisiekimo maršrutais paslaugų atžvilgiu ir 1 200 EUR kitų reguliarių paslaugų atžvilgiu. Tokiu būdu kompensavimo už bagažą tvarka būtų suderinta su atitinkamomis Reglamento dėl geležinkelių nuostatomis, kartu atsižvelgiant į vežimo miesto, priemiestinio ir regioninio susisiekimo maršrutais ypatumus. Neįgalųjų vežimėlių, kitos judumo įrangos ar pagalbinių įrenginių atveju Tarybos siūlomame tekste numatyta, kad turi būti kompensuojama visa suma ir jie neturi būti laikomi paprastu bagažu, net kai žala padaroma teikiant pagalbą (atsižvelgiant į Europos Parlamento 46 pakeitimo esmę).

Be to, tekstas buvo patikslintas, kad būtų numatyta pagalba keleiviams įvykus nelaimingam įvykiui patenkinant jų skubius praktinius poreikius. Tokios nuostatos „Motorinių transporto priemonių draudimo direktyvoje“ nėra – ja užtikrinama reali nauda autobusų keleiviams, labai nepadidinant miesto ir (arba) tolimojo susisiekimo autobusų įmonėms tenkančios administracinės naštos.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Taryba negalėjo pritarti nei Komisijos siūlomam požiūriui, nei su atsakomybe susijusiems Europos Parlamento pakeitimams (18–24 pakeitimai).

iv) *Neįgalųjų ir riboto judumo asmenų teisės*

Taryba visapusiškai pritaria Komisijos tikslui užtikrinti, kad neįgalieji ir riboto judumo asmenys turėtų nediskriminuojančias prieigos sąlygas naudotis miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų paslaugomis. Todėl Taryba nekeičia Komisijos pasiūlymo, išskyrus kai kurias nuostatas, kad jas būtų galima įgyvendinti, taip pat kai kurias nuostatas pakeičia paprastesnėmis ir aiškesnėmis. Į šio skyriaus tekstą Taryba įtraukė kelis Europos Parlamento pakeitimus – visus, iš dalies arba jų esmę.

Dėl teisės į vežimą išimčių Komisija yra pasiūliusi, kad neįgaliajam gali būti neleista naudotis transportu dėl saugos reikalavimų arba dėl transporto priemonės dydžio. Taryba pateikė kelis patobulinimus, pakeisdama sąvoką „transporto priemonės dydis“ į sąvoką „transporto priemonės konstrukcija“, taip įtraukdama Europos Parlamento 26 ir 27 pakeitimų turinį arba esmę. Be to, Taryba taip pat priėmė 73 pakeitimą, dėl pasirinkimo galimybės, kuri turi būti suteikta neįgaliajam arba riboto judumo asmeniui, kai atsisakoma jį įlaipinti.

Pagal pirminį pasiūlymą vežėjas gali reikalauti, kad neįgalusis arba riboto judumo asmuo būtų lydimas kito asmens, kuris gali suteikti pagalbą. Pagal Tarybos poziciją po pirmojo svarstymo, jei vežėjas pateikia tokį reikalavimą dėl keleivių vežimo paslaugos, lydintis asmuo turi būti vežamas nemokamai ir, jei įmanoma, pasodinamas šalia neįgaliojo arba riboto judumo asmens. Šia nuostata įtraukiamas Europos Parlamento 29 pakeitimo turinys.

Tarybos pozicijos po pirmojo svarstymo tekste nustatomos nediskriminuojančios prieigos sąlygos ir galimybė jas tinkama forma skelbti viešai neįgaliesiems arba riboto judumo asmenims, taip iš dalies arba visiškai pritariant Europos Parlamento 31 ir 32 pakeitimams. Be to, Komisija internete paskelbs sąrašą valstybių narių paskirtų miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų stočių, kuriose teikiama pagalba neįgaliesiems arba riboto judumo asmenims, kaip tai numatyta Europos Parlamento 36 pakeitime.

Pagalba neįgaliesiems arba riboto judumo asmenims bus teikiama su sąlyga, kad atitinkamas asmuo praneša vežėjui arba stoties operatoriui ne vėliau kaip prieš dvi darbo dienas (Komisija buvo pasiūliusi 48 valandas) ir atvyks į nurodytą vietą ne vėliau kaip likus 60 minučių iki skelbiamo išvykimo laiko. Todėl Taryba negalėjo pritarti 39 pakeitimui, kuriuo buvo siūlomas trumpesnis 24 valandų laikotarpis. Be to, jei asmuo turi specialių su sėdima vieta susijusių poreikių, apie tokius poreikius keleivis turėtų informuoti vežėją rezervacijos metu, jei tie poreikiai žinomi tuo metu. Šis papildomas reikalavimas, kurį nustatė Taryba, sudarys galimybes vežėjui užtikrinti šių specialių poreikių patenkinimą ir atitinkamam asmeniui suteikti kuo geresnes paslaugas.

Pagalbos, teikiamos autobuse, klausimu Taryba apribojo Komisijos pirminiame pasiūlyme nustatytą taikymo sritį. Tarybos tekste nustatyta, kad informacija privalo būti teikiama prieinama forma, taip pat turi būti teikiama pagalba ilipant ir išlipant per pertraukas kelionės metu, tačiau pastaroji pagalba turi būti teikiama tik tuo atveju, jei be vairuotojo autobuse yra ir kitas darbuotojas. Šia nuostata atsižvelgiama į tai, kad daugumą transporto priemonių vairuoja vienas vairuotojas, todėl, pagalbos teikimas kelionės metu, turės įtakos vairuotojo darbo valandoms ir tuo pačiu saugos reikalavimų vykdymui.

Valstybės narės paskirtose darbuotojų turinčiose stotyse pagalba neįgaliesiems arba riboto judumo asmenims turi būti teikiama nemokamai, o darbuotojai, teikiantys šioms asmenims tiesioginę pagalbą, turi būti atitinkamai išmokyti teikti pagalbą tokiems asmenims. Darbuotojams, įskaitant vairuotojus, dirbantiems tiesiogiai su keliaujančiais asmenimis, turi būti organizuojami žinių apie neįgaliuosius asmenis gerinimo mokymai.

v) *Keleivių teisės atšaukus kelionę arba vėluojant išvykti*

Komisijos pasiūlyme buvo numatyti miesto ir (arba) tolimojo susisiekimo autobusų įmonių įsipareigojimai, kylantys nutraukus kelionę, paslaugą atšaukus arba vėluojant išvykti. Jei įmonės nesuteikia kitų paslaugų arba reikalingos informacijos, jos turėtų sumokėti iki 100 % bilieto kainos sudarančią kompensaciją.

Nors Taryba visiškai pritaria principui, kad vežėjai ir stočių operatoriai turėtų rūpintis savo keleiviais, ji iš dalies pakeitė Komisijos pasiūlymą, atsižvelgdama į ypatingą miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų sektoriaus struktūrą. Susitarta, kad sąlygos, taikomos keleiviams, vykstantiems iš stočių, ir keleiviams, ilipantiems autobusų stotelėse, turi būti skirtingas, nes, pavyzdžiui, neįmanoma ir nepagrįsta teikti tokios pat apimties informaciją apie vėlavimus ir autobusų stotelę, ir darbuotojų turinčioje stotyje.

Jei vėluojama daugiau kaip dvi valandas arba jei kelionė atšaukiama, keleivis gali rinktis tęsti kelionę tuo pačiu transportu, kelionę su persėdimu, arba prašyti grąžinti už bilietą sumokėtus pinigus (kurie turi būti sumokėti per 14 dienų po įvykio ir, jei būtina, turi būti suteikta galimybė grįžti nemokamai). Jei daugiau kaip dvi valandas vėluojama išvykti į kelionę, kuri trunka ilgiau kaip tris valandas, iš stoties vykstantiems keleiviams vežėjas privalės suteikti maisto arba gėrimų, kaip tai iš esmės numatyta Europos Parlamento 53 pakeitime, tačiau neprivalės jų apgyvendinti, nors vežėjas privalės padėti rasti kur apsistoti. Tačiau, skirtingai nuo jūrų ir geležinkelių transporto keleivių, miesto ir tolimojo susisiekimo transporto keleiviams nebus skiriama papildoma nuostolių kompensacija (mokama papildomai prie bilieto kainos). Tokiu būdu nebuvo priimti su kompensavimu ir apgyvendinimu susiję Europos Parlamento pakeitimai (49, 50, 51, 52, 54 ir 55 pakeitimai).

Europos Parlamentas pateikė kai kuriuos pakeitimus, susijusius su kompensavimu ir pagalba, kai vėluojama atvykti, bei su *force majeure* atvejais susijusias išimtis (56 ir 57 pakeitimai), pagal kurias vežėjui nebūtų taikoma atsakomybė už žalą, jei ji padaroma aplinkybėmis, nesusijusiomis su jų paslaugų teikimu, ir kurios negalėjo būti numatytos. Taryba nepritarė tokiems pakeitimams, nes jos tekste nėra numatyta jokių nuostatų dėl kompensavimo tais atvejais, kai vėluojama atvykti.

Dėl tokių kompensacijų miesto ir tolimojo susisiekimo įmonėms tektų prisiimti papildomą atsakomybę ir būtų sukurta papildoma našta. Be to, vairuotojai patirtų spaudimą bet kokia kaina laikytis tvarkaraščio, todėl kiltų pavojus eismo saugumui.

Taryba pritarė 58 pakeitimui dėl informacijos teikimo neįgaliesiems arba riboto judumo asmenims prieinama forma.

vi) *Bendrosios taisyklės dėl informavimo, skundų nagrinėjimo ir nacionalinių vykdymo užtikrinimo įstaigų*

Pagal Tarybos poziciją po pirmojo svarstymo, vežėjai ir stotis valdančios įstaigos savo kompetencijos ribose ir, jei įmanoma, prieinama forma keleiviams visos jų kelionės metu teikia atitinkamą informaciją. Be to, jie tinkamu ir suprantamu būdu informuoja keleivius apie jų teises, kaip tai iš esmės numatyta Europos Parlamento 62 pakeitime.

Dėl skundų Komisijos pasiūlyme yra pateiktos taisyklės, kaip vežėjai turėtų juos nagrinėti, visų pirma numatytos svarbios teisinės pasekmės, kylančios tais atvejais, kai į juos nereaguojama.

Taryba, nors iš esmės sutikdama su Komisijos pasiūlymu, pasiūlė suteikti sistemai daugiau lankstumo, kad būtų išvengta nenumatytų pasekmių, galinčių kilti valstybių narių teisinėms sistemoms arba administracinėms struktūroms. Todėl šiame kontekste ir siekiant išvengti papildomos biurokratijos, Taryba nepritarė Europos Parlamento 64 pakeitimui, kuriuo miesto ir (arba) tolimojo susisiekimo įmonėms buvo nustatyta pareiga kasmet pateikti išsamią ataskaitą apie gautus skundus.

Be to, Parlamentas pasiūlė, kad nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos turėtų būti nepriklausomos (65 pakeitimas). Tarybos pozicijoje po pirmojo svarstymo aiškiau nurodyta, kad šios institucijos turėtų būti nepriklausomos nuo vežėjų, kelionių operatorių ir stočių operatorių.

vii) *Reglamento taikymo pradžios data*

Komisija pasiūlė, kad šis reglamentas įsigaliotų praėjus dvidešimčiai dienų nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir būtų pradėtas taikyti praėjus vieneriems metams nuo šios datos.

Tarybos pozicijoje po pirmojo svarstymo numatyta, kad reglamentas turėtų būti pradėtas taikyti praėjus dvejiems metams po jo paskelbimo, taip iš esmės įtraukiant Europos Parlamento 69 pakeitimą.

3. Kiti Europos Parlamento priimti pakeitimai

Kiti pakeitimai, neįtraukti į Tarybos poziciją po pirmojo svarstymo, yra susiję su:

- pakeista sąvokų „vežimo sutartis“ (13 pakeitimas), „bilietų pardavėjas“ (14 pakeitimas), „kelionių operatorius“ (15 pakeitimas), „atšaukimas“ (16 pakeitimas) apibrėžtimi;
- nauja pasiūlyta sąvokos „prieinama forma“ (17 pakeitimas) apibrėžtimi;
- nuoroda į „asmenis, kurie negali keliauti be pagalbos dėl jų senyvo ar jauno amžiaus“ (34 pakeitimas);
- pagalba, pritaikyta individualiems neįgalųjų arba riboto judumo asmenų poreikiams (35 pakeitimas);

- poreikiu užtikrinti, kad keleivis gautų patvirtinimą dėl pranešimo apie jo pagalbos poreikius (40 pakeitimas);
- pagal šį reglamentą gauta kompensacijos suma, kuri gali būti atimama iš suteiktos papildomos kompensacijos sumos (59 pakeitimas);
- sankcijomis, taikomomis už reglamento pažeidimą, kurios galėtų apimti reikalavimą išmokėti kompensaciją (68 pakeitimas);
- 70, 71 ir 72 pakeitimais, susijusiais su reglamento priedais.

III. IŠVADA

Rengdama poziciją po pirmojo svarstymo, Taryba visapusiškai atsižvelgė į Komisijos pasiūlymą ir Europos Parlamento per pirmąjį svarstymą priimtą nuomonę. Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad nemažai Europos Parlamento pasiūlytų pakeitimų jau yra iš esmės, iš dalies arba visiškai įtraukti į jos poziciją po pirmojo svarstymo.

**TARYBOS POZICIJA (ES) Nr. 5/2010 PIRMOJO SVARSTYMO METU,
siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl jūrų ir vidaus vandenų keliais
vykstančių keleivių teisių, iš dalies keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 2006/2004**

Tarybos priimta 2010 m. kovo 11 d.

(Tekstas svarbus EEE)

(2010/C 122 E/02)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 91 straipsnio 1 dalį ir 100 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

spręsdami pagal įprastą teisėkūros procedūrą ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Sąjungos veiksmais jūrų ir vidaus vandenų kelių transporto srityje, be kita ko, turėtų būti siekiama užtikrinti aukštą keleivių apsaugos lygį, panašų į kitų rūšių transporto srityse užtikrinamą keleivių apsaugos lygį. Be to, reikėtų visapusiškai atsižvelgti į bendrus vartotojų apsaugos reikalavimus.
- (2) Kadangi jūrų ir vidaus vandenų keliais vykstantis keleivis yra silpnesnė vežimo sutarties šalis, visiems keleiviams turėtų būti užtikrinamas būtiniausias apsaugos lygis. Niekas neturėtų trukdyti vežėjams pasiūlyti keleiviui palankesnes, nei nustatyta šiame reglamente, sutarties sąlygas.
- (3) Keleivių apsauga turėtų būti taikoma ne tik keleivių vežimo tarp valstybių narių teritorijoje esančių uostų paslaugoms, bet ir keleivių vežimo tarp tokių uostų ir ne valstybių narių teritorijoje esančių uostų paslaugoms, atsižvelgiant į konkurencijos iškraipymo keleivių vežimo rinkoje riziką. Todėl terminas „Sąjungos vežėjas“ šiame reglamente turėtų būti aiškinamas kuo plačiau, tačiau nedaryti poveikio kitiems Sąjungos teisės aktams, pavyzdžiui, 1986 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentui (EEB) Nr. 4056/86, nustatančiam išsamias Sutarties 85 ir 86 straipsnių taikymo jūrų transportui taisykles ⁽³⁾, ir

1992 m. gruodžio 7 d. Tarybos reglamentui (EEB) Nr. 3577/92, taikančiam laisvės teikti paslaugas principą jūrų transportui valstybėse narėse (jūrų kabotažas) ⁽⁴⁾.

- (4) Bendroji keleivių vežimo jūrų ir vidaus vandenų maršrutais paslaugų rinka turėtų būti naudinga visiems piliečiams. Todėl neįgalieji ir riboto judumo – dėl negalios, amžiaus arba kitų priežasčių – asmenys turėtų turėti panašias galimybes naudotis keleivių vežimo ir kruizų paslaugomis kaip ir kiti piliečiai. Neįgalieji ir riboto judumo asmenys turi tokias pačias teises į judėjimo laisvę, pasirinkimo laisvę ir nediskriminavimą kaip ir kiti piliečiai.
- (5) Atsižvelgiant į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos 9 straipsnį ir siekiant suteikti neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims panašias galimybes keliauti jūrų ir vidaus vandenų maršrutais kaip ir kitiems piliečiams, turėtų būti nustatytos nediskriminavimo ir pagalbos keliaujant taisyklės. Todėl tie asmenys turėtų būti priimami vežti ir jiems neturėtų būti neleista naudotis transporto priemonėmis dėl jų negalios arba riboto judumo, nebent tai būtų daroma dėl sveikatos bei saugos sumetimais pagrįstų ir kompetentingų institucijų nustatytų priežasčių. Jie turėtų turėti teisę naudotis pagalba uostuose ir keleiviniuose laivuose. Socialinės įtraukties sumetimais atitinkami asmenys šią pagalbą turėtų gauti nemokamai. Vežėjai turėtų nustatyti prieinamumo sąlygas, pageidautina remdamiesi Europos standartizacijos sistema.
- (6) Priimdamos sprendimus dėl naujų uostų ir terminalų projektų arba iš esmės juos atnaujinamos, už tą infrastruktūrą atsakingos įstaigos prireikus turėtų atsižvelgti į neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų poreikius. Be to, vežėjai prireikus turėtų atsižvelgti į tokius poreikius priimdami sprendimus dėl naujų ir atnaujinamų keleivinių laivų projektų, vadovaudamiesi 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/45/EB dėl keleivinių laivų saugos taisyklių ir standartų ⁽⁵⁾ bei 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/87/EB, nustatančia techninius reikalavimus vidaus vandenų laivams ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ 2009 m. liepos 16 d. nuomonė (OL C 317, 2009 12 23, p. 89).

⁽²⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir ... m. ... d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 378, 1986 12 31, p. 4.

⁽⁴⁾ OL L 364, 1992 12 12, p. 7.

⁽⁵⁾ OL L 163, 2009 6 25, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 389, 2006 12 30, p. 1.

- (7) Valstybės narės teritorijoje esančiuose uostuose teikiama pagalba turėtų, be kita ko, sudaryti galimybę neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims iš nustatytos atvykimo vietos uoste nuvykti į keleivinį laivą, o iš keleivinio laivo – į nustatytą išvykimo vietą uoste, įskaitant įsilaipinimą ir išsilaipinimą.
- (8) Organizuodami pagalbą neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims bei savo personalo mokymą vežėjai turėtų bendradarbiauti su organizacijomis, atstovaujančiomis neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims. Be to, vykdydami tą veiklą jie turėtų atsižvelgti į atitinkamas Tarptautinės jūrinių rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų konvencijos ir kodekso nuostatas, taip pat į Tarptautinės jūrų organizacijos (TJO) rekomendaciją dėl keleivinių laivų konstrukcijos ir naudojimo, atsižvelgiant į vyresnio amžiaus ir neįgalųjų asmenų poreikius.
- (9) Keleiviai turėtų būti atitinkamai informuojami, jeigu kokia nors keleivių vežimo ar kruizo paslauga atšaukiama arba ją vėluojama suteikti. Ta informacija turėtų padėti keleiviams imtis būtinų veiksmų, taip pat prireikus gauti daugiau informacijos apie kitas susisiekimo galimybes.
- (10) Reikėtų mažinti keleivių nepatogumus, patiriamus, jeigu kelionė atšaukiama arba daug vėluojama. Tuo tikslu keleiviai turėtų būti tinkamai pasirūpinti, keleiviai turėtų galėti atsisakyti kelionės ir atgauti už bilietus sumokėtą sumą arba jiems turėtų būti suteikta galimybė pasirinkti kitą maršrutą priimtinais sąlygomis.
- (11) Vežėjai turėtų numatyti tam tikru procentiniu bilieto kainos dydžiu pagrįstą kompensaciją, keleiviams išmokamą tuo atveju, jei keleivių vežimo paslauga atšaukiama arba vėluojama ją suteikti, išskyrus atvejus, kai paslauga atšaukiama arba vėluojama ją suteikti dėl oro sąlygų, keliančių grėsmę saugiam laivo eksploatavimui, ar ypatingų aplinkybių, kurių nebūtų buvę galima išvengti net ir imantis visų pagrįstų priemonių.
- (12) Oro sąlygomis, keliančiomis grėsmę saugiam laivo eksploatavimui, turėtų būti laikomos šios sąlygos, tačiau jomis neapsiribojama: stiprūs vėjai, audringa jūra, stiprios srovės, sunkios sąlygos dėl ledo susidarymo ir labai aukštas arba labai žemas vandens lygis.
- (13) Ypatingomis aplinkybėmis turėtų būti laikomos šios aplinkybės, bet jomis neapsiribojama: teroristiniai išpuoliai, darbo konfliktai, sergančio, sužeisto asmens ar mirusiojo palaikų gabenimas į krantą, paieškos ir gelbėjimo operacijos jūrų ar vidaus vandenyse, aplinkos apsaugai būtinos priemonės, laivų eismo valdymo įstaigų ar uostų direktijų priimti sprendimai arba kompetentingų institucijų sprendimai dėl viešosios tvarkos ir saugos, taip pat dėl neatidėliotinų transporto poreikių tenkinimo.
- (14) Dalyvaujant suinteresuotiesiems subjektams, profesinėms asociacijoms ir vartotojų, keleivių, neįgalųjų ir riboto judumo asmenų asociacijoms, vežėjai turėtų bendradarbiauti, kad nustatytų priemones nacionaliniu ar Europos lygiu, siekdami gerinti keleiviams siūlomą priežiūrą ir pagalbą, jei kelionė pertraukiama, ypač daug vėluojant arba atšaukus kelionę.
- (15) Šiuo reglamentu neturėtų būti daroma įtaka keleivių teisėms, nustatytoms 1990 m. birželio 13 d. Tarybos direktyvoje 90/314/EEB dėl kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų ⁽¹⁾. Šis reglamentas neturėtų būti taikomas tais atvejais, kai organizuota turistinė kelionė atšaukiama dėl kitų priežasčių nei keleivių vežimo arba kruizo paslaugos atšaukimas.
- (16) Keleiviams turėtų būti suteikta visa informacija apie šiuo reglamentu jiems suteikiamas teises, kad jie galėtų tomis teisėmis veiksmingai pasinaudoti. Keleiviai turėtų turėti teisę gauti informaciją apie teikiamą keleivių vežimo paslaugą arba kruizo paslaugą prieš kelionę ir jos metu. Be to, visa svarbiausia keleiviams teikiama informacija turėtų būti teikiama tokiais būdais, kad būtų prieinama neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims.
- (17) Keleiviai turėtų galėti pasinaudoti savo teisėmis, remdamiesi atitinkamomis vežėjų nustatytomis skundų procedūromis arba atitinkamu atveju teikdami skundus valstybės narės tuo tikslu paskirtai įstaigai ar įstaigoms. Vežėjai turėtų atsakyti į keleivių pateiktus skundus per tam tikrą laikotarpį, kadangi neatsakymas į skundą gali būti panaudotas prieš juos.
- (18) Atsižvelgiant į valstybės narės nustatytas skundų teikimo procedūras pageidautina, kad skundas dėl pagalbos uoste arba laive būtų pateiktas įstaigai ar įstaigoms, kurias šio reglamento vykdymui paskiria valstybė narė, kurioje yra įlaipinimo uostas, o keleivių vežimo iš trečiosios šalies paslaugų atveju valstybė narė, kurioje yra išlaipinimo uostas.
- (19) Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento, taip pat paskirti kompetentingą įstaigą ar įstaigas, kuri (-ios) atliktų priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotis. Tai nedaro įtakos keleivių teisėms nacionalinėje teisėje nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl žalos atlyginimo.
- (20) Valstybės narės turėtų nustatyti sankcijas už šio reglamento pažeidimus ir užtikrinti, kad tos sankcijos būtų taikomos. Sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

⁽¹⁾ OL L 158, 1990 6 23, p. 59.

(21) Kadangi šio reglamento tikslų, t. y. užtikrinti aukštą keleivių apsaugos ir pagalbos jiems lygį visose valstybėse narėse, taip pat užtikrinti, kad ūkio subjektai bendroje rinkoje veikėtų suderintomis sąlygomis, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl veiksmo masto arba poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina tiems tikslams pasiekti.

(22) Šio reglamento vykdymo užtikrinimas turėtų būti pagrįstas 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo (Reglamentas dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje) ⁽¹⁾. Todėl tą reglamentą reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti.

(23) Turėtų būti griežtai laikomasi 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽²⁾ ir ji turėtų būti griežtai vykdoma siekiant užtikrinti fizinių ir juridinių asmenų privatumą, taip pat siekiant užtikrinti, kad informacija ir ataskaitos, kurias reikalaujama pateikti, būtų naudojamos tik šiame reglamente nustatytiems išpareigojimams vykdyti, ir nebūtų naudojamos taip, kad pakenktų tokiems asmenims.

(24) Šiame reglamente laikomasi pagrindinių teisių ir principų, visų pirma pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, kaip nurodyta Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ;

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės dėl:

- a) keleivių nediskriminavimo vežėjams siūlant vežimo sąlygas;
- b) nediskriminavimo ir pagalbos neigaliesiems bei riboto judumo asmenims;

- c) keleivių teisių atšaukus kelionę ar vėluojant;
- d) būtiniausios keleiviams teiktinos informacijos;
- e) skundų nagrinėjimo;
- f) bendrųjų vykdymo taisyklių.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas keleiviams, kurie keliauja:

- a) naudodamiesi keleivių vežimo paslaugomis, kai įlaipinimo uostas yra valstybės narės teritorijoje;
 - b) naudodamiesi keleivių vežimo paslaugomis, kai įlaipinimo uostas nėra valstybės narės teritorijoje, o išlaipinimo uostas yra valstybės narės teritorijoje, jei paslaugą teikia Sąjungos vežėjas;
 - c) naudodamiesi kruizu, kai įlaipinimo uostas yra valstybės narės teritorijoje. Tačiau tiems keleiviams netaikoma 16 straipsnio 2 dalis, 18, 19 straipsniai ir 20 straipsnio 1 ir 4 dalys.
2. Šis reglamentas netaikomas keleiviams, kurie keliauja:
- a) laivais, kurių sertifikatuose nurodytas keleivių, kuriuos jie gali vežti, skaičius, yra ne didesnis kaip 36;
 - b) laivais, kurių įgulą, atsakingą už laivo eksploatavimą, sudaro ne daugiau kaip trys asmenys arba kai bendras keleivių vežimo maršruto atstumas į vieną pusę yra mažesnis nei 500 metrų; arba
 - c) naudodamiesi kitomis nei kruizai ekskursijų ir pažintinių turų paslaugomis.

3. Dvejų metų laikotarpiu nuo ... (*) valstybės narės gali netaikyti šio reglamento mažesniems nei 300 tonų bendrojo tonažo jūrų laivams, eksploatuojamiems vidaus transporte, jei nacionalinės teisės aktais atitinkamai užtikrinamos šiame reglamente nustatytos keleivių teisės.

4. Valstybės narės gali šio reglamento netaikyti keleivių vežimo paslaugoms, susijusioms su viešųjų paslaugų išpareigojimais, viešojo paslaugų pirkimo sutartimis ar integruotomis paslaugomis, jei nacionalinės teisės aktais atitinkamai užtikrinamos šiame reglamente nustatytos keleivių teisės.

⁽¹⁾ OL L 364, 2004 12 9, p. 1.

⁽²⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

(*) Šio reglamento taikymo pradžios diena.

5. Šio reglamento nuostatos neturi būti suprantamos kaip techniniai reikalavimai, kuriais nustatomi įpareigojimai vežėjams, terminalų operatoriams ar kitiems subjektams modifikuoti ar pakeisti laivus, infrastruktūrą, uostų įrangą ir uostų terminalus.

3 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

Šiame reglamente taikomos šios sąvokų apibrėžtys:

a) „*neigalusis*“ ar „*riboto judumo asmuo*“ – asmuo, kurio judumas naudojantis transportu yra ribotas dėl bet kokios fizinės negalios (jutiminės arba judėjimo, nuolatinės arba laikinos), intelekto negalios arba sutrikimo ar bet kurios kitos negalios arba amžiaus ir kuriam dėl jo būklės reikia atitinkamo dėmesio, o paslaugas, teikiamas visiems keleiviams, reikia pritaikyti prie jo specialių poreikių;

b) „*valstybės narės teritorija*“ – teritorija, kuriai taikoma Sutartis, kaip nurodyta jos 355 straipsnyje, jame išdėstytomis sąlygomis;

c) „*prieigos sąlygos*“ – uostų terminalų ir laivų, įskaitant jų infrastruktūrą, skirtą neigaliesiems ar riboto judumo asmenims, atitinkami prieinamumo standartai, gairės ir informacija apie prieinamumą;

d) „*vežėjas*“ – fizinis ar juridinis asmuo, teikiantis keleivių vežimo arba kruizų paslaugas plačiai visuomenei;

e) „*Sąjungos vežėjas*“ – valstybės narės teritorijoje įsisteigęs vežėjas arba vežėjas, teikiantis keleivių vežimo į valstybės narės teritoriją arba iš jos paslaugas;

f) „*keleivių vežimo paslauga*“ – komercinė keleivių vežimo jūrų ar vidaus vandenų keliais paslauga, teikiama pagal paskelbtą tvarkaraštį;

g) „*integruotos paslaugos*“ – tarpusavyje sujungtos vežimo paslaugos nustatytoje geografinėje teritorijoje, turinčios bendrą informavimo tarnybą, bilietų sistemą ir tvarkaraštį;

h) „*vykdantysis vežėjas*“ – asmuo, išskyrus vežėją, faktiškai vykdančias visą vežimą arba jo dalį;

i) „*vidaus vandenų kelias*“ – vežimui naudojamas natūralus ar dirbtinis laivybai tinkamas vandens telkinys arba tarpusavyje sujungtų vandens telkinių sistema, pavyzdžiui, ežerai, upės ar kanalai arba jų deriniai;

j) „*uostas*“ – vieta arba geografinė teritorija, tvarkomaisiais darbais ir įranga paruošta taip, kad galėtų priimti laivus, į kuriuos reguliariai įlaipinami arba iš kurių išlaipinami keleiviai;

k) „*uosto terminalas*“ – uosto terminalas, kuriame dirba vežėjas arba terminalo operatorius ir kuriame yra įrengta infrastruktūra, pavyzdžiui, registravimo, bilietų pardavimo vietos ar laukimo salės ir kuriame yra darbuotojai, skirti padėti keleivių, kurie keliauja naudodamiesi keleivių vežimo paslaugomis ar kruizu, įlaipinimui ar išlaipinimui;

l) „*laivas*“ – laivas, naudojamas laivybai jūrų ar vidaus vandenų keliais;

m) „*vežimo sutartis*“ – sutartis dėl vežimo, kurią sudarė vežėjas ir keleivis vienai ar daugiau keleivių vežimo ar kruizo paslaugų suteikti;

n) „*bilietas*“ – galiojantis dokumentas arba kitas vežimo sutarties įrodymas;

o) „*bilietų pardavėjas*“ – mažmeninio pardavimo agentas, kuris vežėjo vardu sudaro vežimo sutartis;

p) „*kelionių agentas*“ – mažmeninio pardavimo agentas, keleivio vardu sudarantis vežimo sutartis;

q) „*kelionių operatorius*“ – kelionės organizatorius, išskyrus vežėją, kaip apibrėžta Direktyvos 90/314/EEB 2 straipsnio 2 ir 3 dalyse;

r) „*rezervacija*“ – konkrečios keleivių vežimo ar kruizo paslaugos užsakymas;

s) „*terminalo operatorius*“ – privatus ar viešasis subjektas, vykdančias veiklą valstybės narės teritorijoje, atsakingas už uosto terminalo administravimą ir valdymą;

t) „*kruizas*“ – keleivių vežimo jūrų ar vidaus vandenų keliais paslauga, teikiama tik pramogų ar laisvalaikio tikslais, papildomai teikiant nakvynės ir kitas paslaugas, trunkanti ilgiau nei dvi dienas (su nakvyne) laive;

u) „*laivybos incidentas*“ – laivo sudužimas, apsilvertimas, susidūrimas ar užplaukimas ant seklumos, sprogimas ar gaisras laive arba gedimas laive.

4 straipsnis

Bilietai ir nediskriminacinės sutarties sąlygos

1. Vežėjai keleiviui išduoda bilietą, išskyrus atvejus, kai pagal nacionalinės teisės aktus numatyti kiti dokumentai, suteikiantys teisę būti vežamam. Gali būti išduodamas elektroninis bilietas.

2. Nedarydami poveikio socialiniams tarifams, vežėjai ar bilietų pardavėjai plačiai visuomenei siūlo sutarties sąlygas ir tarifus tiesiogiai ar netiesiogiai nediskriminuodami galutinio vartotojo dėl jo nacionalinės priklausomybės arba dėl vežėjų ar bilietų pardavėjų įsisteigimo Sąjungoje vietos.

5 straipsnis

Kitos vykdančiosios šalys

1. Jei vykdyti įsipareigojimus pagal šį reglamentą pavedama vykdančiajam vežėjui, bilietų pardavėjui ar kitam asmeniui, vežėjas, kelionių agentas, kelionių operatorius ar terminalo operatorius, kuris pavedė vykdyti tokius įsipareigojimus, bet kuriuo atveju atsako už veiksmus ir neveikimą, padarytus tos šalies einant savo tarnybos pareigas.

2. Be 1 dalies nuostatų, šaliai, kuriai vežėjas, kelionių agentas, kelionių operatorius ar terminalo operatorius pavedė vykdyti įsipareigojimą, pavesto įsipareigojimo atžvilgiu taikomos šio reglamento nuostatos, įskaitant nuostatas dėl atsakomybės ir atsikirtimų.

6 straipsnis

Atsisakymo draudimas

Pagal šį reglamentą numatyti įsipareigojimai negali būti apriboti arba jų atsisakyta, visų pirma į vežimo sutartį įtraukiant leidžiančią nukrypti arba ribojamąją nuostatą.

II SKYRIUS

NEĮGALIJŲ IR RIBOTO JUDUMO ASMENŲ TEISĖS

7 straipsnis

Teisė į vežimą

1. Vežėjai, kelionių agentai ir kelionių operatoriai negali atsisakyti rezervuoti, išduoti ar kitaip parūpinti bilietą arba įlaipinti asmenis dėl negalios arba riboto judumo.

2. Bilietai neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims siūlomi be papildomo mokesčio.

8 straipsnis

Išimtys ir specialiosios sąlygos

1. Nepaisant 7 straipsnio 1 dalies, vežėjai, kelionių agentai ir kelionių operatoriai gali atsisakyti rezervuoti, išduoti ar kitaip parūpinti bilietą arba įlaipinti asmenį dėl jo negalios ar riboto judumo:

a) kad patenkintų taikomus sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus tarptautinėje, Sąjungos ar nacionalinėje teisėje, arba kad patenkintų sveikatos ir saugos reikalavimus, kuriuos nustatė kompetentingos institucijos;

b) kai dėl keleivinio laivo konstrukcijos ar uosto infrastruktūros ir įrangos, įskaitant uosto terminalus, neįgaliojo arba riboto judumo asmens įlaipinimas, išlaipinimas ar vežimas yra neįmanomas saugiomis ar eksploataciniu požiūriu tinkamomis priemonėmis.

2. Jeigu dėl 1 dalyje nurodytų priežasčių atsisakoma rezervuoti arba išduoti ar kitaip parūpinti bilietą, vežėjai, kelionių agentai ir kelionių operatoriai imasi pagrįstų pastangų, kad atitinkamam asmeniui būtų pasiūlytas priimtinas alternatyvus vežimas naudojantis vežėjo teikiamomis keleivių vežimo paslaugomis ar kruizu.

3. Jei neįgalųjį arba riboto judumo asmenį, kuris turi rezervaciją ar bilietą ir atitinka 11 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus, vis tiek atsisakoma įlaipinti dėl jo negalios ar riboto judumo, tam asmeniui ir lydinčiam asmeniui, kaip nurodyta šio straipsnio 4 dalyje, suteikiama galimybė pasinaudoti teise atgauti sumokėtą sumą arba vykti kitu maršrutu, kaip numatyta I priede. Teisė pasirinkti kelionę į pirmąją išvykimo vietą arba vykti kitu maršrutu suteikiama su sąlyga, kad bus įvykdyti visi sveikatos ir saugos reikalavimai.

4. Pagal tas pačias 1 dalyje nustatytas sąlygas vežėjai, kelionių agentai ir kelionių operatoriai gali reikalauti, kad neįgalųjį ar riboto judumo asmenį lydėtų kitas asmuo, galintis suteikti neįgaliajam ar riboto judumo asmeniui reikalingą pagalbą. Keleivių vežimo paslaugos tokiam lydinčiajam asmeniui teikiamos nemokamai.

5. Kai vežėjai, kelionių agentai ir kelionių operatoriai pasinaudoja 1 arba 4 dalimi, jie nedelsdami neįgalųjį arba riboto judumo asmenį informuoja apie konkrečias to priežastis. Neįgaliajam arba riboto judumo asmeniui apie tas priežastis pranešama ne vėliau kaip per penkias darbo dienas po to, kai tas asmuo buvo apie tai informuotas. Jei atsisakoma dėl 1 dalies a punkte nurodytų priežasčių, nurodomi taikomi sveikatos ir saugos reikalavimai.

9 straipsnis

Prieinamumas ir informacija

1. Bendradarbiaudami su neįgaliesiems ar riboto judumo asmenims atstovaujančiomis organizacijomis, vežėjai ir terminalų operatoriai, prirėkęs pasitelkdami savo organizacijas, įdiegia arba taiko nediskriminavimo principu grindžiamas prieigos sąlygas, taikomas neįgalųjų ir riboto judumo asmenų vežimui.

2. Vežėjai ir terminalų operatoriai viešai fizine forma ar internete skelbia 1 dalyje numatytas prieigos sąlygas tokiomis pačiomis kalbomis, kokiomis informacija paprastai teikiama visiems keleiviams.

3. Kelionių operatoriai suteikia galimybę susipažinti su 1 dalyje numatytais prieigos sąlygomis, kurios taikomos kelionėms, įtrauktoms į jų organizuojamų, parduodamų ar siūlomų pirkti kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketus.

4. Vežėjai, kelionių agentai ir kelionių operatoriai užtikrina, kad visa svarbi informacija, įskaitant bilieto rezervavimą internete ir informaciją apie vežimo sąlygas, kelionės informaciją ir informaciją apie prieigos sąlygas, būtų teikiama neigaliesiems ir riboto judumo asmenims tinkamais ir prieinamais būdais.

10 straipsnis

Teisė į pagalbą uostuose ir laivuose

Atsižvelgdami į 9 straipsnio 1 dalyje numatytas prieigos sąlygas, vežėjai ir terminalų operatoriai uostuose, įskaitant įlaipinimo bei išlaipinimo vietas, ir laivuose nemokamai teikia II ir III prieduose nurodytą pagalbą neigaliesiems ir riboto judumo asmenims.

11 straipsnis

Pagalbos teikimo sąlygos

1. Vežėjai ir terminalų operatoriai pagal savo kompetenciją atitinkamose srityse teikia pagalbą neigaliesiems ir riboto judumo asmenims, kaip nustatyta 10 straipsnyje, laikydamiesi šių sąlygų:

- a) vežėjui ar terminalo operatoriui pranešama apie tai, kad asmeniui reikės tokios pagalbos, likus bent dviem darbo dienoms iki to laiko, kai reikės suteikti pagalbą, ir;
- b) neigalusis ar riboto judumo asmuo atvyksta į uostą arba nustatytą vietą, kaip nurodyta 12 straipsnio 3 dalyje:
 - i) vežėjo raštu nurodytu laiku, tačiau negali būti reikalaujama atvykti anksčiau kaip likus 60 minučių iki paskelbto įlaipinimo laiko; arba
 - ii) jei įlaipinimo laikas nenurodytas, ne vėliau kaip likus 60 minučių iki paskelbto išvykimo laiko.

2. Be 1 dalies nuostatų, neigalieji arba riboto judumo asmenys rezervacijos metu arba iš anksto pirkdami bilietą praneša vežėjui apie savo konkrečius poreikius, susijusius su apgyvendinimu ar sėdima vieta, arba jų poreikį vežtis medicininę įrangą, jeigu tie poreikiai yra žinomi tuo metu.

3. Pranešimas, pateikiamas pagal 1 dalies a punktą ir 2 dalį, visuomet gali būti pateiktas kelionių agentui ar kelionių operatoriui, iš kurio pirktas bilietas. Kai įsigijus bilietą galima keliauti keletą kartų, užtenka vieno pranešimo, jei pateikiama atitinkama informacija apie tai, kada bus keliaujama kitus kartus.

4. Jei pranešimas pagal 1 dalies a punktą ir 2 dalies nuostatas nepateiktas, vežėjai ir terminalų operatoriai deda visas įmanomas pastangas užtikrinti, kad pagalba būtų suteikta tokiu būdu, kad neigalusis ar riboto judumo asmuo galėtų įsilaipinti į laivą, juo keliauti ir iš jo išsilaipinti.

5. Kai neigalųjį arba riboto judumo asmenį lydi sertifikuotas šuo vedlys, tas šuo į laivą priimamas kartu su tuo asmeniu su sąlyga, kad vežėjui, kelionių agentui arba kelionių operatoriui apie tai pranešta vadovaujantis taikomomis nacionalinėmis taisyklėmis dėl sertifikuotų šunų vedlių vežimo keleiviniiais laivais, jeigu tokios taisyklės yra.

12 straipsnis

Pranešimų priėmimas ir susitikimo vietų nustatymas

1. Vežėjai, terminalų operatoriai, kelionių agentai ir kelionių operatoriai imasi visų būtinų priemonių, kad palengvintų pranešimų, daromų pagal 11 straipsnio 1 dalies a punktą ir 11 straipsnio 2 dalį, priėmimą. Ta pareiga taikoma visose jų prekybos vietose, įskaitant pardavimą telefonu ir internetu.

2. Jei kelionių agentai ar kelionių operatoriai gauna 1 dalyje nurodytą pranešimą, jie savo įprastu darbo laiku nedelsdami perduoda tą informaciją vežėjui ar terminalo operatoriui.

3. Vežėjai ir terminalų operatoriai uosto terminaluose, pastato viduje ar išorėje, nustato vietą, kurioje neigalieji ar riboto judumo asmenys gali pranešti apie savo atvykimą ir paprašyti pagalbos. Ta vieta aiškiai pažymima ženklu ir joje prieinama forma teikiama pagrindinė informacija apie uosto terminalą ir teikiamą pagalbą.

13 straipsnis

Pagalbos kokybės standartai

1. Terminalų operatoriai ir vežėjai, eksploatuojantys uosto terminalus arba teikiantys keleivių vežimo paslaugas, kurie per praėjusius kalendorinius metus iš viso atliko daugiau kaip 100 000 keleivių vežimų komerciniais pagrindais, savo atitinkamose kompetencijos srityse nustato kokybės standartus, taikomus II ir III prieduose apibrėžtai pagalbai, ir atitinkamai atvejais per savo organizacijas nustato išteklių poreikius, kad tie standartai būtų įgyvendinti, bendradarbiaudami su organizacijomis, atstovaujančiomis neigaliesiems ir riboto judumo asmenims.

2. Vežėjai ir terminalų operatoriai fizine forma ar internete skelbia 1 dalyje numatytus kokybės standartus prieinamais būdais ir tokiomis pačiomis kalbomis, kokiomis informacija paprastai teikiama visiems keleiviams.

14 straipsnis

Mokymas ir instrukcijos

Nedarant poveikio Tarptautinei jūrininkų rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų konvencijai bei kodeksui ir pagal patikslintą Konvenciją dėl laivybos Reinu bei Konvenciją dėl laivybos Dunojumi tvarkos priimtoms taisyklėms, vežėjai ir atitinkamais atvejais terminalų operatoriai nustato mokymo apie neįgaliuosius procedūras, įskaitant instrukcijas, bei užtikrina, kad:

- a) jų personalas, įskaitant ir bet kurios kitos vykdančiosios šalies įdarbintus darbuotojus, tiesiogiai teikiantis pagalbą neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims, būtų mokomas apie neįgaliuosius arba gautų instrukcijas, kaip nustatyta IV priedo A ir B dalyse; ir
- b) jų personalas, kuris paprastai yra atsakingas už bilietų rezervavimą ir pardavimą arba už keleivių įlaipinimą ir išlaipinimą, įskaitant bet kurios kitos vykdančiosios šalies įdarbintus darbuotojus, būtų mokomas apie neįgaliuosius arba gautų instrukcijas, kaip nustatyta IV priedo A dalyje.

15 straipsnis

Kompensacija už judėjimo įrangą ar kitą specialią įrangą

1. Vežėjai ir terminalų operatoriai atsako už žalą, patirtą dėl judėjimo įrangos ar kitos specialios įrangos, kurią naudoja neįgalūs ar riboto judumo asmuo, pametimo ar sugadinimo, jei incidentas, dėl kurio padaryta žala, kilo dėl vežėjo ar terminalo operatoriaus kaltės ar aplaidumo. Daroma prezumpcija, kad nuostoliai dėl gabenimo metu kilusio incidento padaryti dėl vežėjo kaltės ar aplaidumo.
2. 1 dalyje nurodyta kompensacija atitinka atitinkamos įrangos pakeitimo kainą arba, atitinkamais atvejais, su taisymu susijusias išlaidas.
3. 1 ir 2 dalys netaikomos tais atvejais, jei taikomas 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 392/2009 dėl keleivių vežėjų jūra atsakomybės avarių atveju ⁽¹⁾ 4 straipsnis.

4. Be to, dedamos visos pastangos, kad būtų greitai suteikta laikina pakaitinė įranga.

III SKYRIUS

VEŽĖJŲ IR TERMINALO OPERATORIŲ PAREIGOS KELIONĖS SUTRUKDYMO ATVEJU

16 straipsnis

Informavimas atšaukto ar atidėto išvykimo atveju

1. Jeigu keleivių vežimo paslauga ar kruizas atšaukiami arba išvykimas atidedamas, vežėjas arba atitinkamais atvejais terminalo operatorius kaip įmanoma greičiau ir bet kuriuo atveju ne

vėliau kaip praėjus 30 minučių po numatyto išvykimo laiko informuoja iš uosto terminalų išvykstančius keleivius apie padėtį ir numatomą išvykimo laiką bei numatomą atvykimo laiką, kai tik ši informacija žinoma.

2. Jeigu keleiviai dėl atšaukimo ar atidėjimo nespėja pasinaudoti jungiamąja vežimo paslauga, vežėjas ir atitinkamais atvejais terminalo operatorius imasi pagrįstų pastangų informuoti atitinkamus keleivius apie alternatyvias jungiamąsias vežimo paslaugas.

3. Vežėjas arba atitinkamais atvejais terminalo operatorius užtikrina, kad neįgalieji ar riboto judumo asmenys prieinamais būdais gautų pagal 1 ir 2 dalis privalomą pateikti informaciją.

17 straipsnis

Pagalbos teikimas atšaukto ar atidėto išvykimo atveju

1. Kai vežėjas pagrįstai numato, kad keleivių vežimo paslauga ar kruizas bus atšaukti arba išvykimas atidėtas daugiau kaip 120 minučių nuo planuoto išvykimo laiko, iš uosto terminalų išvykstantiems keleiviams, atsižvelgiant į laukimo laiką, nemokamai pasiūloma užkandžių, patiekalų ar gaiviųjų gėrimų, jei jų yra arba jei jų įmanoma pristatyti.
2. Tuo atveju, kai išvykimas atšaukiamas arba atidedamas, ir dėl to keleiviui tampa būtina pasilikti vieną ar daugiau naktų arba ilgiau nei jis ketino, vežėjas, jei ir kai fiziškai įmanoma, iš uosto terminalų išvykstantiems keleiviams pasiūlo ne tik užkandžių, patiekalų ar gaiviųjų gėrimų, kaip numatyta 1 dalyje, bet ir nemokamą nakvynę laive ar sausumoje, taip pat transportą tarp uosto terminalo ir apsistojimo vietos. Vežėjas gali apriboti bendras nakvynės sausumoje išlaidas, neįskaitant transporto tarp uosto terminalo ir apsistojimo vietos, iki 120 EUR kiekvienam keleiviui.

3. Taikydamas 1 ir 2 dalis, vežėjas ypatingą dėmesį skiria neįgaliųjų ir riboto judumo keleivių bei juos lydinčių asmenų poreikiams.

18 straipsnis

Maršruto pakeitimas ir sumokėtos sumos grąžinimas atšaukto ar atidėto išvykimo atvejais

1. Kai vežėjas pagrįstai numato, kad keleivių vežimo paslauga bus atšaukta arba išvykimas iš uosto terminalo atidėtas daugiau kaip 120 minučių, keleiviui nedelsiant siūloma pasirinkti:
 - a) vykti į galutinę atvykimo vietą kitu maršrutu, panašiomis kelionės sąlygomis, kaip nustatyta vežimo sutartyje, esant anksčiausiai galimybei; arba
 - b) už bilietą sumokėtos sumos grąžinimą ir atitinkamais atvejais nemokamą grįžimo į pradinę išvykimo vietą paslaugą, kaip nustatyta vežimo sutartyje, esant anksčiausiai galimybei.

⁽¹⁾ OL L 131, 2009 5 28, p. 24.

2. Jei keleivių vežimo paslauga atšaukiama arba išvykimas iš uosto atidedamas daugiau kaip 120 minučių, keleiviai turi teisę į tokį maršruto pakeitimą arba už bilietą sumokėtos sumos sugrąžinimą iš vežėjo.

3. Sumokėtos sumos grąžinimas, numatytas 1 dalies b punkte ir 2 dalyje, atliekamas per septynias dienas grynaisiais pinigais, elektroniniu banko pavedimu, banko pavedimu arba banko čekiais, sugrąžinant visą bilieto kainos sumą, už kurią jis buvo įsigytas, už neįvykusią kelionės dalį ar dalis ir už jau įvykusią kelionės dalį ar dalis, jei pagal keleivio pradinį kelionės planą kelionė nebetenka prasmės.

19 straipsnis

Bilieto kainos kompensavimas atidėto atvykimo atveju

1. Neprarasdami teisės būti vežamais, keleiviai iš vežėjo gali reikalauti kompensacijos, jei į galutinę atvykimo vietą jie bus atvežami vėliau nei nustatyta vežimo sutartyje. Minimalus kompensavimo lygis yra 25 % bilieto kainos, jei vėluojama ne mažiau kaip:

- a) vieną valandą, kai planuota kelionė trunka ne ilgiau kaip keturias valandas;
- b) dvi valandas, kai planuota kelionė trunka ilgiau kaip keturias valandas, bet neviršija aštuonių valandų;
- c) tris valandas, kai planuota kelionė trunka ilgiau kaip aštuonias valandas, bet neviršija 24 valandų; arba
- d) šešias valandas, kai planuota kelionė trunka ilgiau kaip 24 valandas.

Jei vėlavimas dvigubai viršija a–d punktuose nustatytą laiką, kompensacija yra 50 % bilieto kainos.

2. Keleiviai, kurie turi nuolatinį bilietą ar sezoninį bilietą, ir kurie per šių bilietų galiojimo laiką nuolat susidūrė su vėlavimu atvykti, gali reikalauti atitinkamos kompensacijos pagal vežėjo nustatytas kompensavimo taisykles. Šiose taisyklėse turi būti nurodyti vėlavimo atvykti nustatymo ir kompensacijos apskaičiavimo kriterijai.

3. Kompensacija apskaičiuojama remiantis kaina, kurią keleivis faktiškai sumokėjo už keleivių vežimo paslaugą, kurią buvo vėluojama suteikti.

4. Tais atvejais, kai keliaujama į abi puses, kompensacija už vėlavimą atvykti keliaujant pirmyn arba keliaujant atgal apskaičiuojama remiantis puse kainos, sumokėtos už vežimą naudojantis ta keleivių vežimo paslauga.

5. Kompensacija išmokama per vieną mėnesį nuo prašymo dėl kompensacijos pateikimo. Kompensacija gali būti išmokėta

čekiais ir (arba) suteikiant kitas paslaugas, jei sąlygos, visų pirma dėl galiojimo laiko ir paskirties vietos, yra lanksčios. Keleiviui paprašius, kompensacija išmokama pinigais.

6. Iš kompensacijos už bilieto kainą neišskaičiuojamos finansinio sandorio tvarkymo išlaidos, pavyzdžiui, mokesčiai, išlaidos už pokalbių telefonu ar pašto ženklus. Vežėjai gali nustatyti žemiausią ribą, kurios neviršijus kompensacija nebus mokama. Ši žemiausia riba negali viršyti 10 EUR.

20 straipsnis

Išimtys

1. 17, 18 ir 19 straipsniai netaikomi keleiviams, turintiems nenustatytos datos bilietus tol, kol nenustatoma išvykimo data, išskyrus keleivius, turinčius nuolatinį ar sezoninį bilietą.

2. 17 ir 19 straipsniai netaikomi, jei apie išvykimo atšaukimą ar atidėjimą keleiviui pranešama prieš jam nusiperkant bilietą arba jei išvykimas atšaukiamas ar atidedamas dėl keleivio kaltės.

3. 17 straipsnio 2 dalis netaikoma, kai atidėjimo ar atšaukimo priežastis yra oro sąlygos, keliančios grėsmę saugiam laivo eksploatavimui.

4. 19 straipsnis netaikomas, kai atšaukimo ar atidėjimo priežastis yra oro sąlygos, keliančios grėsmę saugiam laivo eksploatavimui, arba ypatingos aplinkybės, trukdančios teikti keleivių vežimo paslaugą, kurių nebūtų buvę galima išvengti net ir imantis visų pagrįstų priemonių.

21 straipsnis

Kiti ieškiniai

Nė viena šio reglamento nuostata netrukdo keleiviams reikalauti atlyginti žalą, patirtą atšaukus ar atidėjus vežimo paslaugas, nacionaliniuose teismuose pagal nacionalinę teisę, taip pat pagal Direktyvą 90/314/EEB.

IV SKYRIUS

INFORMAVIMĄ IR SKUNDUS REGLAMENTUOJANČIOS BENDROSIOS TAISYKLĖS

22 straipsnis

Teisė gauti informaciją apie kelionę

Vežėjai ir terminalų operatoriai savo atitinkamos kompetencijos srityse kelionės metu teikia keleiviams tinkamą informaciją prieinama forma ir tokiais pačiomis kalbomis, kokiomis informacija paprastai teikiama visiems keleiviams. Ypatingas dėmesys skiriamas neigaliųjų ir riboto judumo asmenų poreikiams.

23 straipsnis

Informacija apie keleivių teises

1. Vežėjai ir terminalų operatoriai savo atitinkamos kompetencijos srityse užtikrina, kad informacija apie keleivių teises pagal šį reglamentą būtų viešai prieinama tiek laivuose, tiek uostų terminaluose. Informacija teikiama prieinamais būdais ir tokiomis pačiomis kalbomis, kokiomis informacija paprastai teikiama visiems keleiviams. Teikiant šią informaciją, ypatingas dėmesys skiriamas neigaliųjų ir riboto judumo asmenų poreikiams.

2. Siekdami įvykdyti 1 dalyje nurodytą informavimo reikavimą, vežėjai ir terminalų operatoriai gali naudoti Komisijos visomis oficialiomis Europos Sąjungos institucijų kalbomis parengtą ir jiems prieinamą šio reglamento nuostatų santrauką.

3. Vežėjai ir terminalų operatoriai laivuose ir uostų terminaluose tinkamu būdu informuoja keleivius apie valstybių narių pagal 25 straipsnio 1 dalies nuostatas paskirtos įstaigos kontaktinius duomenis.

24 straipsnis

Skundai

1. Vežėjai įdiegia arba taiko skundų, susijusių su šiame reglamente numatytomis teisėmis ir pareigomis, nagrinėjimo tvarką.

2. Jei keleivis, kuriam taikomas šis reglamentas, pageidauja vežėjui pateikti skundą, jis pateikia jį per du mėnesius nuo tos dienos, kai paslauga buvo ar turėjo būti suteikta. Per vieną mėnesį nuo skundo gavimo vežėjas praneša keleiviui, kad jo skundas yra patenkintas, atmestas ar kad tebevyksta jo nagrinėjimas. Terminas galutiniam atsakymui pateikti yra ne ilgesnis kaip trys mėnesiai nuo skundo gavimo.

V SKYRIUS

VYKDYMO UŽTIKRINIMAS IR NACIONALINĖS VYKDYMO UŽTIKRINIMO ĮSTAIGOS

25 straipsnis

Nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos

1. Kiekviena valstybė narė paskiria naują ar esamą įstaigą ar įstaigas, atsakingas už šio reglamento nuostatų, susijusių su keleivių vežimo paslaugomis ir kruizais, kai vežama iš jos teritorijoje esančių uostų, ir keleivių vežimo paslaugomis, kai vežama iš trečiosios šalies į tokius uostus, vykdymo užtikrinimą. Kiekviena įstaiga imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento.

Kiekviena įstaiga, organizuodama savo veiklą, priimdama sprendimus dėl finansavimo, nustatydamą teisinę struktūrą ir priim-

dama sprendimus, yra nepriklausoma nuo vežėjų, kelionių operatorių ir terminalo operatorių.

2. Valstybės narės praneša Komisijai apie įstaigą ar įstaigas, paskirtas remiantis šiuo straipsniu.

3. Keleivis pagal 1 dalį paskirtai kompetentingai įstaigai arba bet kuriai kitai valstybės narės paskirtai kompetentingai įstaigai gali pagal nacionalinę teisę pateikti skundą dėl galimo šio reglamento pažeidimo.

Valstybė narė gali nuspręsti:

a) kad skundą, kuriam taikomas šis reglamentas, keleivis pirmiausia pateikia vežėjui; ir (arba)

b) kad nacionalinė vykdymo užtikrinimo įstaiga arba bet kuri kita valstybės narės paskirta kompetentinga įstaiga veikia kaip apeliacinė įstaiga, kuri nagrinėja pagal 24 straipsnį neišspręstus skundus.

4. Valstybės narės, nusprendusios tam tikroms paslaugoms taikyti išimtį pagal 2 straipsnio 4 dalį, užtikrina, kad veiktų panašus keleivių teisių užtikrinimo mechanizmas.

26 straipsnis

Vykdymo užtikrinimo ataskaita

... m. (*) birželio 1 d. ir vėliau kas dvejus metus pagal 25 straipsnį paskirtos vykdymo užtikrinimo įstaigos paskelbia savo praėjusių dvejų kalendorinių metų veiklos ataskaitą, kurioje visų pirma aprašomi veiksmai, kurių buvo imtasi siekiant įgyvendinti šio reglamento nuostatas, pateikiama išsami informacija apie tai, kokios sankcijos taikytos, ir statistiniai duomenys apie skundus bei taikytas sankcijas.

27 straipsnis

Vykdymo užtikrinimo įstaigų bendradarbiavimas

25 straipsnio 1 dalyje nurodytos nacionalinės vykdymo užtikrinimo įstaigos prireikus keičiasi informacija apie savo darbą ir sprendimų priėmimo principus bei praktiką. Komisija joms padeda vykdyti šią užduotį.

28 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles, reglamentuojančias sankcijas, taikomas už šio reglamento nuostatų pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių, kuriomis užtikrinamas jų įgyvendinimas. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Ne vėliau kaip ... (**) valstybės narės praneša Komisijai apie tas taisykles ir priemones bei nedelsdamos praneša apie visus vėliau padarytus su jomis susijusius pakeitimus.

(*) Prašome įrašyti datą, esančią dveji metai nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos.

(**) Šio reglamento taikymo pradžios diena.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS*29 straipsnis***Ataskaita**

Ne vėliau kaip ... (*) Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio reglamento veikimo ir poveikio ataskaitą. Prireikus prie ataskaitos pridedami pasiūlymai dėl teisės aktų, kuriais papildomos šio reglamento nuostatos arba kuriais šis reglamentas iš dalies keičiamas.

*30 straipsnis***Reglamento (EB) Nr. 2006/2004 pakeitimas**

Reglamento (EB) Nr. 2006/2004 priedas papildomas šiuo punktu:

„19. ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. .../2009 dėl jūrų ir vidaus vandenų keliais vykstančių keleivių teisių (*).“

(*) OL ...“

*31 straipsnis***Įsigaliojimas**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo ... (**).

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta ...,

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

...

Tarybos vardu
Pirmininkas

...

(*) Treji metai nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos.

(**) 36 mėnesiai nuo šio reglamento paskelbimo dienos.

I PRIEDAS

Neigaliųjų ir riboto judumo asmenų teisė atgauti sumokėtą sumą arba vykti kitu maršrutu, kaip nurodyta 8 straipsnyje

1. Darant nurodą į šį priedą, neigaliesiems arba riboto judumo asmenims siūloma pasirinkti:

- a) — galimybę per septynias dienas atgauti visą sumą, sumokėtą perkant bilietą, grynaisiais pinigais, elektroniniu banko pavedimu, banko pavedimu arba banko čekiais už neįvykusią kelionės dalį ar dalis ir už jau įvykusią kelionės dalį ar dalis, jei pagal keleivio pradinę kelionės planą kelionė nebetenka prasmės, taip pat tam tikrais atvejais,
 - grįžimo į pradinę išvykimo vietą paslaugą esant anksčiausiai galimybei; arba
- b) vykti į galutinę atvykimo vietą kitu maršrutu, kaip nustatyta vežimo sutartyje, panašiomis kelionės sąlygomis, esant anksčiausiai galimybei; arba
- c) vykti į galutinę atvykimo vietą kitu maršrutu, kaip nustatyta vežimo sutartyje, panašiomis kelionės sąlygomis kitu keleiviui patogiu laiku, jeigu yra bilietų.

2. 1 dalies a punktas taip pat taikomas keleiviams, kurių kelionės yra paketo dalis, išskyrus teisę atgauti sumokėtą sumą, jei tokia teisė įgyjama pagal Direktyvą 90/314/EEB.

3. Jei mieste ar regione yra keli uostai ir vežėjas siūlo keleiviui kelionę į kitą uostą nei nurodytasis keleivio rezervuotame biliete, vežėjas padengia keleivio nuvykimo iš to kito uosto į keleivio rezervuotame biliete nurodytą uostą arba į kitą netolimą su keleiviu sutartą paskirties vietą išlaidas.

II PRIEDAS

Pagalba uostuose, įskaitant įsilaipinimą bei išsilaipinimą, kaip nurodyta 10 ir 13 straipsniuose

1. Pagalba ir tvarka, būtinos, kad neįgaliems asmenims ir riboto judumo asmenims būtų sudarytos sąlygos:
 - pranešti apie atvykimą į uosto terminalą ir prašyti pagalbos,
 - iš įėjimo vietos nuvykti į registracijos vietą, jei tokia yra, arba iki laivo,
 - prireikus registruotis ir užregistruoti bagažą,
 - iš registracijos vietos, jei tokia yra, nuvykti iki laivo per emigracijos ir saugumo tarnybas,
 - įsilaipinti į laivą, prireikus naudojantis keltuvais, neįgaliųjų vežimėliais ar kita reikiama pagalba,
 - iš įėjimo į laivą vietos nuvykti iki savo sėdimų vietų ir (arba) zonos,
 - laikyti ir atsiimti bagažą laive,
 - iš savo vietų nuvykti iki išėjimo iš laivo vietos,
 - išlipti iš laivo, prireikus naudojantis keltuvais, neįgaliųjų vežimėliais ar kita reikiama pagalba,
 - prireikus atsiimti bagažą ir pereiti per imigracijos ir muitinės tarnybas,
 - iš bagažo salės arba išlaipinimo vietos nuvykti į nustatytą išėjimo vietą,
 - prireikus patekti į tualetų patalpas, jei tokios yra.
 2. Kai neįgaliajam arba riboto judumo asmeniui padeda lydintis asmuo, šiam asmeniui, jei to prašoma, turi būti sudarytos sąlygos teikti reikiamą pagalbą uoste ir įsilaipinant bei išsilaipinant.
 3. Paslaugos, susijusios su visa būtina judėsenos įranga, įskaitant elektrinius vežimėlius.
 4. Laikinas sugadintos arba pamestos judėsenos įrangos pakeitimas, bet nebūtinai tokia pačia.
 5. Kai tinka, sertifikuotų šunų vedlių priežiūra sausumoje.
 6. Būtinos informacijos apie įlaipinimą ir išlaipinimą perdavimas prieinama forma.
-

*III PRIEDAS***Pagalba laivuose, kaip nurodyta 10 ir 13 straipsniuose**

1. Sertifikuotų šunų vedlių vežimas laivu laikantis nacionalinių taisyklių.
 2. Medicininės įrangos ir judėsenos įrangos, būtinos neįgaliajam arba riboto judumo asmeniui, įskaitant elektrinius vežimėlius, vežimas.
 3. Būtiniausios informacijos apie kelionę pranešimas prieinamais būdais.
 4. Dedamos visos pagrįstos pastangos, jei to prašoma, neįgaliesiems ar riboto judumo asmenims paskirti jų poreikius atitinkančią sėdimą vietą, laikantis saugos reikalavimų ir jei tokių vietų yra.
 5. Prireikus suteikiama pagalba patekti į tualetą patalpas, jei tokios yra.
 6. Jei neįgaliajam ar riboto judumo asmeniui padeda jį lydintis asmuo, vežėjas deda visas pagrįstas pastangas, kad tokiam asmeniui būtų paskirta sėdima vieta arba kajutė šalia to neįgaliojo ar riboto judumo asmens.
-

IV PRIEDAS

Mokymas apie neigaliuosius, įskaitant instrukcijas, kaip nurodyta 14 straipsnyje**A. Neigaliesiems palankaus elgesio mokymas, įskaitant instrukcijas**

Neigaliesiems palankaus elgesio mokymas, įskaitant instrukcijas, apima šiuos aspektus:

- suprasti, kaip tinkamai elgtis su keleiviais, turinčiais fizinę, jutiminę (klausos ir regos), nefizinę negalią ar mokymosi sutrikimų, įskaitant žinias, kaip atskirti skirtingus asmenų, kurių judumas, orientacija ar bendravimas gali būti sutrikę, gebėjimus;
- kliūtis, su kuriomis susiduria neigalieji ar riboto judumo asmenys, įskaitant požiūrį į juos, aplinkos ir (arba) fizinės bei organizacinės kliūtis;
- informaciją apie sertifikuotus šunis vedlius, įskaitant tokio šuns vedlio vaidmenį ir poreikius;
- kaip elgtis netikėtomis aplinkybėmis;
- tarpasmeninius gebėjimus ir bendravimo su klausos, regos bei kalbos negalią turinčiais žmonėmis bei žmonėmis su mokymosi sutrikimais būdus;
- bendrą išmanymą apie TJO rekomendacijas dėl keleivinių laivų konstrukcijos ir naudojimo, atsižvelgiant į vyresnio amžiaus ir neigaliųjų asmenų poreikius.

B. Pagalbos teikimo neigaliesiems mokymas, įskaitant instrukcijas

Pagalbos teikimo neigaliesiems mokymas, įskaitant instrukcijas, apima šiuos aspektus:

- kaip padėti neigaliųjų vežimėliu besinaudojančiam asmeniui atsistoti į neigaliųjų vežimėlį ir iš jo pakilti;
 - pagalbos neigaliesiems ir riboto judumo asmenims, keliaujantiems su sertifikuotu šunimi vedliu, teikimo įgūdžius, įskaitant tokių šunų vaidmenį ir poreikius;
 - lydėti regos negalią turinčius keleivius bei tinkamai elgtis su sertifikuotais šunimis vedliais ir juos vežti;
 - kaip atskirti įrangos, galinčios padėti neigaliesiems ir riboto judumo asmenims, rūšis ir žinoti, kaip tokia įranga atsargiai naudotis;
 - naudojimąsi įranga, skirta padėti įsilaipinti ir išsilaipinti, ir tinkamas pagalbos įsilaipinant ir išsilaipinant procedūras, užtikrinančias neigaliųjų ir riboto judumo asmenų saugumą ir orumą;
 - suvokimą, kad reikalinga patikima ir profesionali pagalba. Taip pat suvokimą, kad kai kurie neigalieji ir riboto judumo asmenys kelionės metu gali jaustis pažeidžiami, nes yra priklausomi nuo teikiamos pagalbos;
 - kaip suteikti pirmąją pagalbą.
-

TARYBOS MOTYVŲ PAREIŠKIMAS

I. ĮVADAS

2008 m. gruodžio 4 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl jūrų ir vidaus vandenų maršrutais vykstančių keleivių teisių, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo ⁽¹⁾.

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamentas priėmė nuomonę per pirmąją svarstymą ⁽²⁾.

2009 m. spalio 9 d. Taryba pasiekė politinį susitarimą dėl reglamento projekto. Teisininkams lingvistams patvirtinus galutinę teksto redakciją, Taryba 2010 m. kovo 11 d. priėmė Tarybos poziciją pirmojo svarstymo metu pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnyje nustatytą įprastą teisėkūros procedūrą.

Atlikdama šį darbą Taryba atsižvelgė į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę. Regionų komitetas atsisakė pateikti nuomonę.

II. POZICIJOS PIRMOJO SVARSTYMO METU ANALIZĖ

1. Bendro pobūdžio informacija

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl jūrų ir vidaus vandenų keliais vykstančių keleivių teisių yra bendro ES tikslo sustiprinti keleivių teisės dalis, ypač neigaliųjų ir riboto judumo asmenų teises. Panašaus pobūdžio teisės aktai jau priimti oro transportu ⁽³⁾ arba geležinkelių vykstančių keleivių atžvilgiu ⁽⁴⁾. Pasiūlyme yra nuostatos dėl galimybės neigaliesiems ir riboto judumo asmenims be diskriminacijos naudotis transportu bei nuostatos dėl visų kategorijų keleivių teisės gauti pagalbą, informaciją ir galimą kompensaciją tais atvejais, kai kelionė atidedama ar atšaukiama.

Nors Taryba pritaria Komisijos pasiūlymo tikslui, ji laikosi nuomonės, kad pirminis pasiūlymas turi būti iš esmės pakeistas. Nemažai nuostatų buvo nepriimtinos dėl to, kad sukuria pernelyg didelę administracinę naštą ir su tuo susijusias išlaidas vežėjams bei nacionalinėms administracijoms, nesuteikiant keleiviams pridėtinės vertės, kuri atsvertų šiuos nepatogumus. Kitos nuostatos buvo perrašytos siekiant šį reglamentą supaprastinti ir padaryti aiškesniu.

Laikantis šio požiūrio, Tarybos pirmojo svarstymo pozicijoje pirminis Komisijos pasiūlymas iš esmės pakeistas performulavus tekstą ir išbraukus kelias nuostatas. Tai reiškia, kad Taryba nepritarė visiems su išbrauktomis teksto dalimis susijusiems pakeitimams, išdėstytiems per pirmąją svarstymą priimtoje Europos Parlamento nuomonėje.

2. Pagrindiniai politiniai klausimai

i) Taikymo sritis

Geografinė taikymo sritis

Komisija pasiūlė, kad šis reglamentas būtų taikomas keleivių vežimo paslaugoms ir kruizams tarp valstybių narių uostų arba valstybėse narėse esančiuose uostuose.

⁽¹⁾ Dok. 11990/08.

⁽²⁾ Dok. A6-0209/2009.

⁽³⁾ 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinantys Reglamentą (EEB) Nr. 295/91 (OL L 46, 2004 2 17, p. 1) ir 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2006 dėl neigalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru (OL L 204, 2006 7 26, p. 1).

⁽⁴⁾ 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1371/2007 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų (OL L 315, 2007 12 3, p. 14).

Taryba mano, kad Komisijos pasiūlymą būtina patikslinti, kad būtų išvengta konkurencijos iškraipymo keleivių vežimo paslaugų ES viduje ir už ES ribų srityje. Todėl Tarybos pozicijoje per pirmąjį svarstymą patikslintos pirmiau nurodytos nuostatos. Joje keleivių vežimo paslaugos tais atvejais, kai įlaipinimo uostas yra valstybės narės teritorijoje, atskiriamos nuo keleivių vežimo paslaugų, kai įlaipinimo uostas yra ne valstybės narės teritorijoje, o išlaipinimo uostas yra valstybės narės teritorijoje. Pastaruoju atveju šis reglamentas bus taikomas tik tuo atveju, jei paslaugą teikia Sąjungos vežėjas. Tačiau Sąjungos vežėjo apibrėžtis turėtų būti interpretuojama kuo plačiau, siekiant, kad ji apimtų didžiąją dalį keleivių vežimo paslaugų, teikiamų tarp ES ir už ES ribų esančių uostų. Kruizų atveju, šis reglamentas bus taikomas tik tiems kruizams, kurių įlaipinimo uostas yra valstybės narės teritorijoje.

Be to, Taryba įrašė naują sąvokos apibrėžtį – „valstybės narės teritorija“.

Taikymo srities išimtys

Pradinis Komisijos pasiūlymas taikomas iš esmės visoms keleivių vežimo paslaugoms, neatsižvelgiant į vežamų keleivių skaičių, paslaugos atstumą, kelionės tikslą ir t. t. Komisija buvo numaciusi galimybę valstybėms narėms netaikyti šio reglamento tik paslaugoms, kurioms taikomos viešojo paslaugų pirkimo sutartys.

Taryba mano, jog svarbu šias nuostatas pritaikyti, atsižvelgiant į tai, kas yra praktiškai įmanoma ir būtina. Todėl ji nustato kelias išimtis, kuomet šio reglamento nuostatos nebus taikomos. Taryba sutinka netaikyti reglamento keleiviams, keliaujantiems laivais, kurių sertifikatuose nurodyta, kad jie gali vežti ne daugiau kaip 36 keleivius, laivams, kurių įgulą sudaro ne daugiau kaip trys asmenys arba keleivių vežimo paslaugoms, kurių atstumas ne didesnis kaip 500 metrų į vieną pusę. Be to, reglamentas netaikomas ekskursijoms ir turistinėms kelionėms (išskyrus kruizus).

Be to, dvejus metus nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos valstybės narės jo gali netaikyti mažesniems nei 300 tonų bendrojo tonažo jūrų laivams, eksploatuojamiems vidaus transporto tikslais. Jei valstybė narė pasirenka šią galimybę, ji vis tiek privalo deramai užtikrinti keleivių teises pagal nacionalinę teisę. Valstybės narės šio reglamento nuostatų gali taip pat netaikyti keleivių vežimo paslaugoms, susijusioms su viešųjų paslaugų įsipareigojimais, viešojo paslaugų pirkimo sutartimis ar integruotomis paslaugomis, su sąlyga, kad keleivių teisės deramai garantuojamos pagal nacionalinę teisę.

Europos Parlamentas iš esmės laikėsi Komisijos požiūrio, tačiau papildė jį valstybėms narėms suteikiama galimybe netaikyti šio reglamento miesto ir priemiesčio transporto paslaugoms (10 pakeitimas). Taryba į šį pakeitimą neatsižvelgia, tačiau Tarybos pasiūlytos reglamento taikymo išimtys praktiškai reiškia, kad reglamentas nebus taikomas nemažai daliai tokios rūšies paslaugų.

ii) Neįgalųjų ir riboto judumo asmenų teisės

Taryba nuoširdžiai pritaria Komisijos tikslui užtikrinti, kad neįgalieji ir riboto judumo asmenys turėtų galimybę be diskriminacijos naudotis jūrų ir vidaus vandens transportu. Todėl Taryba nekeičia Komisijos pasiūlymo, išskyrus tam tikrą supaprastinimą ir patikslinimą.

Dėl teisės į transportą išimčių, Komisija yra pasiūliusi, kad neįgaliajam gali būti neleista naudotis transportu dėl saugos reikalavimų arba dėl keleivinio laivo struktūros. Taryba tai papildė sveikatos reikalavimais, kad būtų atsižvelgta į tuos atvejus, kai keleivio medicininė būklė yra tokia, kad neįmanoma garantuoti jo/jos saugaus vežimo.

Šiuo atžvilgiu Europos Parlamentas yra pasiūlęs išbraukti visas nuorodas į saugos reikalavimus (1, 26 ir 29 pakeitimai) ir įrašyti nuorodą į vežimą saugiomis, pagarbiomis ir eksploataciniu požiūriu tinkamomis priemonėmis (27 pakeitimas). Taryba pastarąjį pakeitimą įtraukė į pirmojo svarstymo poziciją, išskyrus žodį „pagarbiomis“. Taryba mano, kad niekas, išskyrus neįgalųjį arba riboto judumo asmenį, negali nuspręsti, kas yra pagarbi priemonė, ir kad tokio sprendimo neturėtų priimti vežėjas.

Pagal pradinį pasiūlymą vežėjas gali reikalauti, kad neįgalusis arba riboto judumo asmuo būtų lydimas kito asmens, kuris gali suteikti pagalbą. Pagal Tarybos pirmojo svarstymo poziciją, jei vežėjas pateikia tokį reikalavimą dėl keleivių vežimo paslaugos, lydintis asmuo turi būti vežamas nemokamai.

Pagalba neįgaliesiems ar riboto judumo asmenims bus teikiama su sąlyga, kad atitinkamas asmuo išpės vežėją ar terminalo operatorių ne vėliau kaip prieš dvi darbo dienas (Komisija buvo pasiūliusi 48 valandas) ir atvyks į uostą ar į nurodytą vietą ne vėliau kaip likus 60 minučių iki įlaipinimo ar išvykimo laiko. Be to, jei asmuo turi ypatingų poreikių, susijusių su kajute ar sėdima vieta, ar poreikį vežtis medicininę įrangą, keleivis turėtų informuoti vežėją apie tokius poreikius rezervacijos metu, jei toks poreikis tuo metu žinomas. Šis papildomas reikalavimas, kurį nustatė Taryba, sudarys galimybes vežėjui užtikrinti šių ypatingų poreikių patenkinimą ir atitinkamam asmeniui suteikti geriausias įmanomas paslaugas.

Keletas Europos Parlamento atliktų pakeitimų yra susiję su informacijos teikimu neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims prieinama forma. Šiems pakeitimams Taryba pritarė. Tas pats taikytina kitam Parlamento atliktam pakeitimui: „gyvūnas vedlys“ pakeista „šuo-vedlys“.

iii) Vežėjų pareigos pertraukus kelionę

Komisijos pasiūlyme numatyta teisė į informaciją, pagalbą (įskaitant maistą, gėrimus ir galbūt nakvynę viešbutyje), vykimą kitu maršrutu ir teisė atgauti už bilietus sumokėtą sumą bei kompensaciją visiems keleiviams, jei keleivių vežimo paslauga ar kruizas atidedami arba, tam tikrais atvejais, atšaukiami. Tačiau sumokėta bilieto kainos suma negrąžintina, jei uždelsta ar atšaukta dėl išimtinių aplinkybių, trukdančių teikti transporto paslaugas.

Taryba pritaria principui, kad vežėjai ir terminalų operatoriai turėtų rūpintis savo keleiviais, ir šį principą taiko ir visiems kelionės atšaukimo atvejams. Nepaisant to, tam tikrais atvejais neįmanoma ar neracionalu teikti informaciją apie vėlavimą, pavyzdžiui, uoste, kurio neaptarnauja darbuotojai. Todėl Tarybos pirmojo svarstymo pozicijoje pateikta „uosto terminalų“ sąvoka, t. y., personalo aptarnaujami terminalai uoste, kuriuose yra tam tikros patalpos ir darbuotojai (pavyzdžiui, registracija, bilietų kasos ar laukiamosios salės). Tam tikros vežėjų ir terminalų operatorių pareigos taikomos tik iš tokių uostų terminalų išvykstančių keleivių atžvilgiu. Tai taikytina informavimo ir pagalbos ir, tam tikru mastu, maršruto pakeitimo bei pinigų grąžinimo atvejais.

Kitas svarbus pirmojo svarstymo pozicijoje išdėstytas dalykas yra jūrų saugumas. Siekiant išvengti to, kad vežėjai dėl ekonominių priežasčių išvyktų į jūrą ar pasirinktų didelį greitį oro sąlygomis, kuriomis sudėtinga saugiai valdyti laivą, tokiems atvejams numatytas atleidimas nuo pareigos suteikti apgyvendinimą ar grąžinti bilieto kainos sumą. Be to, blogų oro sąlygų ir išimtinių aplinkybių sąvokos bendrais bruožais paaiškintos dviejose konstatuojamose dalyse. Kitos išimtys, susijusios su teise į pagalbą ir kompensaciją, nustatytos tiems atvejams, kai keleivis informuojamas apie atšaukimą ar vėlavimą prieš išgydamas bilietą arba kai atšaukiama ar vėluojama dėl keleivio kaltės. Galiausiai, vežėjui suteikta galimybė apriboti apgyvendinimo išlaidas 120 EUR ir nustatyti minimalią ribą, kurios neviršijančios išlaidos nekompensuojamos (bilietai, kainuojantys 10 EUR ar mažiau).

Europos Parlamentas pasiūlė išimtis *force majeure* atveju (23 ir 60 pakeitimai) arba jei apie atšaukimą arba vėlavimą pranešama iš anksto (59 pakeitimas). Taryba pritarė šių pakeitimų esmei. Be to, Parlamentas pasiūlė apgyvendinimo išlaidų ribą, kuri būtų dviguba bilieto kainos suma (53 pakeitimas). Taryba mano, kad tam tikrais atvejais tai yra nepalanku keleiviams ir vežėjams, ir mano, kad tiek keleiviams, tiek vežėjams būtų geriau, jei būtų nustatyta 120 EUR riba.

iv) *Skundų nagrinėjimas ir nacionalinės vykdymo užtikrinimo institucijos*

Komisijos pasiūlyme buvo pateiktos detalios taisyklės, kaip vežėjai turėtų nagrinėti skundus, konkrečiau – dėl svarbių teisinių pasekmių, kylančių nereaguojant į skundus, ir dėl nacionalinių vykdymo užtikrinimo institucijų skyrimo bei dėl jų pareigų.

Taryba, nors iš esmės pritaria pasiūlymui, ypač dėl to, kad vežėjai turėtų reaguoti į savo klientų skundus, numato lankstesnę sistemą, kad būtų išvengta visų nenumatytų pasekmių valstybių narių teisinėms sistemoms ar administracinėms struktūroms.

Europos Parlamentas pasiūlė, kad kiekviena valstybė narė turėtų skirti tik vieną nacionalinę vykdymo užtikrinimo instituciją (5, 6, 66, 67 ir 68 pakeitimai) ir kad valstybės narės, o ne vežėjai, turėtų sukurti nepriklausomą skundų nagrinėjimo mechanizmą (65 pakeitimais). Tačiau, dėl pirmiau nurodytų lankstumo priežasčių, Taryba nemano, jog tikslinga taip apriboti valstybių narių veiksmų mastą. Be to, Parlamentas pasiūlė, kad nacionalinės vykdymo užtikrinimo institucijos turėtų būti nepriklausomos nuo visų komercinių interesų (66 pakeitimas). Pirmojo svarstymo pozicijoje nurodyta, kad šios institucijos turėtų būti nepriklausomos nuo vežėjų, kelionių operatorių ir terminalų operatorių.

v) *Reglamento taikymo pradžios data*

Komisija buvo pasiūlusi, kad visas reglamentas turėtų būti pradėtas taikyti praėjus dvejiems metams nuo jo paskelbimo, o tam tikros jo nuostatos – jau praėjus vieneriems metams nuo jo paskelbimo.

Tarybos pirmojo svarstymo pozicijoje numatyta, kad visas reglamentas bus pradėtas taikyti praėjus trejiems metams nuo jo paskelbimo.

3. Kiti politiniai klausimai

Taryba nusprendžia supaprastinti reglamento pavadinimą.

Taryba nusprendžia aiškiau išdėstyti nuostatas dėl subrangos sutarčių, susijusių su tam tikromis reglamente numatytomis pareigomis, įrašydama bendro pobūdžio straipsnį dėl kitų vykdomųjų šalių.

Taryba nusprendžia išbraukti reikalavimą vežėjams turėti atskiras sąskaitas veiklai, susijusiai su pagalbos teikimu neįgaliesiems ar riboto judumo asmenims, kad būtų išvengta bereikalingos administracinės naštos, ypač mažesniems vežėjams. Dėl tų pačių priežasčių Taryba nusprendžia apriboti didesnių terminalų operatorių ir vežėjų pareigą nustatyti tokios pagalbos kokybės standartus bei nustato, kad reikalavimai dėl mokymo bei instruktazo apie neįgalumą būtų taikomi tik tiems darbuotojams, kuriems tai iš tiesų reikalinga.

4. Kiti Europos Parlamento priimti pakeitimai

Kiti pakeitimai, neįtraukti į pirmojo svarstymo poziciją, yra susiję su:

- atsižvelgimu į neįgalųjų ir riboto judumo asmenų poreikius visais atvejais, kai uostai, terminalai ir keleiviniai laivai yra konstruojami ar atnaujinami, be apribojimo „kai būtina“ (2 pakeitimas);
- nuostatomis, reglamentuojančiomis neįgalųjų ir riboto judumo asmenų įlaipinimą, nepažeidžiant bendro pobūdžio nuostatų dėl keleivių įlaipinimo (3 pakeitimas);
- prašymu, kad Komisija pasiūlytų aiškias taisykles, reglamentuojančias keleivių teises persėdimo punktuose (iš sausumos transporto į jūrų arba vidaus vandens transportą) (7 pakeitimas);
- horizontaliuoju teisėkūros metodu – apimant visas transporto priemones, jei ateityje būtų imtasi teisėkūros iniciatyvos, susijusios su keleivių teisėmis (8 pakeitimas);

- psichosocialinės negalios įtraukimas į „neįgaliojo asmens“ ar „riboto judumo asmens“ apibrėžtis (11 pakeitimas);
- „transporto sutarties“ (14 pakeitimas) apibrėžties pakeitimu ir „bilietų pardavėjo“ apibrėžties pakeitimu (15 pakeitimas);
- su siūlomomis šių sąvokų apibrėžtimis: „prieinama forma“ (18 pakeitimas), „keleivis“ (19 pakeitimas), „atvykimas“ (20 pakeitimas), „išvykimas“ (21 pakeitimas), „bilieto kaina“ (22 pakeitimas) ir „*force majeure*“ (23 pakeitimas);
- priegios taisyklėmis, reglamentuojančiomis neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų vežimą, kurios turėtų būti nustatytos prižiūrint nacionalinėms vykdymo užtikrinimo institucijoms, ir kad tos taisyklės turėtų būti taikomos ir lydintiems asmenims, taip pat pagalbos įrangos prieinamumui (31 pakeitimas);
- rašytine informacija, teiktina teikiant pagalbą neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims (34 pakeitimas);
- pagalba, pritaikyta individualiems neįgaliųjų ar riboto judumo asmenų poreikiams (35 pakeitimas);
- uosto valdančiojo organo atsakomybe užtikrinti, kad uostas būtų prieinamas neįgaliesiems ar riboto judumo asmenims (37 pakeitimas);
- galimybe pagalbos teikėjui ir keleiviui susitarti dėl trumpesnio pranešimo apie pagalbą laikotarpio (38 pakeitimas);
- poreikiu užtikrinti, kad keleivis gautų patvirtinimą dėl pranešimo apie jo / jos pagalbos poreikius (39 pakeitimas);
- vežėjo pareiga pakeisti įrangą kita, tinkančia atitinkamo keleivio poreikiams tais atvejais, jei judumo įranga būtų sugadinta kelionės metu (50 pakeitimas);
- vėlavimo atveju keleiviui turėtų būti pasiūlyta susigrąžinti bilieto kainos sumą, jei jis arba ji nusprendžia nesinaudoti to vežėjo paslaugomis (54 pakeitimas);
- pagal šį reglamentą gauta kompensacijos suma, kuri gali būti atimama iš suteiktos papildomos kompensacijos sumos (61 pakeitimas);
- sankcijomis, taikomomis už reglamento pažeidimą, kurios galėtų apimti reikalavimą išmokėti kompensaciją (70 pakeitimas);
- 71, 72 ir 75 pakeitimais, susijusiais su reglamento priedais.

III. IŠVADA

Rengdama Tarybos poziciją pirmojo svarstymo metu, Taryba visapusiškai atsižvelgė į Komisijos pasiūlymą ir Europos Parlamento per pirmąjį svarstymą priimtą nuomonę. Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad nemažai Europos Parlamento pasiūlytų pakeitimų jau yra iš esmės, iš dalies arba visiškai įtraukti į jos pirmojo svarstymo poziciją.

TARYBOS POZICIJA (ES) Nr. 6/2010 PIRMUOJU SVARSTYMU METU,
siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl naujų maisto produktų, iš dalies
keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 1331/2008 ir panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 258/97 bei Komisijos
reglamentą (EB) Nr. 1852/2001

Tarybos priimta 2010 m. kovo 15 d.

(Tekstas svarbus EEE)

(2010/C 122 E/03)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Laisvas saugių ir visaverčių maisto produktų judėjimas yra esminis vidaus rinkos aspektas, turintis didelės reikšmės piliečių sveikatai ir gerovei bei jų socialiniams ir ekonominiams interesams. Nacionalinių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su naujų maisto produktų saugos vertinimu ir leidimų suteikimu, skirtumai gali trukdyti jų laisvam judėjimui, sukurdami nesąžiningos konkurencijos sąlygas.
- (2) Įgyvendinant Sąjungos politiką, turėtų būti užtikrinta aukšto lygio žmonių sveikatos apsauga. Tam tikrais atvejais deramas dėmesys turėtų būti skiriamas aplinkos ir gyvūnų gerovės apsaugai.
- (3) Sąjungos taisyklės dėl naujų maisto produktų nustatytos 1997 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos

reglamente (EB) Nr. 258/97 dėl naujų maisto produktų ir naujų maisto komponentų ⁽³⁾ ir 2001 m. rugsėjo 20 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 1852/2001, nustatančiame išsamias taisykles, kaip paviešinti tam tikrą informaciją ir apsaugoti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 258/97 pateiktą informaciją ⁽⁴⁾. Siekiant aiškumo reikėtų panaikinti Reglamentą (EB) Nr. 258/97 ir Reglamentą (EB) Nr. 1852/2001, o Reglamentas (EB) Nr. 258/97 turėtų būti pakeistas šiuo reglamentu. Todėl 1997 m. liepos 29 d. Komisijos rekomendacija 97/618/EB dėl mokslinių aspektų ir informacijos pateikimo, kurie būtini paraiškoms dėl naujų maisto produktų ir naujų maisto ingredientų tiekimo rinkai, ir rengti pradinėms vertinimo ataskaitoms pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 258/97 ⁽⁵⁾ turėtų tapti nebeaktuali naujų maisto produktų srityje.

- (4) Siekiant užtikrinti Reglamento (EB) Nr. 258/97 tęstinumą, turėtų būti išlaikytas tas pats kriterijus, kuriuo remiantis maisto produktas laikomas nauju, t. y. maisto produktas neturi būti plačiai naudotas žmonių maistui Sąjungoje iki Reglamento (EB) Nr. 258/97 taikymo datos, t. y. 1997 m. gegužės 15 d. Naudojimas Sąjungoje reiškia naudojimą valstybės narėse, neatsižvelgiant į jų įstojimo į Europos Sąjungą datą.
- (5) Taikomas 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras ⁽⁶⁾. Šiuo metu taikoma naujų maisto produktų sąvoka turėtų būti patikslinta ir atnaujinta, dabartinės kategorijas pakeičiant nuoroda į bendrą maisto sąvoką, pateiktą tame reglamente.
- (6) Taip pat turėtų būti patikslinta, kad maisto produktas turi būti laikomas nauju, jei tam maisto produktui taikoma gamybos technologija, kuri anksčiau nebuvo naudojama maisto gamybai Sąjungoje. Visų pirma šis reglamentas turėtų būti taikomas naujoms gyvulių auginimo ir maisto gamybos procesų technologijoms, kurios turi įtakos

⁽¹⁾ OL C 224, 2008 8 30, p. 81.

⁽²⁾ 2009 m. kovo 25 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje), ... m. ... d. Tarybos pozicija pirmuoju svarstymu (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje), ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ OL L 43, 1997 2 14, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 253, 2001 9 21, p. 17.

⁽⁵⁾ OL L 253, 1997 9 16, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 31, 2002 2 1, p. 1.

maistui ir taip gali daryti poveikį maisto saugai. Todėl prie naujų maisto produktų turėtų būti priskiriami maisto produktai, pagaminti iš naudojant netradicines auginimo technologijas užaugintų gyvūnų ir jų palikuonių bei augalų, maisto produktai, pagaminti naudojant naujus gamybos procesus, galinčius daryti įtaką maistui, ir maisto produktai, savo sudėtyje turintys dirbtinai sukurtų nanomedžiagų ar sudaryti iš jų. Maisto produktai, pagaminti iš naujų veislių augalų arba iš naujų veislių gyvūnų, užaugintų naudojant tradicines auginimo technologijas, neturėtų būti laikomi naujais maisto produktais. Be to, turėtų būti patikslinta, kad trečiųjų šalių maisto produktai, kurie yra nauji Sąjungoje, gali būti laikomi tradiciniais tik tuo atveju, jei jie pagaminti pirminės gamybos metu, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 178/2002, neatsižvelgiant į tai, ar jie perdirbti ar neperdirbti (pavyzdžiui, vaisiai, džemas, vaisių sultys). Tačiau prie tokiu būdu pagamintų maisto produktų neturėtų būti priskiriami nei maisto produktai, pagaminti iš naudojant netradicines auginimo technologijas užaugintų gyvūnų ar augalų, ar maisto produktai, pagaminti iš tokių gyvūnų palikuonių, nei maisto produktai, pagaminti naudojant naują gamybos procesą.

(7) Tačiau atsižvelgiant į 2008 m. sausio 16 d. pateiktą Europos etikos klausimų mokslo ir naujų technologijų srityje grupės, įsteigtos 1997 m. gruodžio 16 d. Komisijos sprendimu, nuomonę ir 2008 m. liepos 15 d. priimtą Europos maisto saugos tarnybos nuomonę, gyvūnų klonavimo technologijos, pavyzdžiui, somatinių ląstelių branduolių perkėlimo technologija, yra tokios savitos, kad šiuo reglamentu nebūtų galima apimti visų klonavimo klausimų. Todėl dėl maisto produktų, pagamintų iš taikant klonavimo technologiją klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių, Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų būti teikiama Komisijos ataskaita, prireikus, vėliau pateikiant pasiūlymą dėl teisės akto. Priėmus konkretų teisės aktą, šio reglamento taikymo sritis turėtų būti atitinkamai patikslinta.

(8) Turėtų būti patvirtintos įgyvendinimo priemonės, kuriose būtų apibrėžti kriterijai, kuriais remiantis būtų lengviau įvertinti, ar maisto produktas Sąjungoje plačiai naudotas žmonių maistui iki 1997 m. gegužės 15 d. Jeigu iki tos datos maisto produktas buvo naudojamas tik kaip maisto papildas arba sudėtinė maisto papildas dalis, kaip apibrėžta Direktyvoje 2002/46/EB⁽¹⁾, turėtų būti leidžiama ir toliau po tos datos jį tiekti rinkai Sąjungoje tokia pat naudojimo paskirtimi, nelaikant jo nauju maisto produktu. Tačiau į maisto produkto kaip papildas ar papildas sudėtinės dalies naudojimą neturėtų būti atsižvel-

giama vertinant, ar maisto produktas Sąjungoje plačiai naudotas žmonių maistui iki 1997 m. gegužės 15 d. Todėl atitinkamą maisto produktą norint naudoti kitokiai nei maisto papildas ar papildas sudėtinės dalies paskirčiai, reikėtų gauti leidimą pagal šį reglamentą.

(9) Toliau plėtojant technologijas, dirbtinai sukurtų nanomedžiagų naudojimas maisto produktų gamyboje galėtų išaugti. Siekiant užtikrinti aukštą žmonių sveikatos apsaugos, laisvo prekių judėjimo ir teisinio tikrumo gamintojams lygį, būtina parengti bendrą dirbtinai sukurtų nanomedžiagų sąvokos apibrėžtį tarptautiniu lygiu. Sąjunga turėtų dėti pastangas, kad susitarimas dėl sąvokos apibrėžties būtų pasiektas atitinkamuose tarptautiniuose forumuose. Pasiekus tokį susitarimą, dirbtinai sukurtų nanomedžiagų sąvokos apibrėžtis šiame reglamente turėtų būti atitinkamai patikslinta.

(10) Maisto produktai, pagaminti iš maisto sudedamųjų dalių, kurioms netaikomas šis reglamentas, visų pirma pakeičiant maisto sudedamąsias dalis, jų sudėtį arba kiekį, neturėtų būti laikomi naujais maisto produktais. Tačiau dėl modifikuotų maisto sudedamųjų dalių, pvz., selektyviųjų ekstraktų arba kitų augalo dalių naudojimo, kurios iki šiol nebuvo plačiai naudojamos žmonių maistui Sąjungoje, maisto produktui vis tiek turėtų būti taikomas šis reglamentas.

(11) 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/83/EB dėl Sąjungos kodekso, reglamentuojančio žmonių skirtus vaistus⁽²⁾, nuostatos turėtų būti taikomos tais atvejais, kai produktui, atsižvelgiant į visas jo charakteristikas, gali būti taikoma ir „vaisto“ sąvoka, ir kituose Sąjungos teisės aktuose nurodyta produkto sąvoka. Šiuo atžvilgiu valstybė narė, jei ji pagal Direktyvą 2001/83/EB nustato, kad produktas yra vaistas, turėtų turėti galimybę apiboti tokio produkto tiekimą rinkai pagal Sąjungos teisę. Be to, vaistų neapima maisto sąvoka, nurodyta Reglamente (EB) Nr. 178/2002, ir jiems neturėtų būti taikomas šis reglamentas.

(12) Nauji maisto produktai, kuriems leidimai suteikti pagal Reglamentą (EB) Nr. 258/97, ir toliau turėtų būti laikomi naujais maisto produktais, tačiau norint tokius maisto produktus naudoti kitai naujai paskirčiai, turi būti gaunamas leidimas.

⁽¹⁾ 2002 m. birželio 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/46/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su maisto papildais, suderinimo (OL L 183, 2002 7 12, p. 51).

⁽²⁾ OL L 311, 2001 11 28, p. 67.

- (13) Šis reglamentas neturėtų būti taikomas technologinės paskirties arba genetiškai modifikuotiems maisto produktams. Todėl šis reglamentas neturėtų būti taikomas genetiškai modifikuotiems maisto produktams, kuriuos apima Reglamentas (EB) Nr. 1829/2003 ⁽¹⁾, maisto produktams, kurie naudojami tik kaip maisto priedai, kuriuos apima Reglamentas (EB) Nr. 1333/2008 ⁽²⁾, maisto kvapiosioms medžiagoms, kurias apima Reglamentas (EB) Nr. 1334/2008 ⁽³⁾, fermentams, kuriuos apima Reglamentas (EB) Nr. 1332/2008 ⁽⁴⁾, ir ekstrahentams, kuriuos apima Direktyva 2009/32/EB ⁽⁵⁾.
- (14) Vitaminų ir mineralų naudojimą reglamentuoja specialūs maisto sektorių teisės aktai. Todėl šis reglamentas neturėtų būti taikomas vitaminams ir mineralams, kuriems taikoma Direktyva 2002/46/EB, 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1925/2006 dėl maisto produktų papildymo vitaminais ir mineralais bei tam tikromis kitomis medžiagomis ⁽⁶⁾ ir 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/39/EB dėl specialios mitybinės paskirties maisto produktų (nauja redakcija) ⁽⁷⁾. Tačiau šiuose specialiuose teisės aktuose neaptariamais atvejais, kai vitaminai ir mineralinės medžiagos, kuriems suteiktas leidimas, gaminami naudojant gamybos metodus arba gaunami iš naujų šaltinių, į kuriuos nebuvo atsižvelgta, kai jiems buvo suteiktas leidimas. Todėl kol bus atliktas tų specialių teisės aktų pakeitimas, tokiems vitaminams ir mineralinėms medžiagoms turėtų būti taikomas šis reglamentas, jei dėl gamybos metodų ar naujų šaltinių atsiranda esminiai maisto produktų sudėties ar vitaminų ar mineralų struktūros pokyčiai, turintys įtakos jų maistinei vertei, įsisavinimui ar nepageidaujamų medžiagų kiekiui.
- (15) Specialios maistinės paskirties, maistą papildantys ar kaip maisto papildai vartojami nauji maisto produktai, išskyrus vitaminus ir mineralus, turėtų būti vertinami laikantis šio reglamento. Jiems taip pat turėtų būti taikomos taisyklės, nustatytos Direktyvoje 2002/46/EB, Reglamente (EB) Nr. 1925/2006, Direktyvoje 2009/39/EB ir pastarojoje direktyvoje bei jos I priede nurodytose specialiosiose direktyvose.
- (16) Tai, ar maisto produktas buvo plačiai Sąjungoje naudotas žmonių maistui iki 1997 m. gegužės 15 d., turėtų būti nustatoma remiantis maisto verslo subjektų pateikta ir prireikus kita informacija pagrįsta valstybių narių turima informacija. Tais atvejais, kai neturima informacijos apie maisto produkto naudojimą žmonių maistui iki 1997 m. gegužės 15 d. arba jos yra nepakankamai, turėtų būti nustatyta paprasta ir skaidri tokios informacijos rinkimo tvarka, įtraukiant Komisiją, valstybes nares ir atitinkamas šalis.
- (17) Nauji maisto produktai turėtų būti tiekiami rinkai Sąjungoje tik jei jie yra saugūs ir neklaidina vartotojų. Be to, kai naujo maisto produkto paskirtis yra pakeisti kitą maisto produktą, jis neturėtų skirtis nuo to maisto produkto tiek, kad maistingumo atžvilgiu jis būtų nenaudingas vartotojui.
- (18) Būtina taikyti veiksmingą, ribotos trukmės ir skaidrią centralizuotą suderintą saugos vertinimo ir leidimų suteikimo procedūrą. Siekiant tolesnio įvairių leidimų suteikimo procedūrų maisto produktams derinimo, naujų maisto produktų saugos vertinimas ir jų įtraukimas į Sąjungos sąrašą turėtų būti atliekamas pagal 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1331/2008, nustatančiame bendrą maisto priedų, maisto fermentų ir maisto kvapiųjų medžiagų leidimų suteikimo procedūrą ⁽⁸⁾, nustatytą procedūrą, kuri turėtų būti taikomas visada, išskyrus atvejus, kai šiame reglamente nurodytos konkrečios leidžiančios nukrypti nuostatos. Gavusi paraišką dėl naujo maisto produkto leidimo suteikimo, Komisija turėtų įvertinti paraiškos galiojimą ir pagrįstumą. Suteikiant leidimus naujiems maisto produktams taip pat turėtų būti atsižvelgiama į kitus veiksnius, kurie svarbūs nagrinėjamam klausimui, įskaitant su etika, aplinkosauga ir gyvūnų gerove susijusius veiksnius bei atsargumo principą.
- (19) Taip pat turėtų būti nustatyti dėl naujų maisto produktų potencialiai kylančios rizikos vertinimo kriterijai. Siekiant užtikrinti suderintą mokslinį naujų maisto produktų vertinimą, jį turėtų atlikti Europos maisto saugos tarnyba (toliau – Tarnyba).
- (20) Šiuo metu nėra pakankamai informacijos apie riziką, susijusią su dirbtinai sukurtomis nanomedžiagomis. Siekiant geriau įvertinti jų saugą, Komisija, bendradarbiaudama su Tarnyba, turėtų parengti testavimo metodus, kuriais būtų atsižvelgta į specifines dirbtinai sukurtų nanomedžiagų charakteristikas.
- ⁽¹⁾ 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų (OL L 268, 2003 10 18, p. 1).
- ⁽²⁾ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1333/2008 dėl maisto priedų (OL L 354, 2008 12 31, p. 16).
- ⁽³⁾ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1334/2008 dėl kvapiųjų medžiagų ir aromatinių savybių turinčių tam tikrų maisto ingredientų naudojimo maisto produktuose (OL L 354, 2008 12 31, p. 34).
- ⁽⁴⁾ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1332/2008 dėl maisto fermentų (OL L 354, 2008 12 31, p. 7).
- ⁽⁵⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/32/EB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių maisto produktų ir maisto ingredientų gamyboje naudojamus ekstrahentus, suderinimo (nauja redakcija) (OL L 141, 2009 6 6, p. 3).
- ⁽⁶⁾ OL L 404, 2006 12 30, p. 26.
- ⁽⁷⁾ OL L 124, 2009 5 20, p. 21.
- ⁽⁸⁾ OL L 354, 2008 12 31, p. 1.

- (21) Siekiant supaprastinti procedūras, pareiškėjams turėtų būti leidžiama dėl maisto produkto, reglamentuojamo skirtingais maisto sektorių teisės aktais, pateikti tik vieną paraišką. Todėl atitinkamai turėtų būti pakeistas Reglamentas (EB) Nr. 1331/2008. 2009 m. gruodžio 1 d. įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, Europos Sąjunga pakeitė Europos bendriją ir perėmė Europos bendrijos teises bei pareigas, todėl žodis „Bendrija“ turėtų būti pakeistas žodžiu „Sąjunga“ visame tame reglamente.
- (22) Jei trečiųjų šalių tradiciniai maisto produktai yra įtraukti į trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų sąrašą, juos turėtų būti leidžiama tiekti rinkai Sąjungoje taikant sąlygas, atitinkančias sąlygas, kuriomis įrodyta, kad produktas buvo naudotas saugiai. Vertinant trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų saugą ir valdymą, turėtų būti atsižvelgiama į saugaus maisto produktų naudojimo jų šalyje istoriją. Į saugaus maisto produkto naudojimo istoriją neturėtų būti įtraukiamas produkto naudojimas kitokiai nei maisto paskirčiai arba naudojimas, kurio negalima priskirti normaliam maisto racionui.
- (23) Tam tikrais atvejais remiantis saugos vertinimo išvadomis reikėtų nustatyti reikalavimus dėl žmonėms vartoti skirtų naujų maisto produktų naudojimo stebėsenos po jų pateikimo rinkai.
- (24) Naujo maisto produkto įtraukimas į Sąjungos naujų maisto produktų sąrašą arba į trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų sąrašą neturėtų riboti galimybės vertinti bendro medžiagos, kuri dedama į šį maisto produktą arba naudojama gaminant šį produktą, arba panašaus produkto vartojimo poveikį pagal Reglamentą (EB) Nr. 1925/2006.
- (25) Specifinėmis aplinkybėmis siekiant remti žemės ūkio ir maisto pramonės mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, tarp jų – ir inovacijas, naujausi moksliniai įrodymai ir nuosavybės teise saugomi duomenys, pateikti pagrindžiant paraišką įtraukti naują maisto produktą į Sąjungos sąrašą, turėtų būti apsaugoti. Tie duomenys ir informacija neturėtų būti naudojami kitų pareiškėjų naudai terminuotu laikotarpiu be pirmesnio pareiškėjo sutikimo. Vieno pareiškėjo pateiktų mokslinių duomenų apsauga neturėtų užkirsti kelio kitiems pareiškėjams siekti, kad į Sąjungos naujų maisto produktų sąrašą produktas būtų įtrauktas remiantis jų turimais moksliniais duomenimis.
- (26) Naujiems maisto produktams taikomi bendri ženklinimo reikalavimai, nustatyti Direktyvoje 2000/13/EB⁽¹⁾, ir, prireikus, maistingumo ženklinimo reikalavimai, nustatyti
- Direktyvoje 90/496/EEB⁽²⁾. Tam tikrais atvejais gali prireikti pateikti papildomą ženklinimo informaciją, visų pirma susijusią su maisto produkto aprašu, jo šaltiniu arba vartojimo sąlygomis. Todėl įtraukiant naują maisto produktą į Sąjungos sąrašą arba į trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų sąrašą gali būti nustatomos specialios vartojimo sąlygos arba ženklinimo įpareigojimai, kurie, *inter alia*, gali būti susiję su specifine charakteristika ar maisto savybe, pavyzdžiui, sudėtimi, maistine verte ar maistiniu poveikiu bei maisto produkto numatyta paskirtimi, arba su etiniais aspektais ar poveikiu tam tikrų gyventojų grupių sveikatai.
- (27) Reglamente (EB) Nr. 1924/2006⁽³⁾ suderintos valstybių narių teisės aktų nuostatos dėl teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą. Todėl teiginiai apie naujus maisto produktus turėtų atitikti pirmiau minėtą reglamentą.
- (28) Tam tikrais atvejais gali būti konsultuojamasi su Europos etikos klausimų mokslo ir naujų technologijų srityje grupe, siekiant gauti patarimų dėl naujų maisto produktų tiekimo rinkai Sąjungos etinių aspektų.
- (29) Nauji maisto produktai, tiekiami rinkai Sąjungoje pagal Reglamentą (EB) Nr. 258/97, turėtų būti ir toliau tiekiami rinkai. Nauji maisto produktai, kuriems leidimai suteikti pagal Reglamentą (EB) Nr. 258/97, turėtų būti įtraukti į šį reglamentą sudarytą Sąjungos naujų maisto produktų sąrašą. Be to, paraiškos, pateiktos pagal Reglamentą (EB) Nr. 258/97 prieš pradėdant taikyti šį reglamentą, turėtų būti laikomos paraiškomis pagal šį reglamentą tais atvejais, kai Komisijai dar nepateikta Reglamente (EB) Nr. 258/97 numatyta pirminio vertinimo ataskaita, ir visais atvejais, kai pagal tą reglamentą reikalaujama pateikti papildomą vertinimo ataskaitą. Kiti neišnagrinėti prašymai, pateikti pagal Reglamento (EB) Nr. 258/97 4 straipsnį, prieš pradėdant taikyti šį reglamentą, turėtų būti nagrinėjami remiantis Reglamento (EB) Nr. 258/97 nuostatomis.
- (30) Reglamente (EB) Nr. 882/2004⁽⁴⁾ nustatytos bendrosios taisyklės, kuriomis remiantis atliekama oficiali kontrolė, siekiant nustatyti, ar laikomasi maistą reglamentuojančių teisės aktų. Todėl, siekiant užtikrinti šio reglamento laikymąsi, iš valstybių narių turėtų būti reikalaujama vykdyti oficialią kontrolę pagal Reglamentą (EB) Nr. 882/2004.

⁽¹⁾ 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių maisto produktų ženklinimą, pateikimą ir reklamavimą, derinimo (OL L 109, 2000 5 6, p. 29).

⁽²⁾ 1990 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyva 90/496/EEB dėl maisto produktų maistingumo ženklinimo (OL L 276, 1990 10 6, p. 40).

⁽³⁾ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1924/2006 dėl teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą (OL L 404, 2006 12 30, p. 9).

⁽⁴⁾ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (OL L 165, 2004 4 30, p. 1).

- (31) Taikomi maisto produktų higienos reikalavimai, nustatyti Reglamente (EB) Nr. 852/2004 ⁽¹⁾.

15 d. Ypač svarbu, kad Komisija parengiamosios stadijos metu pasikonsultuotų su ekspertais pagal įsipareigojimus, Komisijos priimtus 2009 m. gruodžio 9 d. komunikatu dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnio įgyvendinimo,

- (32) Kadangi šio reglamento tikslo, t. y. – nustatyti suderintas naujų maisto produktų tiekimo rinkai Sąjungoje taisykles, – valstybės narės negali tinkamai pasiekti, ir jį būtų galima geriau pasiekti Sąjungos lygmeniu, laikymasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

IVADINĖS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos suderintos naujų maisto produktų tiekimo rinkai Sąjungoje taisyklės, siekiant užtikrinti aukšto lygio žmonių sveikatos ir vartotojų interesų apsaugą, kartu užtikrinant veiksmingą vidaus rinkos veikimą, reikiama atvejais atsižvelgiant į aplinkos ir gyvūnų gerovės apsaugą.

2 straipsnis

Taikymo sritis

- (34) Šiam reglamentui įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti nustatytos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimo 1999/468/EB, nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽²⁾ 5 ir 7 straipsnius.

1. Šis reglamentas taikomas tiekiant rinkai Sąjungoje naujus maisto produktus.

2. Šis reglamentas netaikomas:

- (35) Visų pirma Komisijai reikėtų suteikti įgaliojimus patikslinti tam tikras sąvokų apibrėžtis, įskaitant dirbtinai sukurtos nanomedžiagos sąvokos apibrėžtį, atsižvelgiant į technikos ir mokslo raidą, bei netradicinę gyvūnų auginimo technologiją, apimančią technologiją, kuri naudota genetiškai identiškų gyvūnų, nenaudojamų maisto gamybai, reprodukcijai nelytiniu būdu Sąjungoje iki 1997 m. gegužės 15 d., siekiant užtikrinti suderintą šių nuostatų įgyvendinimą valstybėse narėse remiantis atitinkamais kriterijais.

a) maisto produktams, jeigu jie naudojami kaip:

i) maisto priedai, kuriems taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1333/2008;

ii) maisto kvapiosios medžiagos, kurioms taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1334/2008;

iii) ekstrahentai, kurie naudojami gaminant maisto produktus ir kuriems taikoma Direktyva 2009/32/EB;

- (36) Be to, Komisijai reikėtų suteikti įgaliojimus priimti deleguotus aktus pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį dėl kriterijų, pagal kuriuos būtų galima nustatyti, ar maisto produktas buvo plačiai naudotas žmonių maistui Sąjungoje iki 1997 m. gegužės

iv) maisto fermentai, kuriems taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1332/2008;

⁽¹⁾ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL L 139, 2004 4 30, p. 1).

⁽²⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

v) vitaminai ir mineralai, kuriems atitinkamai taikoma Direktyva 2002/46/EB, Reglamentas (EB) Nr. 1925/2006 arba Direktyva 2009/39/EB, išskyrus vitaminus ir mineralines medžiagas, kuriems jau gautas leidimas ir kurie gaminami naudojant gamybos metodus arba gaunami iš naujų šaltinių, į kuriuos nebuvo atsižvelgta, kai jiems buvo suteiktas leidimas pagal konkrečius teisės aktus, jei dėl tų gamybos metodų ar naujų šaltinių atsiranda esminiai pokyčiai, nurodyti šio Reglamento 3 straipsnio 2 dalies a punkto iii papunktyje;

b) maisto produktams, kuriems taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1829/2003.

3 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

1. Šio reglamento tikslais taikomos Reglamente (EB) Nr. 178/2002 nustatytos sąvokų apibrėžtys.

2. Taip pat taikomos šios sąvokų apibrėžtys:

a) „naujas maisto produktas“ – maisto produktas, plačiai nenaudotas žmonių maistui Sąjungoje iki 1997 m. gegužės 15 d., įskaitant:

i) gyvūninės kilmės maisto produktus, jeigu gyvūnai auginami taikant netradicines, iki 1997 m. gegužės 15 d. maisto gamybai Sąjungoje nenaudotas auginimo technologijas, ir maisto produktus, pagamintus iš šių gyvūnų palikuonių;

ii) augalinės kilmės maisto produktus, jeigu augalai auginami taikant netradicines, iki 1997 m. gegužės 15 d. maisto gamybai Sąjungoje nenaudotas auginimo technologijas, kai dėl tų taikytų netradicinių auginimo technologijų atsiranda esminiai maisto produktų sudėties ar struktūros pokyčiai, turintys įtakos jų maistinei vertei, įsisavinimui ar nepageidaujamų medžiagų kiekiui;

iii) maisto produktus, pagamintus naudojant naują, iki 1997 m. gegužės 15 d. Sąjungoje maisto gamybai nenaudotą gamybos procesą, sukeliantį maisto produktų sudėties ar struktūros esminius pokyčius, turinčius įtakos jų maistinei vertei, įsisavinimui ar nepageidaujamų medžiagų kiekiui;

iv) maisto produktus, savo sudėtyje turinčius dirbtinai sukurtų nanomedžiagų ar sudarytus iš jų;

v) trečiųjų šalių tradicinius maisto produktus; ir

vi) maisto sudedamąsias dalis, kurios naudotos tik kaip sudėtinė maisto papildų dalis Sąjungoje iki 1997 m. gegužės 15 d., kai jas planuojama naudoti ne maisto papilduose, o kituose maisto produktuose. Tačiau jeigu maisto produktas iki pirmiau nurodytos datos buvo naudojamas tik kaip maisto papildas arba kaip sudėtinė maisto papildų dalis, jis ir toliau po tos datos gali būti tiekiamas rinkai Sąjungoje tokiai pat naudojimo paskirčiai, nelaikant jo nauju maisto produktu.

b) „palikuonis“ – gyvūnas, išaugintas taikant tradicines auginimo technologijas, kai bent vienas iš jo tėvų yra gyvūnas, išaugintas taikant netradicines auginimo technologijas.

c) „dirbtinai sukurta nanomedžiaga“ – sąmoningai gaminama medžiaga, kurios vienas ar daugiau matmenų lygus ar mažesnis nei 100 nm arba kuri sudaryta iš atskirų vidaus ar išorės funkcinių dalių ir daugelio šių dalių vienas ar daugiau matmenų lygus ar mažesnis nei 100 nm, įskaitant struktūras, aglomeratus arba junginius, kurių dydis gali viršyti 100 nm, tačiau kurie išlaiko savybes, būdingas nanodidžio medžiagoms.

Savybės, kurios būdingos nanodidžio medžiagoms, apima:

i) su didele dalimi specifinio atitinkamos medžiagos paviršiaus susijusias savybes; ir (arba)

ii) specifines fizikines chemines savybes, kurios skiriasi nuo ne nanoformos tos pačios medžiagos savybių;

d) „trečiosios šalies tradicinis maisto produktas“ – naujas maisto produktas, kuris nėra naujas maisto produktas pagal a punkto i–iv papunkčius, pagamintas pirminės gamybos metu ir turintis saugaus naudojimo trečiojoje šalyje istoriją, o tai reiškia, kad atitinkamas maisto produktas bent 25 metus buvo ir yra šalies didelės gyventojų dalies įprastinio maisto raciono dalis;

e) „maisto produkto saugaus naudojimo trečiojoje šalyje istorija“ reiškia, kad atitinkamo maisto produkto sauga patvirtinta sudėtiniais duomenimis, naudojimo patirtimi ir nuolatiniu šalies didelės gyventojų dalies naudojimu įprastiniame maisto racione bent 25 metus.

3. Komisija gali nustatyti kitus kriterijus, kuriais siekiama patikslinti šio straipsnio 2 dalies a punkto i–iv papunkčiuose bei c, d ir e punktuose pateiktas sąvokų apibrėžtis, laikymasi 19 straipsnio 2 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros.

4 straipsnis

Naujo maisto produkto statuso nustatymo procedūra

1. Atsižvelgdami į šio reglamento taikymo sritį maisto verslo subjektai patikrina maisto produktų, kuriuos jie ketina tiekti rinkai Sąjungoje, statusą.

2. Esant abejonėms, maisto verslo subjektai konsultuojasi su už naujus maisto produktus atsakinga kompetentinga institucija, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1331/2008 15 straipsnyje, dėl atitinkamo maisto produkto statuso. Atitinkamos kompetentingos institucijos prašymu maisto verslo subjektai pateikia informaciją apie tai, kaip plačiai tas maisto produktas naudotas žmonių maistui Sąjungoje iki 1997 m. gegužės 15 d.

3. Prireikus kompetentinga institucija gali konsultuotis su kitomis kompetentingomis institucijomis ir Komisija dėl to, kaip plačiai maisto produktas naudotas žmonių maistui Sąjungoje iki 1997 m. gegužės 15 d. Atsakymai į prašymą suteikti tokią konsultaciją taip pat perduodami Komisijai. Komisija apibendrina gautus atsakymus ir praneša konsultavimosi rezultatus visoms kompetentingoms institucijoms.

4. Komisija gali patvirtinti priemones, skirtas įgyvendinti šio straipsnio 3 dalį, pagal 19 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą.

5 straipsnis

Sprendimai dėl aiškinimo

Prireikus, pagal 19 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą gali būti nuspręsta, ar šis reglamentas taikomas konkrečios rūšies maisto produktams.

II SKYRIUS

NAUJŲ MAISTO PRODUKTŲ TIEKIMO RINKAI SĄJUNGOJE REIKALAVIMAI

6 straipsnis

Reikalavimų neatitinkančių naujų maisto produktų draudimas

Negalima tiekti rinkai Sąjungoje naujo maisto produkto, jeigu jo naudojimas neatitinka šio reglamento reikalavimų.

7 straipsnis

Naujų maisto produktų sąrašai

1. Komisija tvarko Sąjungos leistinių naujų maisto produktų, išskyrus trečiųjų šalių tradicinius maisto produktus, sąrašą (toliau – Sąjungos sąrašas), kuris skelbiamas remiantis Reglamento (EB) Nr. 1331/2008 2 straipsnio 1 dalimi.

2. Komisija sudaro ir tvarko trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų, kuriems suteiktas leidimas pagal šio reglamento 11 straipsnio 5 dalį, sąrašą, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje.

3. Rinkai Sąjungoje galima tiekti tik tuos naujus maistus produktus, kurie yra įtraukti į Sąjungos sąrašą arba į trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų sąrašą.

8 straipsnis

Naujų maisto produktų įtraukimo į sąrašus bendrosios sąlygos

Naujas maisto produktas gali būti įtrauktas į atitinkamą sąrašą tik tuomet, jei jis atitinka šias sąlygas:

- a) jei, remiantis turimais moksliniais įrodymais, jis nekelia pavojaus vartotojų sveikatos saugai;
- b) jis neklaidina vartotojų;
- c) jei jo paskirtis – pakeisti kitą maisto produktą, jis nesiskiria nuo to maisto produkto taip, kad jo įprastas vartojimas maistingumo atžvilgiu būtų nenaudingas vartotojui.

9 straipsnis

Sąjungos sąrašo turinys

1. Sąjungos sąrašas atnaujinamas laikantis Reglamento (EB) Nr. 1331/2008 nustatytos tvarkos ir, kai taikoma, šio reglamento 16 straipsnio nuostatų.

2. Įtraukiant naują maisto produktą į Sąjungos sąrašą turi būti įtraukiama maisto produkto specifikacija ir tam tikrais atvejais nurodomos konkrečios naudojimo sąlygos bei papildomi specialūs ženklinimo reikalavimai, skirti informuoti galutinį vartotoją, ir (arba) stebėsenos po pateikimo rinkai reikalavimas bei, kai taikoma, 16 straipsnio 4 dalyje nurodyta informacija.

10 straipsnis

Trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų sąrašo turinys

1. Trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų sąrašas atnaujinamas 11 straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Įtraukiant tradicinį maisto produktą į trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų sąrašą turi būti įtraukiama maisto produkto specifikacija ir tam tikrais atvejais nurodomos konkrečios naudojimo sąlygos ir (arba) papildomi specialūs ženklinimo reikalavimai, skirti informuoti galutinį vartotoją.

11 straipsnis

Trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų įtraukimo į sąrašą tvarka

1. Nukrypstant nuo šio reglamento 9 straipsnio 1 dalyje nustatytos procedūros, suinteresuotoji šalis, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1331/2008 3 straipsnio 1 dalyje, kuri ketina tiekti trečiosios šalies tradicinį maisto produktą rinkai Sąjungoje, pateikia paraišką Komisijai.

Paraiškoje nurodoma:

- a) maisto produkto pavadinimas ir aprašymas,
- b) jo sudėtis,
- c) kilmės šalis,
- d) dokumentais pagrįsti duomenys, pagrindžiantys saugaus maisto produkto naudojimo istoriją bet kurioje trečiojoje šalyje,
- e) kai taikoma, naudojimo sąlygos ir specialūs ženklavimo reikalavimai,
- f) paraiškos turinio santrauka.

Paraiška pateikiama remiantis šio straipsnio 7 dalyje nurodytomis įgyvendinimo taisyklėmis.

2. Komisija nedelsdama persiunčia galiojančią paraišką, kaip nurodyta 1 dalyje, valstybėms narėms ir Tarnybai.

3. Tarnyba pateikia nuomonę per šešis mėnesius nuo galiojančios paraiškos gavimo dienos. Jei Tarnyba siekia gauti papildomos informacijos iš suinteresuotosios šalies, ji, pasikonsultavusi su suinteresuotąja šalimi, nustato terminą, per kurį ta informacija pateikiama. Šešių mėnesių terminas automatiškai pratęsiamas šiam papildomam laikotarpiui. Su papildoma informacija Tarnyba supažindina valstybės nares ir Komisiją.

4. Rengdama savo nuomonę Tarnyba patikrina:

- a) ar saugaus maisto produkto naudojimo istorija trečiojoje šalyje yra pagrįsta kokybiškais duomenimis, pateiktais suinteresuotosios šalies; ir

- b) ar maisto produkto sudėtis ir, kai taikoma, naudojimo sąlygos nekelia pavojaus Sąjungos vartotojų sveikatai.

Tarnyba išsiunčia savo nuomonę Komisijai, valstybėms narėms ir suinteresuotajai šaliai.

5. Per tris mėnesius nuo Tarnybos nuomonės pateikimo, Komisija pagal 19 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą atnaujina trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų sąrašą, atsižvelgdama į Tarnybos nuomonę, atitinkamas Sąjungos teisės aktų nuostatas ir kitus su svarstomu klausimu susijusius teisėtus veiksnius. Komisija atitinkamai informuoja suinteresuotąją šalį. Jei Komisija nusprendžia neatnaujinti trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų sąrašo, ji apie tai informuoja suinteresuotąją šalį ir valstybės nares, nurodydama priežastis, dėl kurių, jos nuomone, sąrašo atnaujinimas nėra pagrįstas.

6. Bet kuriame procedūros etape suinteresuotoji šalis gali atsiimti savo paraišką.

7. Komisija iki ... (*) pagal 19 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą patvirtina išsamias šio straipsnio įgyvendinimo taisykles.

12 straipsnis

Techninės gairės

Nedarant poveikio įgyvendinimo priemonėms, patvirtintoms pagal Reglamento (EB) Nr. 1331/2008 9 straipsnio 1 dalies a punktą, Komisija, atitinkamais atvejais glaudžiai bendradarbiaudama su Tarnyba ir pasikonsultavusi su suinteresuotomis šalimis, iki ... (*) pateikia technines gaires ir priemones, skirtas padėti suinteresuotosioms šalims, visų pirma maisto verslo subjektams ir ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms ar kitoms suinteresuotosioms šalims, rengti ir teikti paraiškas pagal šį reglamentą.

13 straipsnis

Tarnybos nuomonė

Vertindama naujų maisto produktų saugą, atitinkamais atvejais Tarnyba visų pirma:

- a) svarsto, ar maisto produktas yra toks pat saugus, kaip rinkai Sąjungoje jau pateiktas panašios kategorijos maisto produktas arba maisto produktas, kurį ketinama pakeisti šiuo nauju maisto produktu;
- b) atsižvelgia į maisto produkto saugaus naudojimo istoriją.

(*) OL: prašome įrašyti datą – dveji metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

14 straipsnis

Maisto verslo subjektų specialūs įsipareigojimai

1. Komisija, gavusi Tarnybos nuomonę, maisto saugos sumetimais gali nustatyti stebėsenos po pateikimo rinkai reikalavimą. Maisto verslo subjektai, tiekiantys maisto produktą rinkai Sąjungoje, atsako už po pateikimo rinkai taikomų reikalavimų, nurodytų Sąjungos naujų maisto produktų sąrašo atitinkamam maisto produktui skirtoje skiltyje, įgyvendinimą.

2. Gamintojas nedelsdamas informuoja Komisiją apie:

- a) naują mokslinę ar techninę informaciją, kuri gali turėti įtakos naujo maisto produkto naudojimo saugos vertinimui;
- b) draudimus arba ribojimus, kuriuos nustatė trečiosios šalies, kurioje naujas maisto produktas tiekiamas rinkai, kompetentinga institucija.

15 straipsnis

Europos etikos klausimų mokslo ir naujų technologijų srityje grupė

Komisija savo iniciatyva arba valstybės narės prašymu gali konsultuotis su Europos etikos klausimų mokslo ir naujų technologijų srityje grupe, svarbiais didelės etinės svarbos klausimais, susijusiais su mokslu ir naujomis technologijomis.

Komisija šią nuomonę skelbia viešai.

16 straipsnis

Leidimų suteikimo procedūra tais atvejais, kai būtina apsaugoti duomenis

1. Pareiškėjui paprašius ir pateikus tinkamą ir patikrinamą informaciją, įtrauktą į paraiškos bylą, naujausi moksliniai įrodymai ir (arba) moksliniai duomenys paraiškai pagrįsti negali būti naudojami be pareiškėjo sutikimo kitai paraiškai pagrįsti penkerius metus nuo naujo maisto produkto įtraukimo į Sąjungos sąrašą datos. Tokia apsauga suteikiama, jei:

- a) pirmą kartą teikdamas paraišką pareiškėjas pareiškė nuosavybės teisę į naujausius mokslinius įrodymus ir (arba) mokslinius duomenis (mokslinių duomenų nuosavybė); ir
- b) pirmą kartą teikdamas paraišką pirmesnis pareiškėjas turėjo išimtinę teisę panaudoti nuosavybės teise saugomus mokslinius duomenis; ir

- c) naujam maisto produktui negalėjo būti suteiktas leidimas, jei pirmesnis pareiškėjas nebūtų pateikęs nuosavybės teise saugomų mokslinių duomenų.

Tačiau pirmesnis pareiškėjas gali susitarti su paskesniu pareiškėju, kad tokius duomenis ir tokią informaciją galima naudoti.

2. Pasikonsultavusi su pareiškėju, Komisija nustato, kokiai informacijai turėtų būti suteikta 1 dalyje nurodyta apsauga, ir apie savo sprendimą praneša pareiškėjui, Tarnybai ir valstybėms narėms.

3. Nukrypstant nuo Reglamento (EB) Nr. 1331/2008 7 straipsnio 5 dalies, sprendimas atnaujinti Sąjungos sąrašą įtraukiant naują maisto produktą, išskyrus trečiųjų šalių tradicinius maisto produktus, priimamas laikantis šio reglamento 19 straipsnio 2 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros tais atvejais, kai mokslinių duomenų nuosavybė saugoma pagal šį straipsnį. Tokiu atveju leidimas suteikiamas šio straipsnio 1 dalyje nurodytam laikotarpiui.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais įtraukiant naują maisto produktą į Sąjungos sąrašą nurodoma ne tik šio reglamento 9 straipsnio 2 dalyje nurodyta informacija, bet ir:

- a) naujo maisto produkto įtraukimo į Sąjungos sąrašą data;
- b) tai, kad įtraukimas pagrįstas nuosavybės teise saugomais naujausiais moksliniais įrodymais ir (arba) nuosavybės teise saugomais moksliniais duomenimis, kurių apsauga užtikrinta pagal šį straipsnį;

- c) pareiškėjo vardas, pavardė ir adresas;

- d) tai, kad naują maisto produktą tiekti rinkai Sąjungos leidžiama tik c punkte nurodytam pareiškėjui, išskyrus atvejus, kai paskesnis pareiškėjas gauna leidimą maisto produktui nedarant nuorodos į mokslinių duomenų nuosavybę, nurodytą pirmesnio pareiškėjo.

5. Prieš pasibaigiant šio straipsnio 1 dalyje nurodytam laikotarpiui, Komisija atnaujina Sąjungos sąrašą pagal 19 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą, kad jame nebūtų pateikta šio straipsnio 4 dalyje nurodyta speciali informacija, jei maisto produktas, kuriam suteiktas leidimas, vis dar atitinka šiame reglamente nustatytas sąlygas.

17 straipsnis

Visuomenės informavimas

Komisija viešai skelbia:

a) 7 straipsnio 1 dalyje nurodytą Sąjungos sąrašą ir 7 straipsnio 2 dalyje nurodytą trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų sąrašą viename bendrame šiam tikslui skirtame Komisijos tinklavietės puslapyje;

b) pagal šį reglamentą pateiktų paraiškų santraukas;

c) 4 straipsnio 3 dalyje nurodyto konsultavimo rezultatus.

Komisija gali patvirtinti šio straipsnio įgyvendinimo priemones, įskaitant priemones dėl šio straipsnio pirmos pastraipos c punkte nurodytų konsultavimo rezultatų paskelbimo, laikymasi 19 straipsnio 2 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros.

III SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

18 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikomų už šio reglamento nuostatų pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių jų įgyvendinimui užtikrinti. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Ne vėliau kaip ... (*) valstybės narės praneša šias nuostatas Komisijai ir nedelsdamos jai praneša apie visus vėlesnius joms įtaką turinčius pakeitimus.

19 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas, įsteigtas pagal Reglamento (EB) Nr. 178/2002 58 straipsnį.

2. Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas terminas yra trys mėnesiai.

(*) OL: prašome įrašyti datą – 24 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

20 straipsnis

Deleguoti aktai

Norint pasiekti šio reglamento tikslus, nustatytus 1 straipsnyje, Komisija ne vėliau kaip ... (*) deleguotais aktais pagal 21 straipsnį ir laikantis 22 bei 23 straipsnių sąlygų patvirtina kitus vertinimo kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, ar maistas buvo plačiai naudojamas žmonių maistui Sąjungoje iki 1997 m. gegužės 15 d., kaip nurodyta 3 straipsnio 2 dalies a punkte.

21 straipsnis

Delegavimas

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti 20 straipsnyje nurodytus deleguotus aktus penkerių metų laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos. Komisija pateikia ataskaitą dėl deleguotų įgaliojimų ne vėliau kaip likus šešioms mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos. Įgaliojimų delegavimas automatiškai pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas ar Taryba jį atšaukia pagal 22 straipsnį.

2. Kai tik Komisija priima deleguotą aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

3. Įgaliojimai priimti deleguotus aktus Komisijai suteikiami laikantis 22 ir 23 straipsniuose nustatytų sąlygų.

22 straipsnis

Delegavimo atšaukimas

1. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti 20 straipsnyje nurodytą įgaliojimų delegavimą.

2. Institucija, pradėjusi vidaus procedūrą, kad nuspręstų, ar atšaukti įgaliojimų delegavimą, informuoja kitą instituciją ir Komisiją ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki galutinio sprendimo priėmimo dienos, nurodydama deleguotus įgaliojimus, kurie galėtų būti atšaukti, ir atšaukimo priežastis.

3. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų delegavimas. Jis įsigalioja nedelsiant arba vėlesnę jam nurodytą datą. Sprendimas neturi poveikio jau galiojančių deleguotų aktų galiojimui. Jis skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

23 straipsnis

Prieštaravimai dėl deleguotų aktų

1. Europos Parlamentas arba Taryba gali pareikšti prieštaravimus dėl deleguoto akto per tris mėnesius nuo pranešimo dienos.

2. Jeigu praėjus tam laikotarpiui nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareikšė prieštaravimų dėl deleguoto akto arba jeigu iki tos dienos tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba informavo Komisiją, kad jie nusprendė nepareikšti prieštaravimų, deleguotas aktas įsigalioja jame nurodytą dieną.

3. Jeigu Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimus dėl deleguoto akto, šis aktas neįsigalioja. Prieštaravimus pareiškusi institucija nurodo prieštaravimų dėl deleguoto akto priežastis.

24 straipsnis

Peržiūra

1. Komisija, atsižvelgdama į įgytą patirtį, iki ... (*) pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio reglamento, ypač jo 3, 11 ir 16 straipsnių, įgyvendinimo ataskaitą ir, prireikus, teisėkūros pasiūlymus.

2. Komisija iki ... (**) pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie maisto produktų, pagamintų iš taikant klonavimo technologiją klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių, visus aspektus ir, prireikus, teisėkūros pasiūlymus.

3. Ataskaitos ir pasiūlymai skelbiami viešai.

IV SKYRIUS

**PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS
NUOSTATOS**

25 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (EB) Nr. 258/97 ir Reglamentas (EB) Nr. 1852/2001 panaikinami nuo ... (***), išskyrus tai, kas susiję su neišnagrinėtais prašymais pagal šio reglamento 27 straipsnį.

(*) OL: prašome įrašyti datą – 5 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

(**) OL: prašome įrašyti datą – 1 metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

(***) OL: prašome įrašyti datą – 24 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

26 straipsnis

Sąjungos sąrašo sudarymas

Ne vėliau kaip ... (***) Komisija parengia Sąjungos sąrašą, įtraukdama į jį naujus maisto produktus, kuriems leidimai suteikti ir (arba) apie kuriuos pranešta pagal Reglamento (EB) Nr. 258/97 4, 5 ir 7 straipsnius, taip pat atitinkamais atvejais įtraukdama visas su esamais leidimais susijusias sąlygas.

27 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

1. Prašymas leisti naują maisto produktą tiekti rinkai Sąjungoje, pateiktas valstybei narei pagal Reglamento (EB) Nr. 258/97 4 straipsnį prieš ... (***) laikomas prašymu pagal šį reglamentą tais atvejais, kai Komisijai dar nepateikta Reglamento (EB) Nr. 258/97 6 straipsnio 3 dalyje numatyta pirminio vertinimo ataskaita, ir tais atvejais, kai pagal Reglamento (EB) Nr. 258/97 6 straipsnio 3 arba 4 dalį reikalaujama pateikti papildomą vertinimo ataskaitą.

Kiti neišnagrinėti prašymai, pateikti pagal Reglamento (EB) Nr. 258/97 4 straipsnį prieš ... (***) nagrinėjami remiantis to reglamento nuostatomis.

2. Komisija pagal 19 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą gali patvirtinti tinkamas pereinamojo laikotarpio priemones šio straipsnio 1 daliai taikyti.

28 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1331/2008 pakeitimai

Reglamentas (EB) Nr. 1331/2008 iš dalies keičiamas taip:

1) Pavadinimas pakeičiamas taip:

„2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1331/2008, nustatantis bendrą maisto priedų, maisto fermentų, maisto kvapiųjų medžiagų ir naujų maisto produktų leidimų suteikimo procedūrą“.

2) 1 straipsnio 1 ir 2 dalys pakeičiamos taip:

„1. Šiame reglamente nustatoma maisto priedų, maisto fermentų, maisto kvapiųjų medžiagų ir medžiagų, iš kurių gaminamos kvapiosios medžiagos, bei medžiagų, iš kurių gaminami maisto ingredientai, turintys aromatinių savybių, naudojamų arba skirtų naudoti maisto produktuose arba ant jų, ir naujų maisto produktų (toliau – medžiagos arba produktai), bendra įvertinimo ir leidimų suteikimo procedūra (toliau – bendra procedūra), kuria prisidedama prie laisvo maisto produktų judėjimo Sąjungoje ir aukšto lygio žmonių sveikatos apsaugos bei aukšto lygio vartotojų apsaugos, įskaitant vartotojų interesų apsaugą. Šis reglamentas netaikomas kvapiosioms rūkymo medžiagoms, kurioms taikomas 2003 m. lapkričio 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos

reglamentas (EB) Nr. 2065/2003 dėl kvapiųjų rūkymo medžiagų, naudojamų arba skirtų naudoti maisto produktuose arba jų paviršiuje (*).

2. Bendra procedūra nustatomos procedūrinės priemonės, taikomos medžiagų ir produktų, kuriuos leidžiama tiekti rinkai Sąjungoje pagal Reglamentą (EB) Nr. 1333/2008, Reglamentą (EB) Nr. 1332/2008, Reglamentą (EB) Nr. 1334/2008 ir ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2010 dėl naujų maisto produktų (**)(toliau – maisto sektorių teisės aktai), sąrašų atnaujinimui.

(*) OL L 309, 2003 11 26, p. 1.

(**) OL L ... “.

3) 1 straipsnio 3 dalyje, 2 straipsnio 1 ir 2 dalyse, 9 straipsnio 2 dalyje, 12 straipsnio 1 dalyje ir 13 straipsnyje žodžiai „medžiaga“ ir „medžiagos“ atitinkamai pakeičiami žodžiais „medžiaga arba produktas“ arba „medžiagos arba produktai“.

4) 2 straipsnio pavadinimas pakeičiamas taip:

„Sąjungos medžiagų arba produktų sąrašas“.

5) 4 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Galima pateikti vieną paraišką dėl medžiagos arba produkto siekiant atnaujinti skirtingus Sąjungos sąrašus, reglamentuojamus skirtingais maisto sektorių teisės aktais, jeigu paraiška atitinka visų maisto sektorių teisės aktų reikalavimus.“.

6) 6 straipsnio 1 dalies pradžioje įterpiamas šis sakiny:

„Esant moksliskai pagrįstoms abejonėms dėl saugos, pareiškėjo prašoma pateikti papildomos nustatytos informacijos, susijusios su rizikos vertinimu.“.

7) 7 straipsnio 4, 5 ir 6 dalys pakeičiamos taip:

„4. Priemonės, skirtos iš dalies pakeisti kiekvieno maisto produktų, išskyrus naujų maisto produktų, sektoriaus teisės aktų neesminius elementus, susijusios su medžiagos pašali-

nimu iš Sąjungos sąrašo, tvirtinamos pagal reguliavimo procedūrą su tikrinimu, nurodytą 14 straipsnio 3 dalyje.

5. Siekiant užtikrinti veiksmingumą, priemonės, skirtos iš dalies pakeisti kiekvieno maisto produktų, išskyrus naujų maisto produktų, sektoriaus teisės aktų neesminius elementus, *inter alia*, papildant juos, susijusios su medžiagos ištraukimu į Sąjungos sąrašą, taip pat sąlygų, specifikacijų ar apribojimų, susijusių su medžiagos buvimu Sąjungos sąraše, nustatymu, panaikinimu ar pakeitimu, tvirtinamos pagal reguliavimo procedūrą su tikrinimu, nurodytą 14 straipsnio 4 dalyje.

6. Išskyrus naujus maisto produktus ir privalomos skubos tvarka, Komisija gali pasinaudoti 14 straipsnio 5 dalyje nurodyta skubos procedūra dėl medžiagos pašalinimo iš Sąjungos sąrašo ir sąlygų, specifikacijų ar apribojimų, susijusių su medžiagos buvimu Sąjungos sąraše, nustatymo, panaikinimo ar pakeitimo.

7. Priemonės, susijusios su produkto, kuriam taikomas Reglamentas dėl naujų maisto produktų, pašalinimo iš Sąjungos sąrašo ar ištraukimu į jį, ir (arba) sąlygų, specifikacijų ar apribojimų, susijusių su tokio produkto buvimu Sąjungos sąraše, nustatymu, panaikinimu ar pakeitimu, tvirtinamos pagal 14 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą.“.

8) Sąvoka „Bendrija“ pakeičiama sąvoka „Sąjunga“.

29 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo ... (*).

Tačiau 26, 27 ir 28 straipsniai taikomi nuo ... (**). Be to, nukrypstant nuo šio straipsnio antros pastraipos ir Reglamento (EB) Nr. 1331/2008 16 straipsnio antros pastraipos, paraiškos pagal šį reglamentą gali būti teikiamos nuo ... (**) dėl leidimo suteikimo maisto produktui, kuriam taikomas šio reglamento 3 straipsnio 2 dalies a punkto iv papunktis, jei toks maisto produktas jau yra rinkoje Sąjungoje tuo metu.

(*) OL: prašome įrašyti datą – 24 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

(**) OL: prašome įrašyti šio reglamento įsigaliojimo data.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta ...,

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

...

Tarybos vardu
Pirmininkas

...

TARYBOS MOTYVŲ PAREIŠKIMAS

I. ĮVADAS

2008 m. sausio 15 d. Komisija pateikė pasiūlymą ⁽¹⁾ dėl reglamento dėl naujų maisto produktų, iš dalies keičiančio 2008 m. gruodžio 16 d. Reglamentą (EB) Nr. 1331/2008, nustatantį maisto priedų, fermentų ir kvapiųjų medžiagų leidimų suteikimo procedūrą. Pasiūlymas buvo grindžiamas Europos bendrijos steigimo sutarties 95 straipsniu.

Laikydamasis Europos bendrijos steigimo sutarties 251 straipsnio, 2009 m. kovo 25 d. Europos Parlamentas priėmė nuomonę po pirmojo svarstymo ⁽²⁾.

Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė nuomonę 2008 m. gegužės 29 d. ⁽³⁾.

Laikydamosi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 5 dalies, 2010 m. kovo 15 d. Taryba vieningai priėmė poziciją po pirmojo svarstymo.

II. SIŪLOMO REGLAMENTO TIKSLAS

Dar 2000 m. sausio 12 d. priimtoje Baltojoje knygoje dėl maisto produktų saugos ⁽⁴⁾ Komisija paskelbė ketinanti išnagrinėti teisės aktų dėl naujų maisto produktų taikymą ir padaryti būtinus galiojančio Reglamento (EB) Nr. 258/97 dėl naujų maisto produktų ir naujų maisto komponentų pakeitimus.

Pasiūlymo tikslas – atnaujinti ir patikslinti naujų maisto produktų leidimų suteikimo bei teikimo rinkai reglamentavimo sistemą užtikrinant maisto produktų saugą, žmonių sveikatos bei vartotojų interesų apsaugą ir veiksmingą vidaus rinkos veikimą. Jis panaikina galiojančius Reglamentą (EB) Nr. 258/97 ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1852/2001.

Ribine data produktų naujumui nustatyti pasiūlyme išlieka 1997 m. gegužės 15 d.; be to, pasiūlyme paaiškinama, kad pagal naujo maisto produkto termino apibrėžtį jai priskiriami maisto produktai, kuriems taikomos naujos technologijos, ir maisto produktai, gaminami iš augalų ar gyvūnų, kuriems taikomos netradicinės auginimo technologijos.

Komisija pasiūlė, kad naujų maisto produktų tiekimui į rinką būtų taikoma Bendrijos lygiu centralizuota procedūra pagal Reglamentą (EB) Nr. 1331/2008, nustatantį bendrą leidimų suteikimo procedūrą, kuri pakeistų dabar nacionalinių institucijų taikomą rizikos įvertinimo sistemą. Rizikos įvertinimą atliktų Europos maisto saugos tarnyba (EMST). Komisija, remdamasi EMST nuomone, priimtų sprendimą dėl naujų maisto produktų įtraukimo į Bendrijos naujų maisto produktų sąrašą. Komisijai padėtų Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinis komitetas (MGGSNK). Galutinį sprendimą atnaujinti naujų maisto produktų sąrašą priimtų Komisija taikydama komiteto procedūrą su tikrinimu.

Su pareiškėju susietas leidimo suteikimas būtų pakeistas, o supaprastinta procedūra panaikinta; vietoj to, bendra tvarka būtų priimami sprendimai dėl leidimų suteikimo Bendrijoje. Pagrįstais atvejais, susijusiais su naujausiais moksliniais įrodymais ir nuosavybės teise turimais moksliniais duomenimis, siekiant skatinti žemės ūkio ir maisto produktų pramonės inovacijas galėtų būti užtikrinama duomenų apsauga.

Pasiūlyme nustatoma „trečiosios šalies tradicinio maisto produkto“ termino apibrėžtis; tai yra naujo maisto produkto kategorija, kuriai turėtų būti taikoma pranešimo procedūra, jei EMST ar valstybės narės nepareiškė pagrįstų prieštaravimų dėl saugos.

Nauji maisto produktai, kuriems leidimai jau suteikti, būtų ir toliau teikiami rinkai bei įtraukiami į Bendrijos naujų maisto produktų sąrašą.

⁽¹⁾ Dok. 5431/08.

⁽²⁾ Dok. 7990/09.

⁽³⁾ OL C 224, 2008 8 30, p. 81.

⁽⁴⁾ Dok. 5761/00, COM(1999) 719 galutinis.

III. TARYBOS POZICIJOS ANALIZĖ

1. Įvadinės pastabos

Tarybos pozicija atspindi Komisijos pasiūlymo nagrinėjimo Taryboje rezultatus. Taryba atliko keletą teksto pakeitimų; kai kurie jų padaryti remiantis Europos Parlamento pasiūlytais pakeitimais.

Komisija pritarė visiems Tarybos padarytiems pasiūlymo pakeitimams, išskyrus klonuotų gyvūnų palikuonių termino apibrėžties įrašymą 3 straipsnio 2 dalies b punkte ir palikuonių – 3 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktyje.

2. Europos Parlamento pakeitimai

2009 m. kovo 25 d. plenariniame posėdyje Europos Parlamentas balsuodamas priėmė 76 pasiūlymo pakeitimus ⁽¹⁾. Taryba į savo Bendrąją poziciją įtraukė 30 pakeitimų, iš kurių 20 – visiškai (7, 15, 16, 20, 35, 41, 42, 44, 45, 53, 63, 65, 67, 68, 69, 76, 77, 88, 89, 93 pakeitimai), 5 – iš dalies (1, 30, 40, 91, 92 pakeitimai), o 5 – iš esmės (3, 6, 11, 25, 64 pakeitimai).

2.1. Pagrindiniai Tarybos padaryti pasiūlymo pakeitimai, kuriuose atsižvelgiama į EP pakeitimus ⁽²⁾

- a) Reglamento tikslai (1 straipsnis ir 1 bei 2 konstatuojamosios dalys). Taryba įrašė aplinkos apsaugą ir gyvūnų gerovę. Tai iš dalies atitinka 1 ir 30 pakeitimus ir iš esmės – 3 pakeitimą.
- b) Taikymo sritis (2 straipsnio 2 dalies a punkto v papunktis ir 13 bei 14 konstatuojamosios dalys). Taryba patikslino, kad kol bus padaryti atitinkami Reglamento (EB) Nr. 1925/2006, Direktyvos Nr. 2002/46/EB ir Direktyvos Nr. 89/398/EEB pakeitimų, Naujų maisto produktų reglamentas turėtų būti taikomas vitaminams ir mineralams, gautiems iš naujų šaltinių arba pagamintiems naudojant gamybos procesus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta jų leidimo suteikimo metu ir kurie sukelia esminius maisto produktų sudėties arba struktūros pokyčius, turinčius poveikį produktų maistinei vertei, medžiagų apykaitai ar nepageidaujamų medžiagų kiekiui juose. Tai atitinka 91 pakeitimo pirmą dalį.
- c) Naujų maisto produktų termino apibrėžtis (3 straipsnis ir 6, 8, 10, 11 konstatuojamosios dalys). Toliau taikomas pagrindinis maisto produkto naujumo vertinimo kriterijus: ar maisto produktas Sąjungoje plačiai naudotas žmonių maistui iki 1997 m. gegužės 15 d. Siekdama teisinio tikrumo Taryba pritarė, jog iki reglamento taikymo datos turi būti parengti kiti kriterijai, kad būtų įvertintas maisto produkto platus naudojimas žmonių maistui Sąjungoje iki 1997 m. gegužės 15 d. Šių kriterijų patvirtinimas deleguotas Komisijai pagal Sutarties dėl ES veikimo 290 straipsnį. Be to, tai buvo siejama su taikymo pradžios datos atidėjimu 24 mėnesiams nuo įsigaliojimo dienos.

Norint užtikrinti daugiau aiškumo, buvo padaryti šie apibrėžčių pakeitimai:

- atskirti augalinės ir gyvūninės kilmės maisto produktai. Šis reglamentas taikomas augalinės kilmės produktams tik tuomet, jei augalui taikomos netradicinės auginimo technologijos sukelia esminių maisto produkto sudėties ar struktūros pokyčių,
- įrašytos „palikuonių“ ir „dirbtinai sukurtos nanomedžiagos“ terminų apibrėžtys (taip pat žr. toliau išdėstytus d ir e punktus),
- termino apibrėžtis yra taikoma iki 1997 m. gegužės 15 d. maisto papilduose naudotoms sudedamosioms dalims ir atitinkamai joms reikia leidimo tik tuo atveju, jei jas numatoma naudoti ne maisto papilduose, bet kituose maisto produktuose,
- „trečiųjų šalių tradicinio maisto produkto“ termino apibrėžtis apima maisto produktus, pagamintus tik pirminės gamybos metu ir kurių atveju patvirtinta, kad trečiojoje šalyje didelė gyventojų dalis jį ne mažiau kaip 25 metus saugiai naudojo kaip įprastinį maisto racioną,

⁽¹⁾ Dok. 7990/09 (P6_TA(2009)0171).

⁽²⁾ Konstatuojamųjų dalių ir straipsnių numeriai atitinka Tarybos pozicijos po pirmojo svarstymo tekstą.

- pažymėta, kad nustatant vaistų reglamentavimo suderinimo lygį gali būti, kad jei valstybė narė pagal Direktyvą Nr. 2001/83/EB nusprendžia, jog produktas yra vaistas, ji gali apriboti tokio produkto pateikimą į rinką pagal Sąjungos teisę, net jei tam pačiam produktui buvo suteiktas leidimas kaip naujam maisto produktui pagal šį reglamentą.

Taryba taip pat sutiko, kad Komisija gali, taikydama komiteto reguliavimo procedūrą, patvirtinti kitus kriterijus, kuriais paaiškinamos 3 straipsnio 2 dalies a punkto i–iv papunkčiuose ir c, d, bei e punktuose pateiktos apibrėžtys, kad užtikrintų suderintą jų įgyvendinimą valstybėse narėse.

Šie pakeitimai atitinka **15, 16, 35, 63** pakeitimus ir didžiąją **92** pakeitimo dalį.

- d) Maisto produktai, pagaminti iš naudojant netradicines auginimo technologijas užaugintų gyvūnų ir jų palikuonių (3 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktis ir 6–7 konstatuojamosios dalys). Taryba pritarė, kad reglamentas taikomas maisto produktams, pagamintiems iš naudojant netradicines auginimo technologijas (pavyzdžiui, klonavimą) užaugintų gyvūnų ir jų palikuonių. Tačiau Taryba mano, kad šiuo reglamentu negalima tinkamai reglamentuoti visų klonavimo aspektų ir kad Komisija turėtų nuodugniau išnagrinėti šį klausimą. Tuo tikslu ne vėliau kaip per vienerius metus nuo šio reglamento įsigaliojimo Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje nagrinėjami visi maisto produktų gamybos iš klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių aspektai; prireikus Komisija vėliau privalo pateikti pasiūlymą dėl teisės akto (20 straipsnio 2 dalis). Tai atitinka **93** pakeitimą. Tarybos nuomone, būtina, kad siūlomas reglamentas būtų taikomas iš klonuotų gyvūnų gaminamiems maisto produktams, kol Komisija nėra pasiūlusi specialių teisės aktų ir jie nėra priimti. Šiuo sprendimu išvengiama teisinio vakuumo, kuris atsirastų, jei reglamentas nebūtų taikomas tokiems maisto produktams, kaip siūlo Europos Parlamentas, nes nėra jokių teisės aktų, reglamentuojančių maisto produktų gamybą iš klonuotų gyvūnų.
- e) Nanomedžiagos. Taryba pripažino, kad maisto produktams, kurių sudėtyje yra dirbtinai sukurtų nanomedžiagų arba kurie yra sudaryti iš jų, nepaisant tokių maisto produktų savybių pokyčių, kuriuos gali sukelti nanomedžiagos, reikia sistemingų saugos įvertinimų ir leidimų. Todėl Taryba aiškiai nurodė, kad tokie maisto produktai laikomi naujais (3 straipsnio 2 dalies a punkto iv papunktis) ir įrašė „dirbtinai sukurtų nanomedžiagų“ termino apibrėžtį (3 straipsnio 2 dalies c punktas). Taigi Taryba užpildė spragą, kuri galėjo atsirasti, jeigu nanotechnologijų panaudojimas nesukeltų esminių maisto produktų sudėties ar struktūros pokyčių, kaip apibrėžta 3 straipsnio 2 dalies a punkto iii papunktyje, bet maisto sudėtyje vis tiek būtų dirbtinai sukurtų nanomedžiagų. 9 konstatuojamojoje dalyje pabrėžiama, kad reikia tarptautiniu mastu suderintos nanomedžiagos sąvokos apibrėžties. Jei tarptautiniu mastu būtų susitarta dėl kitos apibrėžties, šiame reglamente pateikta apibrėžtis turėtų būti pritaikyta taikant įprastą teisėkūros procedūrą. Komisija pareiškė, kad jai tai kelia abejonių, teigdamą, kad šis pritaikymas turėtų būti buvęs deleguotas Komisijai pagal Sutarties dėl ES veikimo 290 straipsnį. Todėl Taryba pritarė daliai **92** pakeitimo.
- Taryba iš esmės pritarė **6** ir **11** pakeitimams dėl būtinybės nustatyti tinkamus dirbtinai sukurtų nanomedžiagų rizikos įvertinimo metodus; tai atspindėta 20 konstatuojamojoje dalyje.
- f) Maisto produkto statuso nustatymas (4 straipsnis ir 16 konstatuojamoji dalis). Taryba pritarė, kad už maisto produkto, kurį numatoma pateikti į Sąjungos rinką, statuso pagal naujo maisto produkto termino apibrėžtį nustatymą atsako maisto verslo subjektai, kurie iškilus abejonėms privalo konsultuotis su savo nacionalinėmis institucijomis.
- g) Naujų maisto produktų leidimai (9 straipsnis ir 18 konstatuojamoji dalis). Taryba pritarė, kad naujų maisto produktų leidimai būtų suteikiami pagal Reglamentą (EB) Nr. 1331/2008, jeigu galiojančiame reglamente nėra konkrečios leidžiančios nukrypti nuostatos. Taryba aiškiai nurodė, kad suteikiant naujų maisto produktų leidimus turėtų būti atsižvelgiama į etinius, aplinkos ir gyvūnų gerovės veiksnius bei laikomasi atsargumo principo. Šiuos veiksnius reikėtų nagrinėti kiekvieno atveju atskirai atsižvelgiant į paraiškos turinį. Tai atitinka **20** pakeitimą.

- h) Trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų leidimai (11 straipsnis ir 22 konstatuojamoji dalis). Taryba nepritarė Komisijos pasiūlytai „pranešimo procedūrai“. Siekiant užtikrinti maisto saugą, visi leidimai turėtų būti grindžiami EMST nuomone ir vėliau turėtų būti Komisijos suteikiami taikant komiteto reguliavimo procedūrą. EMST įvertinime pirmiausia turėtų būti atsižvelgiama į saugaus maisto produkto vartojimo įrodymus ir informaciją apie tradicinio maisto produkto sudėtį. Siekiant paspartinti procedūrą, turėtų būti taikomi trumpesni terminai: 6 mėn. – EMST nuomonei ir 3 mėn. – Komisijos MGGSNK pateikiamam priemonės projektui. Būtų sudarytas atskiras trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų, kuriuos leista teikti rinkai, sąrašas (7 straipsnio 2 dalis). Vis dėlto šis naujas Tarybos požiūris atitinka **65** ir **68** pakeitimus.
- i) Techninės gairės (12 straipsnis). Komisija iki reglamento taikymo pradžios datos (t. y. per dvejus metus po jo įsigaliojimo) privalo parengti technines gaires ir priemones suinteresuotiems subjektams, visų pirma maisto verslo subjektams ir MVĮ. Akivaizdu, kad Komisijos rekomendacija 97/618/EB bus taikoma iki Reglamento (EB) Nr. 258/1997 panaikinimo. Tai atitinka **69** pakeitimą.
- j) Europos mokslo etikos ir naujų technologijų grupė (EGE) (15 straipsnis ir 28 konstatuojamoji dalis). Buvo įrašyta papildoma nuostata dėl galimybės Komisijai savo iniciatyva arba valstybės narės prašymu konsultuotis su EGE su naujais maisto produktais susijusiais etiniais klausimais. Tai atitinka **76** pakeitimą. Jei konsultuojamasi su EGE, į jos nuomonę atsižvelgiama rizikos valdymo etape.
- k) Duomenų apsauga (16 straipsnis ir 25 konstatuojamoji dalis). Siekdama skatinti inovacijas pramonėje Taryba pritarė poreikiui nustatyti 5 metų naujausių mokslinių įrodymų ir (arba) nuosavybės teise turimų mokslinių duomenų apsaugos laikotarpį. Tokių saugomų duomenų negalima naudoti kitose paraiškose be ankstesnio pareiškėjo sutikimo, o suteiktas leidimas 5 metų laikotarpiu taikomas tik ankstesniam pareiškėjui, išskyrus atvejus, kai vėlesnis pareiškėjas gauna leidimą, kuris nėra grindžiamas tais nuosavybės teise turimais duomenimis. Tai visiškai atitinka **77** pakeitimą. Nors **25** pakeitimui nebuvo pritarta, jo esmę atitinka 16 straipsnis.
- l) Visuomenės informavimas (17 straipsnis). Visuomenei turi būti pateikiamos paraiškų santraukos, visų konsultacijų dėl maisto produktų statuso nustatymo rezultatai ir naujų maisto produktų, kuriuos leista teikti rinkai, sąrašai; pastaruoju atveju informacija turi būti pateikta vienoje tam skirtoje tinklavietėje. Tai atitinka **41**, **53** ir 67 pakeitimus, iš dalies – **40** pakeitimą ir iš esmės – **64** pakeitimą.
- m) Pereinamojo laikotarpio priemonės (23 straipsnis ir 29 konstatuojamoji dalis). Pagal Reglamento (EB) Nr. 258/97 4 straipsnį pateikta paraiška nagrinėjama pagal tą reglamentą tik tuo atveju, jei pagal 6 straipsnio 3 dalį buvo parengta pirminio įvertinimo ataskaita ir nereikėjo papildomo įvertinimo, bei valstybės narės nepateikė prieštaravimų. Tai atitinka **88** ir **89** pakeitimus.
- Į bendrąją poziciją įtraukti ne tik pirmiau nurodyti pakeitimai, bet ir **7**, **42**, **44**, **45** pakeitimai, kurie yra techninio ir (arba) redakcinio pobūdžio ir kuriais siekiama tekstą padaryti aiškesnį.

Atsižvelgiant į tai, kad 2009 m. gruodžio 1 d. įsigaliojo Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo, Taryba Komisijos pasiūlymo nuostatas dėl reguliavimo procedūros su tikrinimu turėjo suderinti su Sutartimi dėl ES veikimo. Taryba susitarė, kad įgyvendinimo įgaliojimai Komisijai (Sutarties dėl ES veikimo 291 straipsnio 2 dalis) turėtų būti suteikiami šiomis nuostatomis:

- 3 straipsnio 4 dalimi: patvirtinti kitus kriterijus, kuriais paaiškinamos 3 straipsnio 2 dalies a punkto i–iv papunkčiuose ir c, d bei e punktuose pateiktos apibrėžtys, kurie gali būti patvirtinti,
- 11 straipsnio 5 dalimi: atnaujinti trečiųjų šalių tradicinių maisto produktų sąrašą,
- 16 straipsnio 5 dalimi: atnaujinti Sąjungos sąrašą duomenų apsaugos atveju prieš pasibaigiant duomenų apsaugos 5 metų laikotarpiui;

- 27 straipsnio 2 dalimi: patvirtinti pereinamąsias priemones 27 straipsnio 1 dalies taikymui, kurios gali būti patvirtintos,
- 9 straipsniu: atnaujinti Sąjungos naujų maisto produktų sąrašą. Tuo tikslu reikėtų iš dalies keisti Reglamentą (EB) Nr. 1331/2008 (žr. Tarybos pozicijos 28 straipsnį).

Kaip minėta c punkte, Taryba pritarė, kad Komisijai pagal Sutarties dėl ES veikimo 290 straipsnį turėtų būti deleguota iki šio reglamento taikymo datos (t. y. 24 mėnesiai po įsigaliojimo) patvirtinti kriterijus, kuriais remiantis įvertinama, ar maisto produktai Sąjungoje buvo plačiai naudojami žmonių maistui iki 1997 m. gegužės 15 d.

2.2. Europos Parlamento pakeitimai, kuriems nebuvo pritarta

Taryba nepritarė 46 išvardytiems pakeitimams dėl šių priežasčių:

- i) **2** pakeitimas. Aukšto lygio žmonių sveikatos bei vartotojų interesų apsauga maisto atžvilgiu ir veiksmingas vidaus rinkos veikimas yra du svarbiausi Sąjungos teisės aktų dėl maisto produktų tikslai (Reglamento (EB) Nr. 178/2002 1 straipsnis). Šie du aspektai nurodyti 1 ir 2 konstatuojamosiose dalyse.
- ii) **9** pakeitimas. Kaip paaiškinta pirmiau c punkte, išlaikytas pagrindinis kriterijus, kuriuo remiantis maisto produktas laikomas nauju – ar maisto produktas Sąjungoje plačiai naudotas žmonių maistui iki 1997 m. gegužės 15 d. Ši termino apibrėžtis vis dar taikoma pakeistos pirminės molekulinės struktūros, mikroorganizmų, grybų, dumblių, naujų mikroorganizmų atmainų bei medžiagų koncentratų atveju ir jų nereikia atskirai vardyti.
- iii) **22** pakeitimas. EMST bendradarbiauja su valstybėmis narėmis rengdama savo nuomones ir gali naudotis organizacijų tinklu, kaip numatyta Reglamento (EB) Nr. 178/2002 36 straipsnyje ir Komisijos reglamente (EB) Nr. 2230/2004.
- iv) Bandymai su gyvūnais (**21, 87** pakeitimai). Bandymų su gyvūnais klausimas, ypač bandymų su stuburiniais gyvūnais vengimas ir bendras bandymų rezultatų naudojimas, nepatenka į šio reglamento taikymo sritį. Pagal Reglamento (EB) Nr. 1331/2008 (Bendra leidimo suteikimo procedūra) 9 straipsnio 2 dalį EMST pateikia pasiūlymą, susijusį su naujų maisto produktų rizikos įvertinimui reikalingais duomenimis, atsižvelgdama į tai, kad reikia vengti nebūtinų bandymų su gyvūnais.
- v) Draudimas gaminti, pateikti rinkai ir importuoti maisto produktus, pagamintus iš klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių (**5, 10, 12, 14, 91 (2 dalies ba punktas), 92 (2 dalies a punkto ii papunktis ir ca punktas)** pakeitimai, 51 pakeitimas (**antra dalis**)). Taryba negali pritarti tam, kad nedelsiant būtų nuspręsta, jog maisto produktai, pagaminti iš klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių, nepatenka į reglamento taikymo sritį (žr. pirmiau išdėstytą d punktą). Be to, reikėtų pažymėti, kad Komisija turi iniciatyvos teisę siūlyti ES teisės aktus ir negali būti teisės aktu įpareigota pateikti pasiūlymą dėl teisės akto.
- vi) Nanomedžiagos
 - a) **13** pakeitimas. Nepatenka į Reglamento dėl naujų maisto produktų taikymo sritį; taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1935/2004 dėl žaliavų ir gaminių, skirtų liestis su maistu.
 - b) **90** pakeitimas. Reikalavimas sistemingai specialiai ženklinti nanomedžiagas, kurios yra sudedamosios dalys, yra nereikalingas; kaip nurodyta 9 straipsnio 2 dalyje, galimybė nustatyti specialius ženklinimo reikalavimus turi būti svarstoma atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį.
 - c) **50** pakeitimas. Jeigu abejojama dėl maisto produktų, kurių sudėtyje yra nanomedžiagų, saugos, taikomas atsargumo principas. Be to, reglamento taikymo pradžios terminas buvo pratęstas iki 24 mėnesių, taip paliekant daugiau laiko parengti dirbtinai sukurtų nanomedžiagų rizikos įvertinimo metodus.
- vii) Maisto produkto statuso nustatymas (**18** pakeitimas ir **40** pakeitimo dalis). Pakeitimai nėra suderinami su požiūriu, dėl kurio susitarė Taryba (žr. pirmiau išdėstytą d punktą).

- viii) Papildomi EMST atliekamo rizikos įvertinimo kriterijai
- d) **70** pakeitimas. Nuoroda į 6 straipsnį (bendrosios pozicijos 8 straipsnis) nėra tinkama, nes tame straipsnyje aptariamos sąlygos, į kurias reikia atsižvelgti rizikos valdymo etape, o ne EMST atliekamo rizikos įvertinimo metu.
 - e) **71** pakeitimas. Prieštarauja EMST vidaus procedūroms; vertindama maisto produkto saugą, EMST gali atsižvelgti ir į kitus aspektus, o ne tik į kenksmingą ar toksišką poveikį žmonių sveikatai.
 - f) **74** pakeitimas. Neįeina į rizikos vertinimo etapą; valstybės narės prašymu būtų galima paprašyti Europos mokslo etikos ir naujų technologijų grupės (EGE) nuomonės; tuomet ji būtų nagrinėjama rizikos valdymo etape.
- ix) Papildomos leidimų pateikti rinkai naujus maisto produktus suteikimo sąlygos (rizikos valdymas)
- g) **23** pakeitimas. Rizikos valdymo etape galima atsižvelgti į etinius aspektus; Europos aplinkos agentūra neatlieka vertinimo.
 - h) **43** pakeitimas. Nėra būtinas; į šiame pakeitime nagrinėjamus aspektus EMST atsižvelgia rizikos vertinimo etape.
 - i) **47** pakeitimas. Netaikoma; nėra būtina ar įmanoma prašyti, kad Europos aplinkos agentūra pateiktų nuomonę dėl kiekvienos paraiškos gauti leidimą teikti rinkai naują maisto produktą.
 - j) **48** pakeitimas. Negalima prašyti, kad EGE pateiktų nuomonę dėl kiekvienos paraiškos gauti leidimą teikti rinkai naują maisto produktą. Jeigu jos prašoma, kaip numatyta 15 straipsnyje, į ją bus atsižvelgta rizikos valdymo etape.
 - k) **49** pakeitimas. Į šiame pakeitime nagrinėjamus aspektus EMST atsižvelgia rizikos vertinimo etape; jiems gali būti taikomos naudojimo sąlygos ir papildomi specialūs ženklinimo reikalavimai, kaip nurodyta 9 straipsnio 2 dalyje.
- x) Atsargumo principas (1 pakeitimas (**antra dalis**), **19**, **52** pakeitimai). Visada taikomas Reglamento (EB) Nr. 178/2002 7 straipsnyje nustatytas atsargumo principas. Nuoroda į šį principą pateikta 18 konstatuojamojoje dalyje. Todėl nebūtina jos kartoti kitose konstatuojamosiose dalyse ir nurodyti šio principo kaip papildomos leidimų suteikimo sąlygos.
- xi) Papildomos specifikacijos, kuriomis remiantis naujas maisto produktas įtraukiamas į Sąjungos sąrašą
- l) **54** pakeitimas. Visi nurodyti punktai jau yra nagrinėjami reglamente, išskyrus f punktą, kuris nėra aiškus, kadangi stebėsenos reikalavimai ir patikrinimai vadovaujantis Reglamentu (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės yra du skirtingi klausimai.
 - m) **57** pakeitimas. Vadovaujantis 9 straipsnio 2 dalimi, nepageidaujamų medžiagų buvimas naujuose maisto produktuose jau yra kontroliuojamas maisto produktų specifikacijomis, o naujuose maisto produktuose esančių medžiagų poveikio ribojimas bus reglamentuojamas „naudojimo sąlygose“ ir gali būti nustatytas EMST pateikus nuomonę.
- xii) Stebėseną po pateikimo rinkai (**55** ir **75** pakeitimai). Neadekvatu nustatyti, kad visų rinkai pateiktų naujų maisto produktų atveju turi būti vykdoma sistemingą stebėseną po pateikimo rinkai, o leidimai persvarstomi po penkerių metų. Tokiu atveju maisto verslo subjektų ir valstybių narių institucijoms tektų administracinė našta. 14 straipsnyje numatyta galimybė nustatyti reikalavimą vykdyti stebėseną po pateikimo rinkai atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį. Gamintojai privalo informuoti Komisiją apie naują mokslinę ar techninę informaciją, galinčią turėti įtakos jau Sąjungos rinkai pateikto naujo maisto produkto naudojimo saugos vertinimui.
- xiii) Naujų maisto produktų ženklinimas (**60** ir **62** pakeitimai). Sistemingas visų naujų maisto produktų ženklinimas (62 pakeitimas) yra neproporcingas reikalavimas ir užkrautų administracinę našta. Remiantis 9 straipsnio 2 dalimi, galima nustatyti specialius ženklinimo reikalavimus. Produktų, pagamintų iš gyvūnų, kurie buvo šeriami genetiškai modifikuotais pašarais, ženklinimas (60 pakeitimas) nepatenka į šio reglamento taikymo sritį (akivaizdu, kad Reglamentas (EB) Nr. 1829/2003 nėra taikomas).

- xiv) Trečiųjų šalių tradiciniai maisto produktai (**28, 64 ir 66** pakeitimai). Taryba susitarė dėl kitokios šių maisto produktų leidimų suteikimo procedūros, nei siūlo Komisija (žr. pirmiau išdėstytą h punktą).
- xv) Konsultavimasis su EGE (**29** pakeitimas). Tarybos suformuluota 28 konstatuojamoji dalis geriau atitinka 15 straipsnio dėl konsultavimosi su EGE turinį (žr. pirmiau išdėstytą j punktą).
- xvi) Leidimų naudoti teiginį apie maisto produkto sveikatingumą ir leidimų pateikti rinkai naują maisto produktą terminų suderinimas duomenų apsaugos atveju (**27, 80** pakeitimai). Gali būti, kad pageidautina atlikti tokį suderinimą, tačiau praktikoje būtų sudėtinga tai užtikrinti, kadangi vertinimai vykdomi pagal skirtingus tvarkaraščius, o šie du sprendimai priimami atskirai.
- xvii) **61** pakeitimas. Sprendimai dėl Sąjungos sąrašo atnaujinimo duomenų apsaugos atveju turi būti priimami taikant reguliavimo procedūrą, nes tai yra atskiri leidimai, o ne bendro pobūdžio priemonės.
- xviii) **56 ir 91** pakeitimai (2a dalis). Maisto priedų, maisto fermentų ir maisto kvapiųjų medžiagų, pagamintų naudojant naujus gamybos procesus, sukeliančius esminius pokyčius, leidimų suteikimo procedūrai jau taikomi konkrečių sektorių teisės aktai dėl maisto priedų (Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 12 straipsnis ir 11 konstatuojamoji dalis), fermentų (Reglamento (EB) Nr. 1332/2008 14 straipsnis ir 12 konstatuojamoji dalis) bei kvapiųjų medžiagų (Reglamento (EB) Nr. 1334/2008 19 straipsnis). Tokiems leidimams taikoma bendra leidimų suteikimo procedūra.
- xix) **78** pakeitimas. Taryba nesvarstė mokslinių tyrimų projektų, kuriuos finansuoja ES ir (arba) kurie finansuojami iš viešųjų šaltinių, klausimo.
- xx) **81** pakeitimas. Taikomas Reglamentas (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų (įskaitant Reglamentą dėl naujų maisto produktų), ir jo nereikia kartoti.
- xxi) **82** pakeitimas. Taryba sutiko atidėti reglamento taikymo pradžios datą, nustatant, kad jis pradėdamas taikyti praėjus 24 mėnesiams nuo jo paskelbimo dienos. Iki tos pačios datos valstybės narės turi pranešti apie nuostatas dėl sankcijų.
- xxii) **83** pakeitimas. Nėra būtinas; dubliuojamos nuostatos, taikomos pagal Reglamento (EB) Nr. 178/2002 53 ir 54 straipsnius.

Taryba nepritarė **8 ir 85** pakeitimams, kadangi jie nėra aiškūs, ir **4, 17** pakeitimams bei **51** pakeitimo **pirmai daliai**, kurių turinys yra savaime suprantamas ir kuriais nesukuriama jokia pridėtinė vertė.

IV. IŠVADOS

Taryba mano, kad jos pozicija po pirmojo svarstymo atspindi susirūpinimą keliančių klausimų ir interesų pusiausvyrą, kuri atitinka reglamento tikslus. Ji tikisi konstruktyvių diskusijų su Europos Parlamentu siekiant kuo greičiau priimti reglamentą, kuriuo būtų užtikrinta aukštas žmonių sveikatos ir vartotojų apsaugos lygis.

2010 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 100 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis kompaktinis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	770 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis kompaktinis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	400 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), kompaktinis diskas, leidžiamas du kartus per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	300 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame kompaktiniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2010 metais kompaktinius diskus pakeis skaitmeniniai diskai.

Pardavimas ir prenumerata

Įvairių mokamų leidinių, tokių kaip *Europos Sąjungos oficialusis leidinys*, galima užsiprenumeruoti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT